

PIĄTEK-PONIEDZIAŁEK
|29|03|-|01|04|2024|

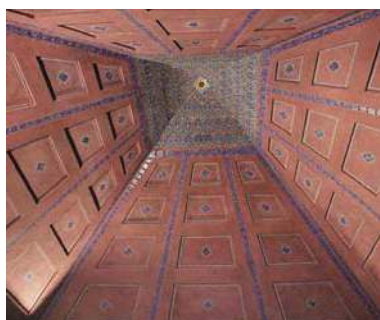
GAZETA WEEKEND OLSZTYŃSKA

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

**ŻYCIE
W ZACHWYCIE** |3

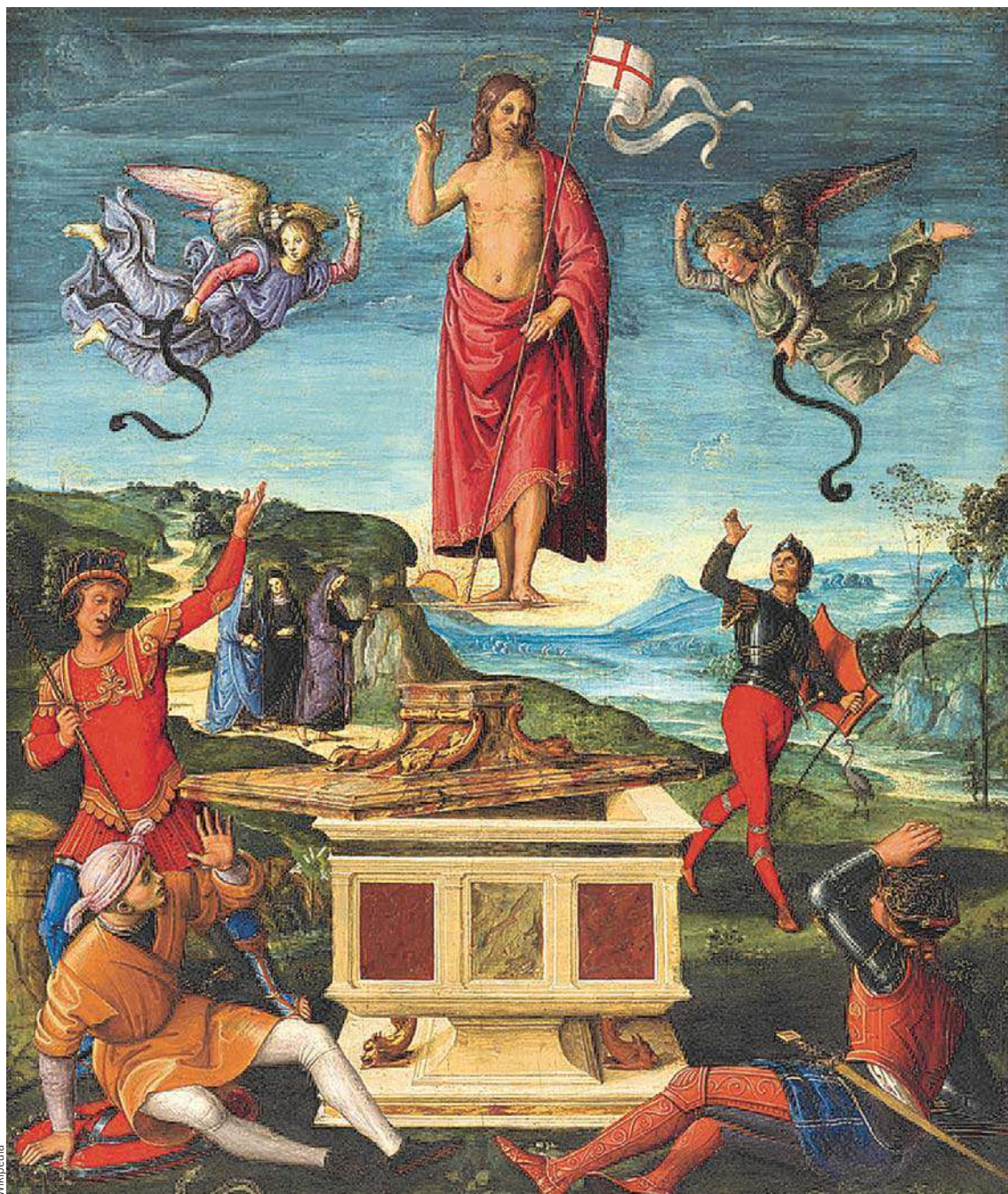
**OLSZTYN Z SZANSĄ
NA UNESCO** |4

**HITY I KITY,
CZYLI STRUMIEŃ
ŚWIADOMOŚCI** |6-7

**WSTAŃCIE, PANA BOGA
CHWALCIE** |8-9

**CHRYSTUS ZMARTWYCHWSTAŁ!
PRAWDZIWIE
ZMARTWYCHWSTAŁ!
WESOŁEGO ALLELUJA**

ŻYCZA

REDAKCJA ORAZ ZARZĄD SPÓŁKI: ANDRZEJ SENKOWSKI I MACIEJ MATERA

**SPORT
CODZIENNE**

**PODWÓJNY MISTRZ
ZACZYNA SEZON** |28

**BARDZO SILNY
POLICJANT Z GOŁDAPI** |29

**DOŁOŻĄ HUTNIKOWI
DO PIECA?** |30

**SOBOTA
Z NIEOBLICZALNYM
TREFLEM** |31

ISSN 0137-9127

13

9 770137 912057

DEBATA KANDYDATÓW NA
PREZYDENTA
OLSZTYNA

OGLĄDAJ CZĘŚĆ I
02.04.2024 r. o godz. 8.00
na stronie
www.gazetaolsztynska.pl

„UJRZAŁ I UWIERZYŁ” (J 20,8)

Drodzy Siostry
i Bracia!

Święta Zmartwychwstania Pańskiego przypominają nam, że nawet w świecie dotkniętym konfliktami i wojnami istnieje nadzieja na pokój i pojednanie, bo Chrystus zmartwychwstał.

Wiara w Zmartwychwstanie pokazuje nam, że mimo wszystko dobro ostatecznie zwycięży nad złem i zobowiązuje nas do działania na rzecz budowania lepszego świata, w którym wzajemne zrozumienie, szacunek i miłość, zastępują nienawiść i przemoc.

Ujrzyć i uwierzyć w Zmartwychwstanie to znaczy odnaleźć nadzieję w środku ciemności, odnowić wiarę w lepsze jutro pomimo przeciwności. Każdy z nas może dziś, tak jak kiedyś Apostołowie, zatrzymać się przy pustym grobie Jezusa i od nowa uwierzyć, od nowa zrozumieć, że na krzyżu nie kończy się życie, tak jak nie skończyło się Jego życie.

Wiara wielkanocna, która zrodziła się przy otwartym pustym grobie, wzrasta i umacnia się w spotkaniach z Chrystusem. Zmartwychwstałym, gdy uczestniczymy we wspólnocie Kościoła, a w sposób szczególny w Eucharystii. Spotkania ze Zmartwychwstałym przemieniały uczniów i całe pokolenia chrześcijan w świadków, którzy

Józef Górczyński, Arcybiskup Metropolita Warmiński

słowem i czynem dowodzą, że Chrystus naprawdę żyje i działa. Niech tej przemiany doświadcza każdy z nas, ilekroć będzie uczestniczył we wspólnocie Kościoła.

Życząc, byśmy jako wspólnota otworzyli się ze szczerą ufnością na Chrystusa zmartwychwstałego, a przez Niego otworzyli się także na siebie. Niech odnawiająca moc Tajemnicy Paschalnej objawia się w każdym z nas, w naszych rodzinach i w naszej Ojczyźnie, oraz będzie dla nas źródłem pokoju i paschalnej radości wśród codziennych życiowych doświadczeń.

Życząc wszystkim błogosławionych Świąt Zmartwychwstania Pańskiego.

Józef Górczyński
Arcybiskup Metropolita Warmiński

„POKÓJ WAM!”

„Pokój Wam!”. Te słowa wypowiedział Zbawiciel Zmartwychwstały do swoich uczniów. Czy słowa te potrafimy odczytywać dzisiaj jako skierowane do nas?

Wieści wojenne otaczają nas dziś ze wsząd. Jeszcze nie ochłonęliśmy po przybyciu do nas fali uchodźców wojennych, a już mówi się o kolejnych zagrożeniach ze strony sąsiedniego mocarstwa.

Nikt nie może w Europie czuć się bezpieczny. Ataki terrorystów w strefie Gazy rozpętały kolejne starcia w Ziemi Świętej. Zamiast o budowaniu przedszkoli, mówi się o potrzebie budowy schronów. Polityczne właśnie i spory. Wojny na górze. Brak miłości w rodzinach. Wzrastająca fala hejtu w internecie, dotycząca też młodych ludzi. Egoizm połączony z nienawiścią wobec innych, inaczej myślących, inaczej wierzących.

Czy zapomnimy na chwilę o wojnie, by cieszyć się w Święta, że do nas na szczęście żadna wojna jeszcze nie dotarła?

Ta smutna refleksja nie musi nas przynęcać. Jako wierzący jesteśmy powołani do nadziei. Chrystus ukrzyżowany i zmartwychwstały bierze na siebie nasz ludzki los. Wokupowanym przez Rzymian kraju, jako niemowlę doświadcza wraz z ziemską Rodziną losu uchodźców. Oskarżony niewinnie i osądzony niesprawiedliwie przez namiestnika cesarza i marionetkowego króla oraz duchowych przywódców, którzy w Jezusie widzieli zagrożenie i konkurencję, poddaje się tym siłom, gdyż Jego Królestwo jest nie z tego świata. Uczniowie będący świadkami śmierci Chrystusa przeżywali porażkę. Nawet ciało Mistrza i nauczyciela złożone do grobu pilnowane było przez żołnierzy. Kiedy jednak Anioł Boży odsunął kamień, żołnierze upadli jak nieżywi. Przed mocą Boga musi skapitulować każda armia.

Do zatrwożonych, zamkniętych uczniów (niczym przed covidem) nagle przybył Zmartwychwstały, mówiąc „Pokój Wam!”.

Paweł Hause, Biskup diecezji mazurskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego

I wtedy przypomnieli sobie słowa Jezusa, gdy przed swoją śmiercią mówił im: „Na świecie ucisk mieć będziecie, lecz ufajcie, jam zwyciężył świat!”.

Pokój dany nam przez Jezusa jest innym od tego, który znamy. On mówi: „Pokój mój daję wam, nie jak świat daje, ja wam daję”. Tego pokoju, który przewyższa wszelki rozum. Pokoju w sercach, życząc Nam wszystkim z okazji tych Świąt!

Niech zapanuje pokój na całej ziemi. Niech pojedną się zwaśnione narody. Niech zgoda i miłość połączą wszystkich we wzajemnym geście przebaczenia.

„Błogosławieni pokój czyniący, ponieważ oni Synami Bożymi będą nazwani”.

Bożego pokoju od Zmartwychwstałego. Bożego Błogosławieństwa! Zdrowych i spokojnych Świąt Wielkanocnych!

Paweł Hause
Biskup diecezji mazurskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego

PAPIEŻ: NIECH BÓG DA POKÓJ NAM WSZYSTKIM JAKO DAR SWOJEJ WIELKANOCY

Niech Bóg da pokój nam wszystkim jako dar swojej Wielkanocy – powiedział papież Franciszek podczas śródowej audiencji generalnej w Watykanie. Mówił też o cierpieniach na Ukrainie z powodu bombardowań. W czasie spotkania z kilkoma tysiącami wiernych w Auli Pawła VI Franciszek podkreślił: – Bracia i siostry, módlmy się o pokój; aby Pan dał nam pokój na umęczonej Ukrainie, która bardzo cierpi z powodu bombardowań; także w Izraelu i Palestynie. Niech będzie

pokój w Ziemi Świętej. Zwracając się do pielgrzymów z arabskiej grupy językowej, papież wezwał, by pamiętać o niewinnych ofiarach wojen i modlić się o pokój i pojednanie. Franciszek powiedział wierząc, że w audiencji uczestniczy dwóch ojców, którzy stracili córki. – To Izraelczyk i Arab, obaj stracili córki na tej wojnie i są przyjaciółmi. Nie patrzą na wrogość wojny, ale na przyjaźń dwóch mężczyzn, którzy dobrze sobie życzą i którzy

Papież Franciszek

przeszli przez to samo ukrzyżowanie – mówił papież. Podziękował za „piękne świadectwo” obu ojców, którzy

ucierpieli z powodu wojny w Ziemi Świętej, tracąc córki.

Tematem papieskiej katechezy była cnota cierpliwości. Jak stwierdził Franciszek, w świecie, w którym chce się mieć wszystko i natychmiast, cierpliwość potrzebna jest jak „konieczna witamina”. – Można powiedzieć, że nie ma lepszego świadectwa miłości Chrystusa niż spotkanie cierpliwego chrześcijanina – dodał. – Pomyślmy też o tym, ile matek i ojców, pracowników, lekarzy i pielęgniarek, chorych codziennie upiększa świat swoją świętą cierpliwością – zaznaczył papież.

Wyjaśnił, że cierpliwość „jest nie tylko potrzebą, ale także wezwaniem”. Zwracając się do Polaków, papież powiedział: – W tych dniach mocno przemawia do nas prawda o bezgranicznej miłości Boga do grzesznego człowieka. – Skoro Bóg tyle wycierpiał, by okazać każdemu z nas swoje miłosierdzie, jesteśmy wezwani, aby otworzyć nasze serca na tę miłość, okazując także wielką cierpliwość bliźniemu – dodał.

ŹRÓDŁO: PAP

WYDAWCA
GALINDIA Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzadz@gazetaolsztynska.pl

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Igor Hrywna

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Igor Hrywna
Barbara Barczuk
wydawca@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
514 800 549

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 514 800 549

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
502 499 531

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 885 998 201
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 514 800 517

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 505 766 681
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl
PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@dziennikelblaski.pl
502 499 531

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 502 499 539

ŻYCIE W ZACHWYCIE

Dlaczego Jezus umarł za nas? Dlatego, że poprzez przyjęcie cierpienia i śmierci na krzyżu Jezus zjednoczył się z ludzkim cierpieniem i grzechem, a ofiarując swoje życie jako zadośćuczynienie za grzechy świata, otworzył drogę do zbawienia dla wszystkich ludzi. Jego ofiara jest wyrazem najwyższej ofiary miłości, która pokonuje wszelkie zło i ciemność. Śmierć Jezusa z jednej strony manifestuje Jego absolutne posłuszeństwo wobec woli Ojca, a z drugiej strony Jego zmartwychwstanie potwierdza zwycięstwo nad grzechem i śmiercią. Tak więc, choć śmierć Jezusa na krzyżu może wydawać się pozbawiona chwały i nadzwyczajności, to jednak nie ma większego momentu najwyższej miłości i zbawienia, w którym Bóg dokonuje swojego największego dzieła dla nas – ludzi. Podobnie jak akt Zmartwychwstania, który przychodzi po śmierci Jezusa, a który pokazuje ogromną wartość życia ludzkiego. Tego ziemskiego i tego po śmierci – wiecznego.

Zmartwychwstanie – triumf życia

Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa, fundamentalny dogmat chrześcijański, nie tylko stanowi centralny punkt wiary chrześcijan, ale także wciąż jest inspirującą refleksją nad głębokimi aspektami ludzkiego życia, które człowiek kocha, do którego się przywiązuje i chciałby, aby trwało ono jak najdłużej. Fakt więc zmartwychwstania jako wyraz triumfu życia nad śmiercią pokazuje życie ludzkie w perspektywie nadziei. Dobra Nowina, która płynie ze śmierci i zmartwychwstania Pana, brzmi: życie ludzkie się zmienia, ale się nie kończy. Zmartwychwstanie daje więc nadzieję na życie wieczne, pokazuje, że nasze życie definitywnie nie dobiega kresu na tym świecie, ale ma perspektywę wieczności. To jest piękno życia – wiedzieć, że nasza podróż nie kończy się śmiercią, ale trwać będzie zawsze poza doczesnym kresem. Zmartwychwstanie Jezusa zatem jest obietnicą złożoną przez Niego samego wszystkim ludziom, że nie umrą na

ŚMIERĆ JEZUSA, Z LUDZKIEGO PUNKTU WIDZENIA, MOŻE WYDAWAĆ SIĘ POZBAWIONA WYJĄTKOWOŚCI, NADZWYCZAJNOŚCI I BOSKIEGO WYMIARU. JEDNA Z WIELU ŚMIERCI, KTÓRA BYŁA WYNIKIEM LUDZKIEJ NIENAWIŚCI, OKRUCIEŃSTWA, ZŁOŚCI, PYCHY, ZEMSTY, GWAŁTU NA DRUGIM CZŁOWIEKU. CZY TE WSZYSTKIE ELEMENTY LUDZKIEGO BESTIALSTWA I BARBARZYŃSTWA NIE PRZYSŁONIŁY ŚWIATŁA I MIŁOŚCI BOŻEJ? WYDAJE SIĘ, ŻE MOGŁO TAK BYĆ. NIELICZNI TYLKO PRZECZUWALI, ŻE ZA TĄ ŚMIERCIĄ KRYJE SIĘ TRIUMF KRZYŻA I ZARAZEM ŻYCIA, KTÓRE, CHOĆ BRUTALNIE ZGASZONE NA KRZYŻU, ZMARTWYCHPOWSTANIE.

wieki, ale żyć będą. Człowiek dlatego kocha życie, ponieważ stanowi ono dla niego największą wartość, bez której wszystkie inne wartości blakną. Gdyby to życie, które człowiek spontanicznie kocha, miało się po prostu zakończyć na zawsze, to człowiek nie byłby istotą racjonalną, lecz tragiczną, a jego ziemskie egzystowanie byłoby pozbawione sensu. W tym kontekście zmartwychwstanie staje się źródłem nadziei i pocieszenia dla nas, którzy konfrontujemy się ze zniewalającą, jak nam się czasami wydaje, siłą śmierci. Zmartwychwstanie potwierdza, że życie ma transcendentalny sens, który przekracza granice doczesności.

Życie ludzkie nie jest mimo tego, że je kochamy, pozbawione cierpienia, bólu, ofiary. Zmartwychwstanie Jezusa odsłania również głębsze znaczenie ludzkich, codziennych zmagania. Poprzez przyjęcie krzyża i triumf nad śmiercią Jezus pokazuje, że nawet najbardziej bolesne doświadczenia mogą być przemienione w rzeczywistość piękną, choć trudną i wartościową. Jest to wezwanie do spojrzenia na życie z perspektywy nadziei i zaufania Bogu, wiedząc, że nawet w najdramatyczniejszych chwilach istnieje obietnica ostatecznego zwycięstwa, które bez wątpienia nadejdzie. Zmartwychwstanie jest jak wiosna, która przychodzi po zimie. Podobnie jak w przyrodzie wszystko się odradza, tak zmartwychwstanie pokazuje nam, że nawet po najtrudniejszych chwilach w naszym życiu istnieje nadzieja na odrodzenie się i odnalezienie piękna życia. Wartość ludzkiego życia, ukazana poprzez zmartwychwstanie, nie polega tylko na jego trwałości czy sukcesie doczesnym, ale

Obraz „Zmartwychwstanie Chrystusa” autorstwa Gaudenzio Ferrari (1475–1546)

przede wszystkim na relacji z Bogiem i innymi ludźmi. Zmartwychwstanie przypomina, że każde ludzkie życie jest wyjątkowe i niepowtarzalne, a każda osoba jest ukochanym dzieckiem Bożym, godnym miłości i szacunku. W ten sposób zmartwychwstanie inspirowe do szukania wartości i piękna nie tylko w spektakularnych osiągnięciach czy zewnętrznych sukcesach, ale przede wszystkim w relacjach, w miłości i duchowej głębi, na którą szczególnie powinniśmy zwracać uwagę w naszym ziemskim życiu.

Misterium życia

Jednakże zmartwychwstanie nie pozbawia ludzkiego życia jego tajemniczości czy

nawet paradoksalności, na co zwrócił już uwagę Kohelet w swych refleksjach zawartych w biblijnej Księdze Koheleta. Zmartwychwstanie ukazuje, że życie ludzkie jest pełne niewytłumaczalnych tajemnic, które prowadzą do refleksji i głębszego poszukiwania sensu. Jest to zaproszenie do kontemplacji nad często nieuchwytnymi aspektami ludzkiej egzystencji oraz do akceptacji pewnych rzeczywistości, które wykraczają poza naszą zdolność poznawczą. Człowiek dąży do zrozumienia, dlaczego istnieje, jaki jest cel jego istnienia oraz jaką rolę ma pełnić w świecie. Ta tajemnica życia prowokuje do poszukiwań znaczenia

i wartości, które nadają sens codziennym doświadczeniom, zmaganiom i działaniom.

Piękno życia

Zmartwychwstanie jest niezwykłym aktem, który ujawnia istotę i wartość ludzkiego istnienia, a także ukazuje piękno, które tkwi w ludzkim życiu. Gdyby życie na swój sposób nie było piękne, nikt by się go tak kurczowo nie trzymał. Kochamy życie, bo kochamy też piękno w nim zawarte. Ważne, aby nikogo nie ograbić z tego piękna, nie niszczyć go, nie dewastować ani nie rujnować. Niestety, często bywamy okradani z piękna życia przez innych, ale też przez siebie samych, działając niemoralnie, świadomie dopuszczając się grzechów i nie oczyszczając się z nich. Brud moralny skutecznie potrafi przykryć blask piękna naszego życia, które jawi się wówczas jako brzydkie, karykaturalne i zlatuje się stęchłą i smrodem rozkładu moralnego.

W zmartwychwstaniu Jezusa kryje się, powiedziałbym, estetyka życia ludzkiego, bez której trudno wyobrazić sobie życie piękne. Jest to jednak piękno, które nie jest powierzchowne ani łatwo dostępne dla ludzkiego umysłu, ale manifestuje się poprzez harmonię, równowagę, pokój, radość i duchową głębię. Jest to piękno, które wylania się z najciemniejszych chwil i największych wyzwań – podobnie, jak obecnie moje ulubione wiosenne zawiłyce, które wyrastają z grubej warstwy ziemi, na dodatek przykrytej zwiędłymi liśćmi, igliwem i innymi odpadkami. Zmartwychwstanie odsłania więc piękno ludzkiej nadziei w przezwyciężeniu wszelkich przeciwności i trudności. Pokazuje, że nawet w najciemniejszych

chwilach istnieje światło, które nas prowadzi i daje siłę do walki. To piękno życia polega na tym, że mamy możliwość przezwycięzania naszych ograniczeń i stawania się lepszymi, piękniejszymi wersjami samych siebie w każdym wymiarze naszej egzystencji. Zmartwychwstanie jest także oznaką piękna miłości służebnej. Jezus Chrystus, który zmartwychwstał, daje nam przykład, jak pokochać i służyć innym. Jego zmartwychwstanie przypomina nam, że każde nasze działanie, nawet najmniejsze, może mieć ogromne znaczenie dla innych ludzi. To jest prawdziwe piękno życia – wiedzieć, że nasze istnienie ma cel i wpływa na innych.

Zmartwychwstanie wreszcie zachęca nas, abyśmy byli wdzięczni za ten szczególny dar życia. Życie jest nie tylko naturalnym zjawiskiem, ale jest również darem od Boga, źródła wszelkiego życia. Bóg jest źródłem życia i stworzył ludzi jako istoty mające doświadczać i cieszyć się życiem na ziemi jako darem, który ma być ceniony, pielęgnowany i szanowany jako święty, ponieważ pochodzi od Świętego Boga, który jest źródłem wszelkiego życia. W związku z tym życie ludzkie ma niezbywalną wartość i godność, która powinna być szanowana i chroniona od momentu poczęcia aż do naturalnej śmierci. Dar ten jest też związany z odpowiedzialnością człowieka za życie innych oraz za kształtowanie społeczeństwa i świata, w którym życie może rodzić się i rozkwitać. Jest on wezwaniem do szacunku dla każdego życia ludzkiego, ale też do walki o sprawiedliwość, godność oraz do troski o środowisko naturalne umożliwiające życie na ziemi po to, aby każdy człowiek miał pełnię życia. Życia w zachwycie. Czego moim Czytelnikom z serca życzę.

ZDZISŁAWA KOBYLŃSKA

OLSZTYN Z SZANSĄ NA UNESCO

NA WARMII I MAZURACH NIE MA ŻADNEGO ZABYTKU NA LIŚCIE UNESCO. OD LAT TRWAJĄ STARANIA, ALE TRUDNO MÓWIĆ O SUKCESIE. WALCZY O TO KANAŁ ELBLĄSKI. TERAZ PRZYSZEDŁ CZAS NA OLSZTYŃSKI DOM MENDELSONA. JAKIE MA SZANSE?

ADA ROMANOWSKA
a.romanowska@
gazetaolsztynska.pl

Historyczne centra miast, zagubione w Beskidach drewniane cerkwie i puszcza — polską listę 17 obiektów uznanych przez UNESCO za dziedzictwo ludzkości cechuje wyjątkowa różnorodność. Niestety nie ma niej żadnych miejsc z Warmii i Mazur. Czy to znaczy, że nie mamy nic wartościowego do zaoferowania turystom, a może nie mamy po prostu szczęścia, żeby załapać się do zestawienia?

Lista światowego dziedzictwa UNESCO (World Heritage List) powstała, by chronić spuściznę kulturową i naturalną całego globu. Listę otwarto na mocy konwencji przyjętej w 1972 roku i wprowadzonej w życie w roku 1975. Polska była jednym z pierwszych państw, które ratyfikowały tę konwencję. Na liście UNESCO są uwzględniane obiekty o wyjątkowej wartości. Pierwszym polskim skarbem, który trafił na listę UNESCO już w 1978 roku, było Stare Miasto w Krakowie. Na liście znalazły się też m.in. kopalnie Soli w Wieliczce i Bochni, obóz koncentracyjny Auschwitz-Birkenau, Puszcza Białowieska, starówki w Warszawie, Zamościu i Toruniu oraz Zamek Krzyżacki w Malborku.

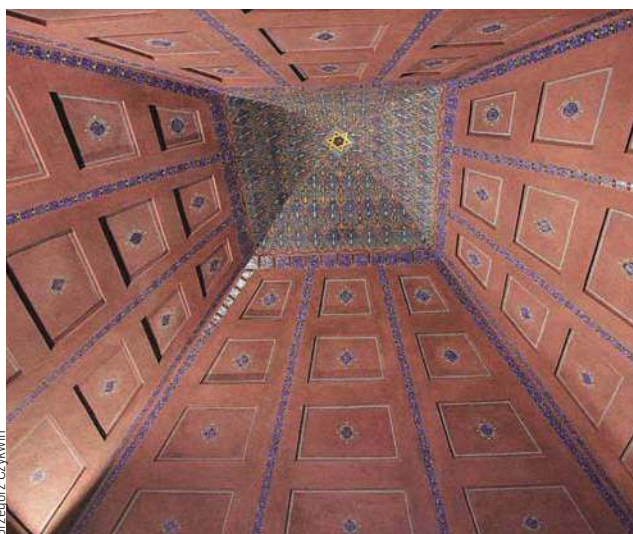
O wpis na listę od lat walczą też pochylnie Kanału Elbląskiego, jedyny na świecie zachowany obiekt hydrotechniczny tego rodzaju. To jeden z siedmiu cudów Polski, a na pewno perełka naszego regionu. Na wpis na listę UNESCO mają szansę również obiekty z 1913 roku zaprojektowane przez architekta Ericha Mendelsohna, w tym zbudowany w 1913 roku dom przedpogrzebowy (Bet Tahara), który dziś nazywany jest Domem Mendelsohna. Znajduje się w Olsztynie przy ulicy Zyn-drama z Maszkowic.

— Jeśli Dom Mendelsohna znajdzie się na liście UNESCO, będzie to ogromne wyróżnienie dla Warmii i Mazur, ale przede wszystkim ukoronowanie twórczości Mendelsohna w jego rodzinnym mieście i dostrzeżenie budynku, który jest jego pierwszą realizacją i zapowiedzą ogromnego talentu — zauważa Kornelia Kurowska z Fundacji „Borussia”.

— Ale to też ukoronowanie procesu, który zaczął się 26 lat temu w Olsztynie, kiedy pojawiła się idea ratowania budynku mimo trudnych okoliczności. To miejsce było zapomniane, a stan dramatyczny. „Borussia” podjęła się tego zadania. W 2013 roku po renowacji i konserwacji budynek zyskał nowe życie i nową funkcję. Doceniają to znawcy dorobku architektonicznego Mendelsohna, którzy przyjechali do Olsztyna z całego świata — z Niemiec, Stanów Zjednoczonych, Izraela i Francji. Pracują nad wnioskiem zbiorowego wpisu bu-

Kornelia Kurowska

Szczególną uwagę zwraca piramidalne zwieńczenie sali pożegnań

dynków zaprojektowanych przez Mendelsohna, który złożył do UNESCO. Byli pod ogromnym wrażeniem Bet Tahary. Na razie jednak trudno mówić o konkretach i datach. Przygotowanie nominacji to długi i pracochłonny proces.

Międzynarodowa inicjatywa wpisania wybranych dzieł Mendelsohna na listę światowego dziedzictwa UNESCO powstała w 2021 roku. Do tej pory wpisać na listę zostało uhonorowanych dwóch architektów: Le Corbusier oraz Frank Lloyd Wright. Trwa postępowanie w sprawie Alvara Aalto. Mendelsohn jest czwarty.

Ważny każdy detal

Niewielu jednak docenia kunszt olsztyńskiej Bet Tahary. Zdarza się, że nawet sami olsztyniacy nie wiedzą, co mają w zasięgu ręki. — Zapytaj dziesięć osób w Olsztynie o Dom Mendelsohna, a z dużym prawdopodobieństwem zobaczysz zdziwienie na twarzy. O tej perełce architektonicznej wie niewielu mieszkańców stolicy Warmii i Mazur, a co dopiero przyjezdni — zauważają Dorota i Jarek Kowalscy, którzy prowadzą blog Szalone Walizki. — Żydowski dom pogrzebowy Bet Tahara to młodzieńcze dzieło wybitnego modernisty Ericha Mendelsohna. Ale autor nie był z niego zadowolony i wykreślił z listy swoich realizacji. Nie jest ono szerzej znane w Olsztynie i poza nim. Najlepsze jest

to, że z zewnątrz dwa budynki bardziej przypominają wiejskie chaty z nisko osadzonymi oknami i prostymi dachami.

Bryła budynku rzeczywiście niczym się nie wyróżnia, ale jego wnętrze jest naprawdę wyjątkowe. Mendelsohn zaprojektował je w logicznym porządku, zwracając uwagę na najmniejszy detal. Trzy główne pomieszczenia symbolizują poszczególne etapy pośmiertnej drogi człowieka: oczyszczenie ciała, oczyszczenie duszy i ostatnią podróż. Z uwagi na charakter miejsca w wyważonych dekoracjach dominują motywy judaistyczne. Szczególną uwagę zwraca piramidalne zwieńczenie sali pożegnań.

Kim był Erich Mendelsohn?

Śmiało możemy powiedzieć, że w ponad 700-letniej historii Olsztyna, obok Mikołaja Kopernika, był jednym z najwybitniejszych jego mieszkańców. To niemiecki architekt żydowskiego pochodzenia. Tu również chodził do gimnazjum i szkoły średniej. Pochodził z kupieckiej rodziny, a jego ojciec Dawid, właściciel sklepu z męskimi ubraniami, chciał, aby syn pracował w administracji Olsztyna, ówczesnego Al-lenstein. Chłopiec miał jednak inne plany. Zyskał światową sławę jako wybitny twórca budowli ekspresjonistycznych. Do najsłynniejszych należy Wieża Einsteina w Poczdamie — służyła do ob-

serwacji astronomicznych mających potwierdzić teorię względności Einsteina, z którym Mendelsohn się przyjaźnił. Był jednym z najbardziej awangardowych niemieckich architektów lat 20. XX wieku, a jego biuro architektoniczne w Berlinie należało do największych w Europie. Dlatego miał wiele wartych odnotowania budowli na swoim koncie — chociażby Dom Tekstylny w Gliwicach, fabryka kapeluszy Luckenwalde, domy towarowe Schocken w Norymberdze i Stuttgartu, Uniwersytet Hebrajski w Jerozolimie czy budowle sakralne w Stanach Zjednoczonych.

— Gdyby Dom Mendelsohna wraz z innymi został wpisany na listę UNESCO, Olsztyn bardzo by na tym zyskał. Bo przecież to tu ten znany architekt się urodził. I trudno o tym nie wspominać, poznając jego dorobek. Tak jak Toruń jest dumny z narodzin Kopernika, tak my powinniśmy cieszyć się z tego, że z Olsztyna pochodzi Erich Mendelsohn — zauważa Marian Jurak, szef Olsztyńskiego PTTK. — Wpisanie danego miej-

sca na listę UNESCO to nobilitacja dla regionu. Turyści, którzy szukają ciekawych obiektów do zwiedzenia, mają gwarancję, że się nie zawiodą i że zobaczą coś naprawdę wartościowego. Niestety nasz region nie ma szczęścia do UNESCO. A mamy co pokazać. Według mnie na liście powinny znaleźć się Kanał Elbląski, katedra we Fromborku i Zamek Biskupów Warmińskich w Lidzbarku Warmińskim.

Procedura wpisywania obiektu na listę światowego dziedzictwa jest bardzo długa i obwarowana wieloma wymogami. Wniosek nominacyjny musi być poprzedzony umieszczeniem zabytku na tzw. liście informacyjnej, zgłaszanej do Centrum Światowego Dziedzictwa. Jest to wykaz obiektów, które poszczególne państwa zamierzają rozważyć w najbliższych latach jako kandydatury na listę UNESCO. Kolejne etapy prac obejmują formalną, a potem merytoryczną analizę wniosku przez ekspertów komitetu UNESCO. Dopiero potem komitet podejmuje decyzję podczas corocznego walnego zgromadzenia.

REKLAMA

Dear Europeans!

The Spirit of Easter is all about hope, love, and celebration of life that won over death.

May you have a blessed Easter with your families and all the friends!

May Europe be a beautiful place, full of peace that brings hope, love, and happiness to all of us!

EUROPE DIRECT
Warmia i Mazury

359240tr-a-M

DOBRY SĄSIEDZI SĄ JAK RODZINA

KAŻDA KOBIETA MA W SOBIE SIŁĘ, BY OSIĄGNĄĆ SUKCES, DLATEGO WAŻNE JEST, ABY NIE ZAPOMINAŁA O SWOICH MARZENIACH I SYSTEMATYCZNIE DAŻYŁA DO ICH REALIZACJI – MÓWI WIOLETTA ŚLĄSKA-ZYŚK, DYREKTOR WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO CENTRUM CHORÓB PŁUC W OLSZTYNIE, SAMORZĄDOWIEC I MENADŻERKA, STARTUJĄCA DO RADY MIASTA OLSZTYNA Z JAROT, PIECZEWA I OSIEDLA GENERALÓW.

– Chce pani stworzyć aplikację „Olsztyn po sąsiedzku”, dzięki której lepiej poznamy naszych sąsiadów, i organizować „grillowanie po sąsiedzku” na każdym olsztyńskim osiedlu. Czyli rozumiem, że jak skończy mi się mąka w domu, to mogę do pani w każdej chwili zapukać?

– Oczywiście, zapraszam! Mówi się, że dobry sąsiad jest jak rodzina. Dlatego z taką ideą idę do wyborów. Żyjemy w czasach anonimowości, osamotnienia, chcę to zmienić. Jeśli będę radną, będzie można do mnie napisać i zadzwonić w każdej sprawie. Mąki też pożyczę (uśmiech).

– Jest pani aktywną liderką, od ponad 20 lat działa pani w sferze publicznej. Czy kobiety są lepszymi szefami niż mężczyźni?

– Trudno jest generalizować. Ważne są kompetencje osobiste, takie jak empatia czy intuicja. Jednak uważam, że kluczowa dla sukcesu jest symbioza płci, współpraca. Dobrym, ale i marnym szefem może być zarówno kobieta, jak i mężczyzna.

– Czy pani zdaniem w Polsce na kierowniczych stanowiskach wciąż jest zbyt mało kobiet?

– Tak, choć sytuacja znacznie się poprawiła. Kobiety stanowią już znaczący procent na stanowiskach kierowniczych w Polsce, choć wciąż borykamy się z nierównościami i jest tu jeszcze dużo do zrobienia. Na szczęście w polityce krajowej widać dobre trendy w tej sferze.

– Co stanowi o sile współczesnej kobiety – liderki?

– Uważam, że to wrodzona kombinacja kompetencji miękkich, takich

jak wrażliwość i empatia oraz nabytych, jak umiejętność planowania czy szukania alternatywnych rozwiązań. Zawsze powtarzam, że każda kobieta ma buławę liderki w plecaku. Jesteśmy z natury dobrze zorganizowane i elastyczne. To potężna broń.

– Jak pani radzi sobie z balansem między życiem zawodowym a osobistym? Ma pani opinię osoby, której wszędzie pełno, profesjonalistki w każdym calu, to kosztuje dużo czasu?

– Kluczowa jest organizacja. Moja sobota to idealny przykład multitaskingu – gotowanie (również na najbliższe dni), sprzątanie, nauka angielskiego, a wszystko to często z telefonem przy uchu. Ale wieczorem mam też czas na uważność i balans, np. trening jogi. Nie jestem typem kanapowca (śmiej).

– A co pani sądzi o feminatywach w języku polskim?

– To zależy od preferencji językowych i kontekstu rozmowy. Uważam, że feminatywy mogą być używane w języku polskim, ale powinny pozostać dobrowolne. Język polski ciągle ewoluuje. Dlaczego zatem mamy nie akceptować jego nowych form? Jeśli feminatywy staną się bardziej popularne, to możliwe, że w przyszłości staną się one częścią normy języka polskiego.

– Co zmotywowało panią do wejścia w świat polityki i działalności publicznej?

– Moja decyzja ewoluowała przez lata. Przełomowym momentem były warsztaty z ożywienia gospodarczego w powiecie piskim i inicjatywa „Mazury za pół ceny”. Moje zaangażowanie zauważyły lokalne władze, co zaowocowało funkcją wi-

Warmińsko-Mazurskie Centrum Chorób Płuc w Olsztynie, którego dyrektorem jest Wioletta Śląska-Zyśk, podczas VIII Kongresu Przyszłości zostało wyróżnione tytułem marki Warmii i Mazur

ceburmistrza Pisz, a ukończeniem tej drogi było stanowisko wicemarszałka regionu.

– Jakie wyzwania napotkała pani po drodze? Mówi się, że polityka to brutalna dyscyplina sportu. To odpowiednie miejsce dla kobiet?

– Kobiety są jak muzyka, często łagodzą obyczaje. Niestety wciąż dość często brak nam wiary we własne umiejętności. Myślę, że nasze pokolenie wciąż jest zbyt

skromne. Ale młodsze pokolenia kobiet są odważniejsze i bardziej zdecydowane. Kobiety potrafią walczyć finisznie; myślę, że moja droga osoby publicznej to dowód, że można uprawiać politykę, grając fair play.

– Czy kobietom sukcesu jest w życiu łatwiej, czy wręcz przeciwnie?

– Jest inaczej, bo sukces to efekt określonej postawy życiowej. Kobiety pracują ciężko, są wytrwałe i mają

plan. Nikt nie dociera na szczyt bez ciężkiej pracy i wytrwałości w trudnych momentach. I choć to dość oczywiste, to o wiele łatwiej powiedzieć niż zrobić. Jeśli wiesz, dokąd zmierzasz i jaki masz plan, by tam dotrzeć, to już jest sukces (śmiej).

– Czy kobiety lepiej czują się w spodniach, czy w spódnicy?

– W tych czasach można przewrotnie odwrócić to pytanie. Bo pamiętam swoje (jakże miłe!) zasko-

czenie, kiedy w TV zobaczyłam Brada Pitta na premierze filmu „Bullet Train” w różowej koszuli, lnianej marynarce i... spódnicy. A serio – my kobiety mamy pewien instynkt, by znaleźć odpowiedni strój, który jest wygodny, stosowny do okazji i co kluczowe – właściwie podkreśla naszą osobowość.

– Na koniec, co by pani powiedziała kobietom, które marzą o karierze, ale boją się podjąć wyzwanie?

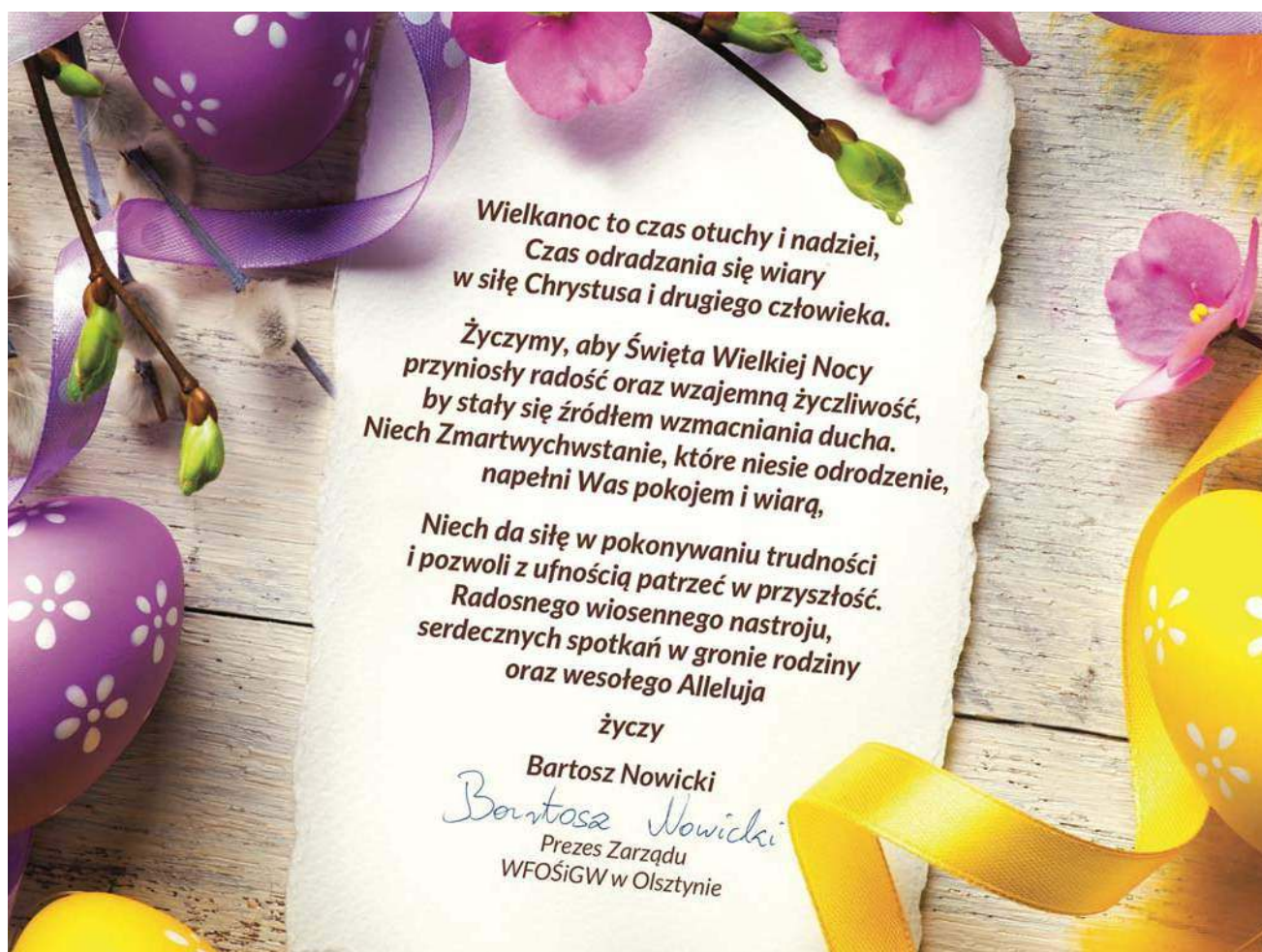
– Uwierzcie w swoje możliwości i nie lękajcie się porażki. Każda kobieta ma w sobie siłę, by osiągnąć sukces, dlatego ważne jest, aby nie zapominała o swoich marzeniach i systematycznie dążyła do ich realizacji. Pamiętajcie, że każdy krok naprzód, nawet najmniejszy, przybliża nas do celu. Jesteśmy, cierpliwe, wytrwałe, to nasza przewaga nad facetami! (uśmiech).

Wioletta Śląska-Zyśk, która twierdzi, że będzie najlepszą radną wśród sąsiadów i najlepszą sąsiadką wśród radnych, idzie do wyborów z dwoma flagowymi pomysłami:

• Chce stworzyć aplikację „Olsztyn po sąsiedzku”, dzięki której lepiej poznamy naszych sąsiadów.

• Planuje organizację wielkiego „grillowania po sąsiedzku” na każdym olsztyńskim osiedlu.

REKLAMA

Wojny Rosyjskie – kremlowska Rosja, bo dalecy jesteśmy od przypisywania wszystkiego jednej osobie, tzn. nieoczekiwanie wybranemu na kolejną kadencję prezydentowi Putinowi, wpadła w dolki, które kopała pod innymi. Najbardziej chciała pokonać i zająć całą Ukrainę, a potem postawić dalsze ultimatum USA i UE. No, ale się poślizgnęła pod Kijowem na skórcie od banana i nastąpiło gołowodzenie daleko za Dniepr. Dodajmy, że z podkulonym ogonem. Potem nastąpiły różne rzeczy, też mało korzystne dla Rosji, jak: przystąpienie Finlandii i Szwecji do NATO (nie pomógł nawet teatralny opór Węgier). Swoją drogą Węgry są naszym zdaniem niewłaściwie nazywane przez polskich polityków sojusznikiem Rosji. Myślimy, że Orban taki słaby intelektualnie nie jest, jak go postrzegają polscy politycy (czy to czasami nie świadczy o nich?). Orban gra w innej lidze, tj. chińsko-niemieckiej i te dwa kraje są jego „sojusznikami” albo jak by to nazwali marketingowcy: „dojnymi krowami”. Krytykuje UE, ale równolegle jego kraj robi duże interesy na Węgrzech z Niemcami, wpuszczając tam niemieckie firmy i czeka, kiedy przez jego kraj będzie szedł nowy chiński szlak od Salonik w stronę Niemiec do Hamburga. I co na to nasi politycy? Kto tu kogo roluje? Kto tu kogo nie docenia? Nie, żebyśmy chwalili Orbana, ale po prostu mówimy, jak jest.

Zgoda Węgier na Szwecję i Finlandię to pośrednio zgoda Chin na poszerzone NATO w Europie. Dlaczego? Bo w interesie Chin jest bogata, stabilna, konsumpcyjna Europa, która dużo będzie kupować od Chin, której żadna Rosja nie ma prawa zagrozić. Bo to ma być strefa konsumpcji, a nie wojny. Chiny grają na wszystkich fortepianach, jakie są dostępne w filharmoniach świata – kraje europejskie tę umiejętność od czasów Drugiej Wojny Światowej zatraciły, ale szybko się uczą i wracają do takiego sposobu uprawiania polityki. Np. ostatnie wieści

Niezależny rosyjski kanał na Telegramie „Możem Objasnit”, podał, że dokładna liczba ofiar zamachu na salę koncertową Crocus City Hall pod Moskwą może okazać się trudna do ustalenia

mówią, że koncerny francuskie – firma Stellantis (właściciel m.in. Fiata, Citroena, Peugeot, Opla czy Chryslera) finansują wraz z Chińczykami – firma Leapmotor, poprzez wspólną firmę założoną dla zmyłu i pewnie dla dogodnych podatków oczywiście w Holandii, produkcję małych chińskich aut elektrycznych, które będą produkowane w naszych polskich Tychach. To i przykład powyższy Węgier pokazują wyścig krajów starej i nowej Europy do kooperacji z Chinami. Bo lepiej z Chinami produkować i sprzedawać ich taniutki auteczka (a dalej się zobaczy), niż zostać przez nich pokonanym na własnej ziemi. Co to wróży Europie? No to, że owszem, kupimy chiński samochód, może dwa razy tańszy od niemieckiego (będą to pewnie i tak niemiecko-chińskie i francusko-chińskie), ale doświadczymy też chińskiego lobbingu, który będzie skierowany na stworzenie super integralności UE, na super państwo europejskie, bo wtedy w jednym miejscu (Brukseli) Chińczycy załatwią sobie korzystne ustawy, kontrakty i regulacje dla rynku ponad 500

ml ludzi, a nie będą rozmawiać w nieskończoność z każdym krajem osobno. A że umieją załatwiać i mają w tym kierunku również swoje know-how, to już świat wie. Rosjanie chcieli się pod to wszystko podłączyć (osiągnąć do sto-

w swoim XIX-wiecznym myśleniu i dała sobie spokój z Zachodnią Europą, bo ona gra już w innej lidze i w innej dyscyplinie sportowej i ma zamiar focusować się na Chiny i pośrednictwo Rosji nie jest jej do niczego po-

ogłupienia i zlasowania mózgow tym zielonym ładem Europejczykom. Bo oczywiście Europejczycy, co by o nich nie powiedzieć, że np. ulegają hedonizmowi, to są wzdecydowanej większości ludźmi szlachetnymi

HITY I KITY, CZYLI STRUMIEŃ ŚWIADOMOŚCI

lika decydentów świata), tzn. nawet się podłączyli rurami i płynącym w nich gazem (minister Sikorski twierdził, że im te rury Amerykanie wysadzili), ale ostatnie wystąpienia Macrona, który raz mówi o wysłaniu niewielkich ilości wojska europejskiego na Ukrainę, a potem to odwołuje, świadczy nie tyle o cechach umysłowych Prezydenta Francji, jak znowu oceniają to polscy politycy, ale o wyrafinowanej grze. Macron dał sygnał Rosji, żeby się zamknęła

trzebne. I teraz Szanowni Państwo – nasi Najmilszy Czytelnicy, rozumiecie, po co ten cały rwetes z zielonym ładem, zieloną energią itp.? Żeby szybciej europejski konsument pobiegł i kupił (chroniąc planetę) produkowane za chwilę w Europie auteczka elektryczne, czyli zielone, ekologiczne, przygotowane przez chińskie firmy z firmami europejskimi dla najbogatszych, najbardziej zideologizowanych, lojalnych konsumentów świata, czyli Europejczyków. Tzn. taki jest cel

i nie chcą niszczyć natury. A że do atmosfery emitują około 7 proc. całego tego globalnego zanieczyszczenia, to chcą widocznie, jak nasz Konrad z „Dziadów” Mickiewicza: „Nazywać się Milijon, bo za miliony chcą kochać i cierpieć katusze”. A gra na emocjach to podstawy polityki i marketingu.

No i mamy ostatnio zamach na Crocus City Hall pod Moskwą. Szkoda nam oczywiście tych, co zginęli i to, że są to Ro-

sjanie, a więc obywatele kraju, który zabija innych, w tym przypadku Ukraińców, niczego tu nie zmienia. Modlimy się za ofiary, za ich rodziny, współczujemy, bo jesteśmy chrześcijanami. Kreml kombinuje, jak umoczyć w to Ukrainę. Jest to na potrzeby wewnętrznej polityki, bo przecież nikt na zewnątrz w to nie uwierzy. A chodzi o to, żeby na Rosjan nie padł błąd strach, że teraz wojujący islamiści z ISIS czy innych podobnych organizacji będą zsyłać na nich bomby, zamachy i terror. Jeśli tak będzie, to Putin przegra – tego jego społeczeństwo nie wytrzyma – Putin jest im potrzebny, bo wmawia im, że ich chroni od złego NATO, od faszystów na Ukrainie itp. Putin mówi, że zapewnia im bezpieczeństwo. Jeśli tego nie będzie, jeśli będą się bać podkładanych bomb i zamachów, to nie będą potrzebować Putina i jego kolegów. No i mamy kolejną porażkę na wielką skalę Rosji i Putina – obudzili wroga i stworzyli sobie kolejny front walki. Amerykanie będą zmuszeni przez tę sytuację im trochę pomagać (zresztą już im pomagali, uprzedzając ich o możliwości takiego zamachu), bo co będzie, jeśli ISIS wyczuje, że Rosja jest słaba, nie panuje nad rzeczywistością i zechce zdobyć w Rosji broń atomową? Tu już nie ma żartów. Powstał niezły tygiel, do którego doprowadził niby taki geniusz Putina i jego grupy trzymającej władzę, który Amerykanie (no, bo przecież nie von der Leyen i Bruksela) będą musieli ogarnąć. Tu jest lekcja i morał dla nas Polaków taki: uważajmy na samowznajnych geniuszy w polityce i dyktatorów, co to na złość mamie odmrożą sobie uszy. Jak Ameryka to ogarnie? No bo, że musi to być Ameryka, to oczywiście, tak było z Pierwszą Wojną Światową, nie mówiąc o drugiej. I tak było z zimną wojną – ciągle Amerykanie muszą nam ogarniać rzeczywistość w Europie, bo ciągle wybieramy jakichś takich (poza nielicznymi) nieudolnych polityków. Nie zastanawiało to Was, Kochani Czytelnicy, dlaczego tak się dzieje?

No więc możliwych scenariuszy tego ogarnięcia jest wiele. Chociażby taki, że Amerykanie wymuszą rozejm na Ukrainie po to, żeby Rosja skoncentrowała wszystkie siły i mogła walczyć z terrorem islamistów. Oczywiście rozejm będzie zamrażał konflikt, a więc podział ziemi na Ukrainie wobec obecnego stanu posiadania. Czy to taki zły scenariusz dla Ukrainy? Oczywiście z jednej strony tak, bo tracą część swoich ziem nie wiadomo na jak długo, bo znowu życie uczy nas, że najtrwalsze są prowizorki, ale z drugiej strony pomoc amerykańska natrafiła na trudności w USA, a bez niej Ukraina przegra wojnę i wtedy, jakie warunki postawi Ukrainie Putin?

Tak więc jeśli napisaliśmy w tytule wliczbie mnogiej: wojny Rosji, to dlatego, że Kreml zafundował sobie nową wojnę, tym razem z terrorystami. Teraz wszystko może się zmieniać i zdarzyć – obserwujemy bacznie, co się dzieje, a nasze media postarają się w tym Państwie pomóc. Nie tak jak pomaga Europa Ukrainie – w sposób wyrachowany i wybiórczy, co oznacza w konsekwencji, że za mało. Dochodzi do zagrywek typu: w niemieckim parlamencie CDU jest za wysłaniem Taurusów (pocisk manewrujący) na Ukrainę, ale rządzące SPD i Zielonkawi już nie i na razie wygrywają głosowanie. Narzekamy na polski parlament, a tu proszę, u naszego zachodniego sąsiada, co się dzieje i nikt nie powiedział z Platformy czy Nowej Lewicy, że Niemcy zachowują się jak nie-Europejczycy itp. Ta gadanina naszych lewicowców i liberalów o tym, co jest europejskie, a co nie, w tym aktorów (np. Andrzeja Seweryna) i tzw. pozał się Boże celebrytów, jest tak infantylna, groteskowa i śmieszna, że owszem koń, ale i Viktor Orban by się uśmiali. Od takich ludzi i tego formatu i zawodu (chodzi nam o świadomość, znajomość świata, osoba mająca wpływ na opinię publiczną itp.), jak aktor Andrzej Seweryn, społeczeństwo oczekuje naprawdę więcej. Był okres Solidarności, gdzie polscy aktorzy byli (oczywiście nie wszyscy) wzorem do zachowania

Andrzej Seweryn

i wzorem kultury, kiedy np. odmówili gry w teatrach po stanie wojennym w czasie wojny jaruzelsko-polskiej i kiedy wspierali podziemną Solidarność. A kultura wymaga, aby nie kłać na nikogo czy podżęgać do nienawiści (mówimy o beznadziejnym filmiku Pana Andrzeja pokazywanym w social mediach). Akto-ry polscy jako grupa społeczna pokazali to w czasie nieludzkim – w czasie okupacji niemieckiej, gdzie zdecydowana ich większość odmówiła gry w kabaretach i teatrach w czasie, gdy wróg miał ich ojczyznę pod okupacją. Wszyscy musimy sobie to ciągle przypominać. Jeśli się zastanawiamy, jaki powinien być współczesny Polak, to tam są wzorce.

Viktor Orban gra w lidze chińsko-niemieckiej

Putin stworzył sobie kolejny front walki

A ndrzej Seweryn, à propos – skoro się wywołał nam do tablicy, to słów kilka o ostatnich jego dokonaniach. Aktorem jest konstelacyjnie wybitnym, ostatnio możemy go zobaczyć w monodramie „Lear” – tak, to na podstawie dramatu jednego z największych pisarzy, ale też mędr-ców, jacy byli na świecie, czyli Wiliama Szekspira. Seweryn w monodramie jest wspaniały: przeistacza się i genialnie pokazuje kondycję świata i starszego człowieka, który traci władzę, ale nie tylko. Nie będziemy Państwu zdradzać, jak potraktował tę sztukę w sensie fabularnym Andrzeja Seweryn, a poza tym

zawsze uważam, że sztukę trzeba oglądać, nie ma co opisywać. Na spektaklu, który dane nam było oglądać, brawa na końcu na stojąco wywołały kilka razy aktora zza kulis, żeby się pokazał i ukłonił. Aktor cieszył się z takiej owacji jak dziecko. Ten spontan aktora, czy prawdziwy, czy zagrany – nieważne, pokazał, w jaki sposób teatr istnieje (o bojętnie, czy z dużą publicznością jak Szekspirowski The Globe, czy minimalistyczny, jeśli chodzi o widza, jak Laboratorium Grotowskiego), jak zależy od publiczności, a publiczność od niego. To był niezapomniany wieczór w Teatrze Polskim w Warszawie. Na końcu Andrzej wyszedł i rozwiesił między rękami podniesionymi w górę ukraińską flagę – piękny gest. Symbol. Symbole też są ważne, zwłaszcza w sztuce. Awżyciu? To wzbudziło również entuzjazm. A więc ten sceptycyzm wśród niektórych Polaków co do Ukrainy, zapoczątkowany lekceważącym zachowaniem Zelenskigo, to, jak widać w naszym społeczeństwie, jedno, a chęć stania przy Ukrainie i pomoc jej – to drugie. Istnieją one, jak wiele innych rzeczy w naszym społeczeństwie równoległe obok siebie – bo taka jest Polska. Niejednakowa – i trzeba to brać pod uwagę i tworzyć w przestrzeni społecznej dialog, a nie szczerć jednych na drugich. Tak więc, jak pisał nasz kochany Jan Kochanowski (to „kochany” miał w nazwisku – zauważyliście to Państwo, jak jego nazwisko zdeterminowało tę Postać): „Wszystko się dziwnie plecie, Na tym tu biednym świecie”. Przeszliśmy w tym artykule: sytuację za wschodnią granicą, geopolitykę na najwyższych piętach władzy, nastroje w kraju i teatr. Taki strumień świadomości. Dlaczego taki? Na to może odpowiedzieć tylko mistrz strumienia świadomości – James Joyce, o którym, jeśli nam ekipa Bodnara nie zabierze laptopów, też kilka słów napiszemy. A tymczasem życzymy Wielkanocnego Spotkania ze Zmartwychwstałym Chrystusem, zdrowia i wszystkiego, co najlepsze. Howgh!

**POZDRAWIAM ŚWIĄTECZNIE, MM
(NIE MYLIĆ Z MARILYN MONROE)**

**MAGDALENA MARIA
BUKOWIECKA**
m.bukowiecka@
gazetaolsztynska.pl

Wielkanoc jest najstarszym i najważniejszym świętem obchodzonym we wszystkich kościołach chrześcijańskich. Upamiętnia misterium paschalne Jezusa Chrystusa: Jego mękę, śmierć i zmartwychwstanie. I choć obchody Wielkiej Nocy sięgają i czerpią z żydowskich obrzędów Pesach — w każdym z regionów świata lokalna społeczność nadawała im swój własny koloryt i szlif. Nie inaczej było na Warmii. — Świętowanie Wielkiej Nocy na Warmii integralnie związane było z liturgią Kościoła — mówi dr Jan Chłosta. — Wynikało to wprost z faktu, że biskupi i Kapituła Katedralna sprawowali tu władzę tak kościelną, jak i świecką. I był to jeden z tych elementów, który odróżniał katolickich Warmiaków od protestanckich Mazurów. Ponieważ ksiądz cieszył się znacznym autorytetem w sprawach nie tylko kościelnych, wiele zachowań Warmiaków w ich codziennym życiu zespoliło się jakby z modelem wypełniania obowiązków wobec Kościoła.

Niedziela Palmowa, czyli Kwietna

Tak naprawdę obchody Wielkiej Nocy zaczynały się na Warmii już w Niedzielę Palmową, tu zwaną Kwietną. Jeszcze w XVII w., za czasów bp. Michała Stefana Radziejewskiego w czasie procesji cztery dziewczęta ciągnęły na wózku figurę Chrystusa na osiołku. Zgromadzeni wierni wołali: „Hosanna na wysokościach!”, a potem wspólnie odprawiali misteria nawiązujące do wjazdu Jezusa do Jerozolimy.

Palmy przygotowywano z gałązek wierzby i brzozy, zerwanych dwa tygodnie wcześniej, żeby zdołały do kwietnej niedzieli wypuścić bazie ilistki.

— Szczególnie bazie po poświęceniu nabierały niezwykłej mocy — tłumaczy dr Chłosta. — Ludzi, którzy je połykali, chroniły przed chorobami gardła, aspalone stawały się popiołem pokutnym w przyszłoroczną Środę Popielcową. To z tych witek gospodarz wykonywał małe krzyżyki, które umieszczał następnie na polach ze zbożem: chroniły zbiory przed klęskami żywiołowymi. Gałązki palmowe umieszczano też nad wrotami obór, żeby chroniły bydło przed chorobami, a wkładane do gniazd drobiu miały zapewnić liczne i zdrowe potomstwo

WSTAŃCIE, PANA BOGA CHWALCIE, BO CHRYSSTUS ZMARTWYCHWSTAŁ!

ŻYCIE DAWNYCH WARMIAKÓW BYŁO NIEROZERWALNIE ZWIĄZANE Z ROKIEM LITURGICZNYM W KOŚCIELE – MÓWI DR JAN CHŁOSTA, AUTOR KSIĄŻKI „DOROCZNE ZWYCZAJE I OBRZĘDY NA WARMII”. – TO Z KOŚCIOŁEM WARMIACY PRZEŻYWALI ZIEMSKĄ DROGĘ CHRYSSTUSA, A NA JEGO ZMARTWYCHWSTANIE PRZYGOTOWYWALI SIĘ PRZEZ CAŁY WIELKI POST.

kur, kaczek i gęsi. W domu palmy umieszczano za obrazem ze Świętą Rodziną.

Wielki Tydzień

Wielki Tydzień zwano na Warmii Cichym: mięsa nie jadano, w domach przygotowania do świąt — porządki, pichcenie potraw, zwłaszcza ciast, bielenie kuchni i izb — szły pełną parą, a w

każdy wieczór gospodyni odczytywała całej rodzinie fragmenty Męki Pańskiej.

Wielką Środę Warmiacy nazywali Krzywą: tego dnia nie można było tkać, bo nie mogło się kręcić, gospodarze nie siali, bo zboże i tak by nie wzeszło, kury znosiły krzywe jaja, a zwierzęta, które w Krzywą Środę przyszły na świat, nie nadawały się do hodowli.

— Warmińska Wielka Środa różniła się też i tym, że to właśnie tego dnia młodzi chłopcy oblewali dziewczęta i siebie nawzajem. My ten zwyczaj przechowaliśmy na Wielkanocny Poniedziałek — tłumaczy dr Chłosta. — Kto nie chciał, by wyrwano go rankiem ze snu chluśnięciem zimnej wody, musiał wstać naprawdę wcześniej.

Wielki Czwartek Warmiacy nazywali z kolei Zielonym. Tego dnia w miastach odbywały się targi. Jednym z najbardziej znanych był ten w Barczewie, gdzie gospodarze z najdalszych okolic kupowali nasiona do wysiewu i drobne podarki na wielkanocnego zajęcia dla dzieci. W domach gospodynie starały się przesadzać rośliny i sadzić nowe, bo wierzyły, że posadzone tego dnia drzewa i rośliny wydadzą najobfitszy plon. Dzieciom wypiekano obwarzanki i główne zadanie polegało na tym, by odłamać jak największy kęs: bo to była gwarancja szczęścia w życiu.

Religijnie Zielony Czwartek wiązał się nierozdzielnie z upamiętnianiem wydarzeń z wiecznika. Biskup w katedrze fromborskiej święcił oleje do udzielania sakramentów chrztu, bierzmowania i namaszczania chorych. W czasie wieczornego nabożeństwa mył nogi dwunastu starcom z diecezji, obdarowywał ich pieniędzmi i odzieniem,

a następnie wszyscy razem udawali się na uroczystą wieczerzę. Po wieczornej liturgii milkły też wszystkie dzwony i organy — Warmiacy mawiali, że udawały się one do Ojca Świętego do Rzymu.

Wielki Piątek był na Warmii najsmutniejszym dniem Wielkiego Tygodnia i bez jakichkolwiek pokarmów. Wyjątek czyniono jedynie dzieciom i osobom starszym, a i to wolno im było spożyć tylko potrawy całkowicie pozbawione tłuszczu — kluski ze śliwkami, a najlepiej suchy chleb. W domowych paleniskach nie zapalano też ognia. Nie wolno było śpiewać, śmiać się, a nawet głośno mówić. W kościele wierni całowali krzyż w miejscach ran Chrystusa, a następnie kapłan w procesji przenosił go do symbolicznego grobu, przy którym wierni w wielu parafiach całą noc czuwali, śpiewając Gorzkie Żale i inne pieśni wielkopostne. Także w domach warmińskich wszystkie krzyże umieszczano w symbolicznych grobach: na eksponowanym miejscu okrywano je białą chustą lub obrusem.

Sam grób swoją okazałą formę przybrał już w XVI w. dzięki jezuitom, którzy takie groby Chrystusowe przygotowywali, zazwyczaj przy bocznym ołtarzu, w kościołach w Braniewie, Reszlu

REKLAMA

Wielkanoc to naturalny czas wchodzenia w rytm budzącej się do życia wiosny.

Czas, gdy wraca do nas światło, nadzieja i miłość.

W tych niezwykłych dniach życzę Państwu wypoczynku w gronie najbliższych, radości oraz zdrowia i pogody ducha.

Niech towarzyszy Wam rodzinna atmosfera i poczucie zrozumienia, że tym, co nas łączy jest miłość i szacunek dla drugiego człowieka.

Wesołego Alleluja!

Piotr Grawmowicz
Prezydent Olsztyna

Jacek Robert
Przewodniczący Rady Miasta Olsztyna

Kobiety w strojach warmińskich. Fotografie z książki Paula Dudecka „Wie de Ermlönga koose. Ernsteres und Heiteres aus dem mittleren Ermland in breslauer Mundart”, Heilsberg 1939

MISTERIUM PASCHALNE TO JEDNO Z GŁÓWNYCH POJĘĆ TEOLOGII CHRZEŚCJAŃSKIEJ, ODNOSZĄCE SIĘ DO HISTORII ZBAWIENIA. JEGO TREŚCIĄ JEST MĘKA, ŚMIERĆ I ZMARTWYCHWSTANIE JEZUSA CHRYSZTUSA JAKO WYDARZENIE ZBAWCZE, UOBECNIANE W KOŚCIELE, W PROKLAMACJI SŁOWA BOŻEGO, LITURGII I W SAKRAMENTACH.

i Świętej Lipce. Umieszczano w nim krzyż, monstrancję, a wszystko strojono obficie kwiatami i świecami. W kościołach w Głotowie, Dobrym Mieście i Świętej Lipce przy grobie wybrani ludzie trzymali straż.

Wielka Sobota to oczywiście święcenie ognia i wody, także na Warmii. Ogień rozpalano z samego rana przed kościołem, kapłan święcił go, a wierni starali się płonąca żagiew z tego ognia donieść do swoich domów tak, by gospodyni mogła rozpaść nim wygaszone na czas Wielkiego Piątku palenisko. Jeśli się

Grzegorz Kumorowicz, MWIM

jej udało, na tym świętym ogniu przygotowywała zupełnie mleczną — po warminsku mużę, jedyny posiłek tego dnia. Resztkami spalonego drewna wierni kilku wsi na drzwiach domostw pisali K+M+B. Zachowywali je także, by podawać do spożycia zwierzętom, gdy zachorowały, a w czasie pożaru wrzucano te węgle do ognia, żeby się nie rozprzestrzeniał.

Wodę święcono przed kościołami w wielkich stągwiach, którą potem wierni czerpali do domów, aby wieczorem skropić nią swoje domy i zagrody. Przechowywano ją także na wypadek choroby któregoś z domowników, do kąpieli dziecka, by pobłogosławić młodej parze, która miała ruszyć do ślubu, lub któremuś z domowników przed podróżą.

Tym, co w Wielkiej Sobocie wyróżniało Warmiaków jeszcze w XIX i na początku XX wieku, był... brak święcenia pokarmów. Jeśli już nawet coś święcono w warminskich kościołach, to wyłącznie w celu rozdania wśród ubogich.

Późnym wieczorem w podolsztyńskich wsiach „borowano”: szybko i regularnie uderzano sercem dzwonu o brzeg jego czaszy, czym wywoływano donośny, huczący, nieprzerwany i tajemniczy odgłos.

— Wszystko, żeby całej okolicy oznajmić Zmartwychwstanie Pańskie — wyjaśnia dr Chłosta.

Wielka Sobota to także dzień malowania jajek — obowiązkowo naturalnymi „farbkami”. Zielone wychodziły po ugotowaniu ich w wodzie z trawą, żółte i pomarańczowe — z łupin cebulowych, a brązowe — z fusów po kawie zbożowej. Było to główne pożywienie wielkanocne Warmiaków, ale nikt nie nazywał ich tu pisankami.

Wielkanoc

Wielkanoc na Warmii świętowało się 3 dni. W Niedzielę Wielkanocną jeszcze przed świtem dziewczęta biegły nad rzekę lub strumyk, aby umyć twarz — w ten sposób chciały zachować zdrowie i urodę. Chłopcy z kolei biegali po okolicy i wołali: „Żur do lasu, mnięso do wsi” — oznajmiali w ten sposób koniec Wielkiego Postu i odzyskaną możliwość spożywania najtłustszych nawet potraw.

Rezurekcja odbywała się zawsze o godzinie 5, a wierni

przybywali na nią hucznie, niezadko w towarzystwie orkiestry, budząc po drodze wszystkich, którzy zasnęli, głośnym okrzykiem: „Wstańcie, Pana Boga chwalcie, bo Pan Chrystus zmartwychwstał!”

— Na Warmii panowało przekonanie, że kto nie poszedł w Wielkanoc do kościoła, ten nie może nazywać się chrześcijaninem — mówi dr Chłosta. — A po mszy wszyscy spieszyli na śniadanie: chleb z masłem, twaróg, ciasto i oczywiście jajka. Po śniadaniu dzieci ruszały do ogrodu na poszukiwania zajaczka — najczęściej królewieckich marcepanów. A mięso pojawiało się na stole dopiero w czasie wieczery. Zwyczajowo tego dnia wszyscy świętowali we własnych domach, odwiedziny zostawiając na poniedziałek i wtorek wielkanocny. Bywało, że niektóre gospodynie dopiero w niedzielę malowały jajka.

W Poniedziałek Wielkanocny, zamiast oblewania, na Warmii chłopcy smagali dziewczęta po łydkach kadykiem, czyli jałowcem, prawdopodobnie nawiązując w ten sposób do biczowania z Wielkiego Tygodnia i do Męki Pańskiej. Sma-

gających obdarowywano jajkami, pieniędzmi i kuchą, czyli ciastem. Po mszy zaczynały się odwiedziny ukrewnych i przyjaciół.

— Ta odrębność obyczajowa Warmiaków przetrwała nawet po 13 września 1772 r., kiedy na Warmię wkroczyli pruscy urzędnicy i zaczęli burzyć dawny porządek w życiu publicznym — mówi dr Chłosta. — A jednak ludność — z jednej strony nieco zamknięta na nowości cywilizacyjne, a z drugiej wierna i z pietyzmem przechowująca zwyczaje przodków — nie uległa i wiele z tradycji dotrwało do czasów II wojny światowej, a gdzieś tam starzy Warmiaci pamiętają je nawet dziś.

W pracy nad artykułem pomógł mi dr Jan Chłosta, który udostępnił mi swój niepublikowany materiał pt. „Wielki Post i Wielkanoc w zwyczajach Warmiaków”. Korzystałam również z jego książki „Doroczne zwyczaje i obrzędy na Warmii”.

REKLAMA

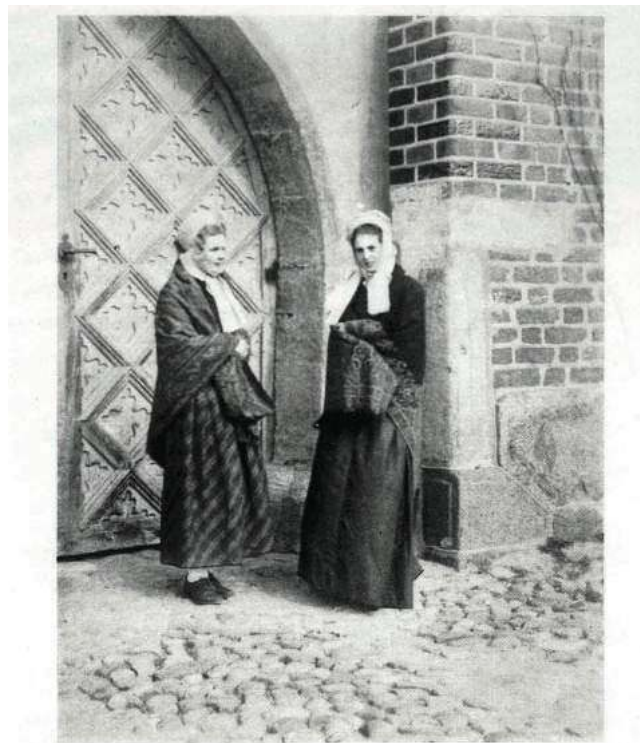

**Pięknej Wielkanocy
oraz ciepłej, rodzinnej atmosfery przy świątecznym stole.
Niech te święta będą dla nas wszystkich
zapowiedzią odrodzenia pokoju na świecie
i nadzieją na spokojne i pomyślne czasy.**

Andrzej Abako
Starosta Olsztyński

Joanna Michalska-Reda
Wicestarosta Olsztyński

Jerzy Laskowski
Przewodniczący Rady Powiatu
w Olsztynie

Altermülandische Frauentracht.

Agnieszka Romaszewska-Guzy

Architektka i wieloletnia dyrektorka jedynej polskiej państwowej stacji rosyjskojęzycznej dodała, że szefostwo nowej TVP swoją decyzję uzasadniało kwestiami ekonomicznymi oraz nowym „otwarcie”.

— W ostatnich latach budżet TV Bielsat wzrósł z 30 mln w 2018 roku do 90 mln planowanych na rok 2024. Zwiększenie finansowania wynikało m.in. z planów wydzielenia się kanału ze struktur TVP, co ułatwiałoby pozyskiwanie środ-

ków zewnętrznych. Proces ten nie został jednak przeprowadzony. MSZ nie zatwierdziło dofinansowania w bieżącym roku na planowanym przez antenę poziomie. Stery stacji przejmuje Białorusin, co także wpisuje się w oczekiwania środowisk białoruskiej opozycji. Aleksy Dzikawicki doskonale zna zespół, a co istotne, rozumie potrzebę współpracy z pozostałymi kanałami telewizji publicznej (...) zmiany wynikają z prac prowadzonych nad nowym modelem kanałów zagranicznych TVP, które finansowane są przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Zakładają one synergii, wykorzystywanie oraz rozwój osiągnięć każdej z anten — czytamy w oświadczeniu przesłanym PAP przez Centrum Informacyjne Telewizji Polskiej S.A. w likwidacji.

BUDŻET OBCIĘTY, ROMASZEWSKA WYCIĘTA

Decyzją MSZ — na którego czele stoi Radosław Sikor-

OFIARĄ NOWEJ MĄDROŚCI ETAPU?

— WŁAŚNIE ZOSTAŁAM ZWOLNIONA PO 17 LATACH Z BIEŁSATU I PO 32 LATACH Z TVP. ZAPROPONOWANO MI PIERWOTNIE ZWOLNIENIE Z BIEŁSATU (I TVP) NA WŁASNĄ PROŚBĘ I ZE ZŁOTYM SPADOCHRONEM (CZYLI NA NIEZWYKLE KORZYSTNYCH WARUNKACH). NIE ZGODZIŁAM SIĘ NA TO — POINFORMOWAŁA WE WTOREK 12 MARCA AGNIESZKA ROMASZEWSKA-GUZY.

ski — przyszłoroczny budżet stacji ma zostać obcięty o 47 proc. Sam Bielsat ma zostać „rozwałkowany”, a programy rosyjskojęzyczne trafią do TVP World. Agnieszka Romaszewska nie zgadzała się z takim potraktowaniem stacji, którą od początku współtworzyła. To właśnie ona w 2009 r. uruchamiała Bielsat.

— To według mnie wielki błąd i zasadnicze złamanie twórczości przez lata koncepcji. Bielsat miał sens i służył Polsce jako stacja skierowana na wschód w obecnej trudnej i wręcz niebezpiecznej sytuacji międzynarodowej. Nie jako gorszy, bo młodszy i WIELOKROTNIE uboższy klon jakiejś Deutsche Welle

— czytamy w jej facebookowym oświadczeniu, do którego w kontekście niemieckiego medium wrócimy.

Opinia publiczna była zaskoczona takim potraktowaniem wieloletniej dyrektorki Bielsatu i dziennikarki, która pracowała w TVP ponad 30 lat. Media związane z szeroko rozumianym obozem prawicy zwracały uwagę, że najpierw nowe władze TVP zaproponowały Agnieszce Romaszewskiej pracę na gorszych warunkach finansowych, a gdy ta publicznie skrytykowała obcięcie budżetu Bielsatu, zwolniono ją z funkcji dyrektora stacji. Gdy Agnieszka Romaszewska — parafrazując klasyka Lecha Wałęsę — „śmiała śmieć” pożalić się publicznie na TVP, w ramach „zemsty” wręczono jej wypowiedzenie dyscyplinarne.

ZEMSTA?

Agnieszka Romaszewska odbiera ruch państwowej telewizji pod nadzorem Bartłomieja Sienkiewicza

właśnie jako zemstę. Zwróciła też uwagę na fakt, że została zwolniona w tym samym miesiącu — marcu — w którym 15 lat temu z TVP zwolnił ją Piotr Farfał. Po lawinie krytyki ze strony środowiska dziennikarskiego i opinii publicznej Romaszewska została wówczas przywrócona na stanowisko szefowej Bielsatu. Teraz też znalazła obrońców.

— Niepojęte! Właśnie zwolnili dyrektorkę i założycielkę TV Bielsat, ograniczając się budżet stacji, niszcząc strategiczny dla Polski projekt, a Halicki i Adamowicz debatują o tym, jak ważne są wolne media! — skomentował sprawę europoseł PiS Dominik Tarczyński, zwracając uwagę na hipokryzję obozu władzy.

Agnieszki Romaszewskiej bronią nie tylko politycy związani z poprzednim obozem władzy. I nie tyle bronią wyłącznie jej, ile też sposobu wypełniania misji, jaką realizowała stacja pod jej dyktando.

REKLAMA

Kandydatka do Rady Powiatu

Nr 2

Lista 10 Okręg Nr 3

Dobre Miasto

**KWW Nasz
Powiat Olsztyński**

**NASZ
POWIAT
- Z NAMI
WARTO**

Zdzisława Marianna

KOBYLIŃSKA

Dr hab. Zdzisława Kobylińska

**urodzona i zamieszkała
w Dobrym Mieście.**

Naukowiec, nauczyciel akademicki UWM w zakresie filozofii, etyki polityczno-społecznej, nauki o komunikacji społecznej i mediach, pedagog, publicystka. Autorka licznych artykułów naukowych i książek oraz redaktorka i tłumaczka publikacji książkowych.

Absolwentka KUL, Uniwersytetu Łódzkiego w Rzymie i Akademii Obrony Narodowej.

W Dobrym Mieście w roku 2021 założyła i prowadzi Uniwersytet Trzeciego Wieku. Założycielka w 2008 Przedszkola Marysieńka w Dobrym Mieście.

Aktywnie uczestniczyła w licznych seminariach i konferencjach krajowych oraz zagranicznych, m.in. w zakresie polityki obronnej, etyki, mediów, polityki społecznej, w tym spraw rodziny i kobiet.

Laureatka nagród Rektora UWM za osiągnięcia naukowe oraz Złoty Laur Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Członek: Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, NSZZ Solidarność UWM, Rady Naukowej Ordo Iuris.

Radna Gminy Dobre Miasto od 2018. Poseł III kadencji Sejmu RP. Prywatnie mama Marii i Antoniego.

Powiat olsztyński, a zwłaszcza gmina Dobre Miasto jest moim priorytetem w działaniach społecznych i samorządowych.

Materiał jest finansowany przez Komitet Wyborczy Wyborców Nasz Powiat Olsztyński

Materiał jest finansowany przez Komitet Wyborczy Wyborców Nasz Powiat Olsztyński

— Telewizja @Bielsat/_pl wraz z kilkunastoma kanałami youtubowymi oraz portalami społecznościowymi to absolutnie najważniejsza instytucja społeczeństwa obywatelskiego Białorusi. Zarazem jedno z niewielu narzędzi naszej polityki wobec Białorusi i Białorusinów. Nie rezygnujmy z niego — podziel się swoją opinią Adam Eberhardt ze Studium Europy Wschodniej UW.

Słysząc w niej delikatne obawy o przyszłość stacji w obecnym formacie i formule działania.

OFIARA MĄDROŚCI ETAPU

Komentarz Eberhardta jest szczególnie istotny w świetle wyjaśnienia, dlaczego budżet Bielsatu został obcięty. Otóż stacja ta — jako medialne narzędzie jej sponsorów — mocno krytykowała prezydenta Białorusi Aleksandra Łukaszenkę i wspierała białorską opozycję demokratyczną. W zamierzeniu jej archi-

tektów — w tym Agnieszki Romaszewskiej — całościowo Bielsat miał pełnić podobną rolę, jaką swego czasu pełniło zachodnia Wolna Europa względem społeczeństw krajów Układu Warszawskiego. Wjeszcze większym skrócie — Bielsat miał być takim małym polskim narzędziem polityczno-kulturowej propagandy obozu NATO. Miał, bo być może nasi sojusznicy zdecydowali właśnie o wygaszaniu działalności na tym polu.

Agnieszka Romaszewska w rozżaleniu wspominała o Deutsche Welle, najwyraźniej sugerując, że być może Niemcom nie jest w smak, że Polska poprzez Bielsat realizuje własną strategię na łódzkiej/unijną politykę wschodnią. W ramach odbudowywania projektu Mitteleuropa lider UE chce mieć monopol w tym obszarze. Ale okazuje się, że „problem” z Bielsatem i jej osobą może mieć nasz większy sojusznik.

JOE MÓWI „NO!”

Niektóre media, jak np. Onet, twierdzą, że zwolnienie Agnieszki Romaszewskiej i kontrolowane ścięcie środków dla Bielsatu to efekt zabiegów waszyngtońskiej administracji, która naciskała w tej sprawie na rząd Donalda Tuska, podając kilka powodów ważnych z perspektywy geopolitycznej i interesów USA. Ale ten sam Onet twierdzi też, że być może sprawa ma drugie dno, a na nim leży poważna rozgrywka, jaką Ukraina prowadzi z Białorusią. To podobno Kijów miał naciskać na Waszyngton, aby zasugerował Polsce wygaszenie agresywnego względem Mińska Bielsatu. Miałoby to umożliwić Wołodzyrowi Zełenskiemu dopinanie dialogu, jaki ten podobno prowadzi z Łukaszenką. Realpolitik nie łączy od emocji, sentymentów i poprawności politycznej, stąd ruch Wołodzyry Zełenskiego — jeżeli jest praw-

dziwy — należy odbierać jako rozsądną politykę opartą o zimną kalkulację. A ta mówi jasno — w interesie Ukrainy jest, aby w jak najmniejszym stopniu Białoruś angażowała się w obecną wojnę jako cichy pacholek Putina. I być może na tym zależy również zarówno liderowi NATO, USA, jak i głównym kreatorom unijnej polityki zagranicznej. W takiej perspektywie Agnieszka Romaszewska odegrała rolę niewygodnego pionka, którego zgodnie znową, aktualną „mądrością etapu” należy zrzucić z planu, aby otworzyć sobie pole na zastosowanie nowych strategii i taktyk. Zapewne delikatniejszych i subtelniejszych w działaniu.

I tu wracamy do wątku niemieckich mediów, o których wspomniała Agnieszka Romaszewska. Niemcy jako „najrówniejszy z równych” członków UE jest głównym kreatorem unijnej polityki wschodnioeuropejskiej, z której to roli usilnie i w

przeróżny sposób starają się Polskę „zwolnić”. Tamtejszy przekaz dotyczący Łukaszenki jest o wiele łagodniejszy w formie, niż ten prezentowany przez polski Bielsat inajwyraźniej obecne potrzeby UE nie wymagają kłosa „Baćki”, który przez lata lawirował między Zachodem a Wschodem. Teraz unijna (i zapewne NATO-wska) gra wymaga wyszarpania go zobjęć Putina.

Wracając do Agnieszki Romaszewskiej — niezależnie od oceny Bielsatu i jej samej jako osoby o wyraźnych poglądach i z tej racji dla wielu kontrowersyjnej, ma ona niewątpliwie zasługi w budowaniu i propagowaniu prodemokratycznych środowisk opozycyjnych na Białorusi, ale też w innych krajach postsowieckiego bloku. Wraz z jej zwolnieniem polska telewizja straciła osobę niezwykle doświadczoną, obudowaną licznymi, cennymi kontaktami oraz bogatą w wiedzę dotyczącą tej części Europy.

GŁOWA ZA SŁUŻĘ

Polityczne potrzeby USA / UE mogłyby pozostać tylko takimi, gdyby natrafiły na opór naszych władz. Ale chyba na taki nie natrafiły — Bielsat został „stłumiony” (być może będzie stopniowo wyciszany), jego wyrazista i mocno antyŁukaszenkowska szefowa zwolniona, a to wszystko zrobił rząd Donalda Tuska. Na jego powrót w Polsce do władzy Niemcy pracowali przez wiele lat, jak ujął to prof. Tomasz Grosse, politolog UW. Gdyby przyjąć powyższą logikę, wychodzi na to, że Tusk po prostu w pewnej formie zrealizował „prośby i oczekiwania” sojuszników, czyli ich interes/y. Jakież?

— Gdy nazajutrz po restauracji rządów Tuska Łukaszenka wstrzymał „operację Słuzę”, zastanawiałem się tutaj, co za to wytargował. No to już wiecie — odniósł się do zwolnienia Agnieszki Romaszewskiej publicysta Rafał Ziemkiewicz.

MACIEJ CHROŚCIELEWSKI

REKLAMA

Lista 10 Okręg 3

KWW
Nasz
Powiat
Olsztyński

Szanowni Wyborcy!

Urodziłam się i wychowałam w Dobrym Mieście. Aktualnie jako nauczyciel akademicki pracuję w Olsztynie, a przez ostatnie lata pełniłam funkcję Radnej w gminie Dobre Miasto.

Jako posłanka III Kadencji RP, samorządowiec, pedagog i działaczka społeczna, chcę wykorzystać moje doświadczenie w pracy na rzecz naszego Powiatu Olsztyńskiego, a zwłaszcza dla dobra mojej gminy Dobre Miasto. Jak wiemy, jest tu jeszcze wiele do zrobienia.

Aby skutecznie pracować, nie wystarczy same chęci do kandydowania. Kluczowe są bowiem wiedza, kompetencje, umiejętności współpracy i komunikowania się z innymi. Jestem przekonana, że spełniam te warunki, co udowodniłam jako Przewodnicząca Komisji Edukacji, Kultury, Polityki Społecznej, Zdrowia w Radzie Miejskiej w Dobrym Mieście oraz założycielka i prezes dobromiejskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Jako osoba, która chętnie komunikuje się ze wszystkimi ludźmi, którzy chcą rzeczowo rozmawiać, unikam tonu agresji, kłótni, poniżania innych, dzielenia ludzi. Uważam, że o wszystkich sprawach można mówić konkretnie, spokojnie, z kulturą słowa i bez hejtu, budując, a nie dzieląc. Przecież nas, mieszkańców Powiatu Olsztyńskiego, większość tych trudnych kwestii, dotyka dokładnie tak samo. Postaramy się zatem, aby działania w tej kadencji skupiały się na budowaniu skutecznej współpracy i dbaniu o dobro wszystkich mieszkańców.

Kandyduję, ponieważ wiem, że umiem skutecznie i efektywnie pracować.

Wykorzystując swoje doświadczenie, umiejętności i kompetencje, mogę jeszcze dla Państwa wiele zrobić. Zwłaszcza w zakresie poprawy stanu dróg, zdrowia, edukacji, spraw społecznych, jak dbanie o seniorów, o młodzież, ratowanie zabytków.

Liczę na Państwa głos!!!
Zapewniam, że nie będzie on zmarnowany.
Zachęcam do kontaktu
zdzislawa.kobylińska@gmail.com

Zdzisława Marianna Kobylińska

Program „Nasz Powiat Olsztyński” - Okręg nr 3 (Dobre Miasto)

1. Współpraca z Samorządem Dobrego Miasta
2. Poprawa jakości dróg powiatowych:
 - remont drogi w Smolajnach od drogi wojewódzkiej 507 do drogi krajowej 51.
 - remont drogi w Prasłity — Bzowiec pierwszy etap połączenie z asfaltową drogą gminną.
 - remont drogi Kłódka — Swobodna i Kłódka — Cerkiewnik.
 - wykonanie dokumentacji na drogę Podleśna — Kabikiejmy Górne.
3. Rozwój i modernizacja Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej im. Jerzego Pióro — remont dachu zabytkowego budynku szpitala, zakup karetki i tomografu komputerowego
4. Dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy — budowa nowej siedziby Zespołu Szkół Rolniczych w Smolajnach
5. Utworzenie klasy sportowej w Zespole Szkół przy współpracy z dobromiejskimi Klubami Sportowymi — współudział w budowie nowoczesnego Orlika, wspólnie z Gminą Dobre Miasto
6. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego mieszkańców — współpraca z Policją, Państwową Strażą Pożarną i wspieranie Ochotniczych Straży Pożarnych
7. Współpraca z przedsiębiorcami poprzez wspieranie procesów inwestycyjnych
8. Rozwój transportu publicznego
9. Działania społeczne — wsparcie organizacji pozarządowych i grup nieformalnych.

Materiał jest finansowany przez Komitet Wyborczy Wyborców Nasz Powiat Olsztyński

Materiał jest finansowany przez Komitet Wyborczy Wyborców Nasz Powiat Olsztyński

**MAGDALENA MARIA
BUKOWIECKA**
m.bukowiecka@
gazetaolsztynska.pl

Mają też w sobie niacynę, która reguluje poziom cukru i cholesterolu we krwi, oraz lecytynę niezbędną do prawidłowej pracy serca i mózgu. Zasadniczo białko jaja ma optymalny dla potrzeb człowieka skład aminokwasów i jest niezastąpionym budulcem organizmu. Atutem jaj jest też wysoka zawartość cynku, wapnia, fosforu i żelaza. Jako jeden z nielicznych produktów spożywczych jaja zawierają też naturalny selen i jod.

Jajko — czyli co konkretnie?

Surowe jajo składa się w ponad 70 proc. z wody — przy czym warto pamiętać, że taka ilość jest charakterystyczna dla większości organizmów żywych, także ludzkiego ciała. Poza tym ok. 12 proc. to białko, niecałe 10 przypada na tłuszcz, 1 proc. to składniki mineralne, a mniej niż 1 — węglowodany. Skład chemiczny jaj zależy od wielu rzeczy: czynników genetycznych, sposobu karmienia niosek, wieku kur lub leczenia medycznego.

Jajka najlepiej spożywać po ich wcześniejszej obróbce termicznej, bowiem ugotowanie, usmażenie lub upieczenie jaj neutralizuje niekorzystne właściwości awidyny, czyli zawartego w jajku białka, które z kolei niszczy biotynę (witaminę H), a ta jest człowiekowi niezbędna, choć jednocześnie sprzyja rozwojowi wielu drobnoustrojów. Bo to właśnie awidyna, niszcząc biotynę w surowym jajku, chroni je przed rozwojem szkodliwych mikroorganizmów. Po obróbce termicznej traci te właściwości.

Ponad to wszystkie badania naukowe wykazały, że spożywanie jednego jajka dziennie znacząco zwiększa zawartość luteiny we krwi, bez negatywnego wpływu na poziom cholesterolu, oraz zmniejsza ryzyko katarakty.

Cennym składnikiem jaj jest też cholina, która bierze aktywny udział w budowie i funkcjach mózgu i układu nerwowego, zmniejsza wchłanianie cholesterolu oraz obniża

WIELKANOCNE JAJKO, CZYLI SKARBIEC DLA ZDROWIA

I NIE MA W TYM TYTULE ANI GRAMA PRZESADY! JAJKA KURZE RZECZYWIŚCIE ZAWIERAJĄ PROTEINY, WITAMINY, CENNY KWAS FOLIOWY, KAROTENOIDY I CHOLINĘ — BY ZACZAĆ OD TYCH NAJWAŻNIEJSZYCH SKŁADNIKÓW. NIC DZIWNEGO, ŻE JAJO TO SYMBOL WIELKANOCY: OZNACZA PRZECIEŻ TRIUMF ŻYCIA NAD ŚMIERCIĄ I POCZĄTEK NOWEGO ŻYCIA.

koncentrację homocysteiny w organizmie, co zmniejsza ryzyko miażdżycy.

Białka

Naukowcy białko jaja uznają za pełnowartościowe, bo zawiera wszystkie aminokwasy tzw. egzogenne — te, których organizm człowieka nie jest w stanie wytwarzać, a które są niezbędne w prawidłowymżywieniu. Mało tego — także proporcje tych aminokwasów są odpowiednie dla potrzeb człowieka i rzadko

spotykane w innych produktach. Prawdopodobnie z tego powodu przez wiele lat białko jaja kurzego służyło jako wzorzec do porównania wartości biologicznej innych białek.

Prócz walorów odżywczych pewne frakcje białka pełnią funkcje bioaktywne. Zawarte w nich lizozym, konalbumina, cystatyna, kwas sialowy działają przeciwwirusowo, antybakteryjnie, chroniąc samą treść jaja przed zepsuciem. Jednak te same funkcje

mogą wykazywać w naszym organizmie, szczególnie jeśli jemy świeże jaja „na miękko”. Substancje te izoluje się również z jaj, by wykorzystać je w produkcji leków.

Tłuszcze

Skład tłuszczu zawartych w jajku jest bardzo złożony: około 60 proc. z nich to trójglicerydy, ok. 30 proc. — to fosfolipidy, a ledwie 6 proc. to ten legendarny cholesterol w formie wolnej i zestryfikowanej. Na samym końcu, ok. 1 proc. stanowią wolne kwasy tłuszczowe.

Najcenniejsze dla organizmu człowieka są fosfolipidy, w tym lecytyny, bo to z nich powstaje cholina, a ta z kolei poprawia naszą pamięć i ogólne działanie układu nerwowego i mięśniowego. Lecytyny i sfingomielina zmniejszają też wchłanianie cholesterolu w przewodzie pokarmowym. Poza tym to właśnie dzięki zawartości lecytyn i różnym formom chole-

sterolu organizm ludzki jest w stanie przyswoić tylko połowę cholesterolu obecnego w jajku.

Węglowodany

Węglowodanów w jajku nie ma zbyt wiele, nie mogą więc jaja uchodzić za ich szczególnie bogate źródło. Wniosek — jajek nie muszą obawiać się osoby, które walczą o zachowanie prawidłowej wagi.

Składniki mineralne

Jako bądź co bądź komórka rozrodcza jajko zawiera wiele składników mineralnych niezbędnych dla rozwoju potencjalnego nowego organizmu. Jak wspominałam, jaja są jednym z nielicznych produktów spożywczych zawierających selen i jod, z których pierwszy jest silnym przeciwutleniaczem uznanym w zapobieganiu rakowi prostaty, a drugi bardzo wspomaga pracę tarczycy. Na szczególną uwagę zasługuje też skorupa jaja, która zawiera ogromne ilości wapnia i to tego najlepiej przyswajalnego przez organizm człowieka. Mało kto wie, a jeszcze mniej ludzi tak praktykuje, ale po wypraniu i zmieleniu skorupka może być wykorzystana jako tani i doskonały suplement wapnia.

Witaminy

Pod względem zawartości witamin jajo jest produktem absolutnie wyjątkowym! Szczególnie dużo w nim witamin rozpuszczalnych w tłuszczach: A, D, E, K, skumulowanych w żółtku, czyli tam, gdzie jest tłuszcz. Poza tym warto wiedzieć, że witamina A występuje tu w dwóch postaciach: retinolu, charakterystycznego dla produktów zwierzęcych, oraz prowitaminy, czyli beta-karotenu, częściej spotykanego w roślinach. Jajo jest jednym z nielicznych produktów, zawierających witaminę D — świetnie uzupełnia więc ten składnik, gdy cierpimy na brak słońca, ale też gdy dużo przebywamy w zamkniętych pomieszczeniach. Pomaga osobom chorym na osteoporozę. Spośród witamin rozpuszczalnych w wodzie jajo dostarcza szczególnie dużo tych z grupy B, a jego kolejną wyjątkowość to zawartość witaminy B12, która w żywności nie jest powszechna.

Składniki bioaktywne

Często mówiąc o jajku, koncentrujemy się na zawartości składników odżywczych. Co jednak o wiele ważniejsze, skład jaj jest na tyle złożony, że poza wartością odżywczą składniki wykazują jeszcze tzw. aktywność biologiczną, a ta wspomaga procesy obronne organizmu przed chorobami. Składniki bioaktywne w jajach to beta-karoten, kryptoksantina, luteina i zeaksantina. Dwa ostatnie to jedyne karotenoidy obecne w ludzkim oku, skumulowane w barwniku siatkówki, mające istotny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie narządu wzroku i zapobiegające degeneracji siatkówki żółtej.

O jajku mówi prof. Andrzej Koncicki, lekarz weterynarii, kierownik Katedry Chorób Ptaków UWM:

— Jak poznać, że jajko jest świeże?

— O świeżości decyduje komora powietrzna jajka: jeśli minął już dłuższy czas od zniesienia, to treść paruje i z dnia na dzień ta komora po prostu się powiększa.

— Czy można po jajku poznać, że kurę faszcerowano antybiotykami?

— Raczej trudno by było. Ale zawsze można pobrać z mięsa próbkę i sprawdzić to w laboratorium diagnostycznym. I wykryć wszelkie inne substancje szkodliwe.

— Czy to prawda, że osoby z podwyższonym poziomem cholesterolu powinny ograniczyć spożycie jaj?

— O, te zalecenia się ciągle zmieniają, ale mnie przekonuje tylko jedna rzecz: jajo zawiera wszystko, co jest niezbędne do życia. To przecież w nim rozwija się zarodek, nowe życie, nowe stworzenie...! A zatem w jajku musi być wszystko, co do powstania nowego życia niezbędne — bo jeśli czegoś zabraknie, to albo zarodek rozwijać się będzie w sposób patologiczny, albo w przypadku dużych niedoborów wartości odżywczych po prostu obumrze. Nawet patrząc historycznie: ileż to razy się słyszało, że w czasach głodu czy znacznego niedoboru żywności jedno jajko na tydzień znacznie zwiększało szanse przeżycia. Wszystko dlatego, że jajko jest naprawdę życiodajne, a zatem nawet osobom z podwyższonym cholesterolem jedno jajko dziennie nie zaszkodzi.

ZAMACH

Wpiątek 22 marca przecieraliśmy oczy ze zdumienia. Atak terrorystyczny na podmoskiewskie centrum kongresowo-handlowe przypominał sceny z filmu

akcji, i to pośledniej kategorii. Jednak nie wszyscy powinni być zaskoczeni. Państwo rosyjskie zostało ostrzeżone przez zachodnie służby o możliwości przeprowadzenia zamachu podczas imprez masowych przez organizacje terrorystyczne. Jak widać, rosyjskie służby to ostrzeżenie zignorowały. Nie doszło do intensyfikacji działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa ludności cywilnej.

Sceny z centrum Crocus City Hall pokazują słabość państwa, która jest niszcząca dla wizerunku mocarstwa atomowego.

ISIS zemściło się na Rosji za ich politykę realizowaną w Syrii w celu ochrony prezydenta Baszara Al-Asada. Wsyryjskiej wojnie domowej wiele stron walczyło ze sobą. Bardzo istotna była jednak rywalizacja Asada chroniącego mniejszościowe grupy szyitów i alawitów z ISIS, którego członkowie byli sun-

nitami wyznającymi skrajnie fundamentalistyczną wersję islamu. Jak wiemy, Asad się utrzymał. ISIS zostało pokonane. Ale przetrwało w uśpieniu i postanowiło się zemścić na Rosji.

W Polsce skupiamy się, co zrozumiałe, na aspekcie ukraińskim. Zastanawiamy się, jak zamach może zostać wykorzystany do patriotycznej mobilizacji w Rosji i wyprowadzenia groźnego uderzenia w Ukrainę. Póki co Ro-

sjanie chyba zrezygnowali z rozprzestrzeniania wersji, że sprawcami zamachu byłaby strona ukraińska.

Propaganda próbuje insynuować ukraiński parasol nad sprawcami, nie przedstawiając żadnych dowodów.

W innych państwach świata niepokój budzi nie tylko rozwój sytuacji w Ukrainie, ale również odrodzenie ISIS. We Francji za kilka miesięcy odbędą się Igrzyska Olimpijskie. Włosi martwią się zamachami islami-

stów w czasie Wielkanocy. Wiele państw na Bliskim Wschodzie również ociera zimny pot z czoła. Zamachy pod Moskwą pokazują, że świat jest niezwykle złożony. Federacja Rosyjska pokazała słabość – to fakt. Ale konsekwencje zamachu pod Moskwą mogą затoczyć znacznie szersze kręgi, niż może nam się pierwotnie wydawać.

MARCIN KULASEK,
WICEMINISTER AKTYWÓW
PAŃSTWOWYCH

ROSJA KONTRA ISLAM? I TAK, I NIE...

Po zamachu Państwa Islamskiego pod Moskwą pojawiło się wiele teorii. Warto się zastanowić nad istotą stosunków między państwem Putina a wyznawcami Alaha. Relacje Rosja – muzułmanie są skomplikowane i niejednoznaczne. Z jednej strony poprzeczniczka Rosji Putina, czyli Rosja Sowiecka (ZSRR) zwalczała każdą religię, w tym islam. Muzułmanie to zapamiętali – zwłaszcza w Azji Środkowej oraz na Północnym Kaukazie. I to nawet pomimo tego, że islam w republikach postsowieckich jest bardzo „soft” i jako żywo, w praktyce,

pod względem zachowań ludzi i przestrzegania pewnych wymogów, jeśli chodzi na przykład o zakaz picia alkoholu, niewiele przypomina Arabię Saudyjską, Iran czy Zjednoczone Emiraty Arabskie. To jednak nie przypadek, że szereg terrorystów islamskich wywodzi się nie tylko z Półwyspu Arabskiego czy pokoleń wychowanych już „na emigracji” w krajach Europy, ale także z Tadżykistanu i w mniejszej mierze z Uzbekistanu czy Turkmenistanu.

Z drugiej strony po stronie Putina jest Czeczenia Ramzana Kadyrowa, która łączy

rzeczywiście szacunek dla religii i praktykowanie islamu z gorliwą lojalnością wobec Moskwy. Przecież po stronie Rosji na Ukrainie walczyły i ginęły formacje czeczeńskie, które skądinąd zasłynęły z okrucieństwa wobec jeńców i ludności cywilnej.

Pamiętam moje rozmowy w stolicy Rosji – jeszcze wtedy, kiedy tam jeździłem – z katolickim arcybiskupem Moskwy, Polakiem rodem z Grodzieńszczyzny, Tadeuszem Kondrusiewiczem. Mówił, choć dyplomatycznie, jak na Księcia Kościoła przystało, co do roszczeń islamu na terenie Federacji Rosyjskiej nawet w miejscach, gdzie muzuł-

manie stanowią niewielką część populacji.

Skądinąd pamiętam ogólnorosyjski plebiscyt, w którym można było wziąć udział, wysyłając SMS-y na numer podany w ogólnopństwowych kanałach telewizyjnych – na najbardziej interesującą budowę architektoniczną. Dzięki świetnej organizacji i ewidentnie taśmowemu wysyłaniu tychże SMS-ów na pierwszym miejscu znajdował się bardzo długo... meczet w Groznm, stolicy Czeczenii.

Dla Rosji zagrożenie terroryzmem islamskim jest z jednej strony niebezpieczne, bo sporo muzułmanów

mają u siebie, mimo że odpadły im wielkie połacie Azji Centralnej. Z drugiej jednak strony owo zżarcie z islamskim radykalizmem/terroryzmem jest korzystne w wymiarze międzynarodowym, bo Kreml może, tak jak podczas II wojny czeczeńskiej i po niej, eksponować myślenie, że Rosja, tak jak Ameryka, czy szerzej: Zachód, jest ofiarą i dlatego Waszyngton powinien z Moskwą przynajmniej w obszarze bezpieczeństwa i walki z terroryzmem współpracować.

Warto wiedzieć, że są to gry Moskwy. Warto nie dać się na nie nabrać. Trzeba znać prawdę, że Kreml

w tym samym czasie może przedstawiać się jako antagonistą i ofiarą islamskiego terroryzmu i jednocześnie korzystać z czeczeńskich, a więc islamskich, jednostek do zabijania wolności naszego wschodniego sąsiada – kraju przecież chrześcijańskiego...

RYSZARD CZARNECKI,
EUROPOSEŁ
PRAWA I SPRAWIEDLIWOŚCI

REKLAMA

Spokojnych, radosnych i bezpiecznych
Świąt Wielkanocnych
życzy Czech-Serwis

CZECH - SERWIS
OLSZTYN, UL. TOWAROWA 19A (Przy WORD-zie)
89 532 09 40, 503 045 991

WWW.CZECHSERWIS.PL

Historia mówiona to nagrywanie opowieści ludzi, naszych sąsiadów. Gdy opowiadają o dawnych latach, powstają pasjonujące nagrania — mówi Justyna Makarewicz, założycielka Archiwum Dźwiękowego w Kcyni w województwie kujawsko-pomorskim, która przyjechała do Olsztyna podzielić się swoimi doświadczeniami.

— W Olsztynie opowiadałam, jak rejestrować historie. Sama nagrałam dużo wywiadów i za najbardziej poruszające uważam opowieści z wojennego dzieciństwa. Jedna z moich rozmówczyń opowiadała, jak we wrześniu 1939 roku uciekała z mamą i bratem. W tej panice się zgubili. Dziewczynka z bratem zostali z jednej strony rzeki, matka dotarła na drugi brzeg. Rodzeństwem opiekowały się siostry zakonne, a mama w końcu odnalazła dzieci. Te dramatyczne losy zostałyby zapomniane wraz z odejściem mojej rozmówczynie. Nagranie utrwaliło jej przeżycia.

Historia ukryta w ceglach

Magdalena Bernat przyjechała na warsztaty z okolic Giżycka. — Pochodzę z Milek i po 12 latach wróciłam w rodzinne strony. Studiowałam etnologię i przyszedł mi do głowy pomysł, który chciałabym zrealizować jako swój pierwszy z historii mówionej: odtworzenie losów cegielni w miejscowości Ranty. Jest to dawna popeerowska miejscowość — dziś senna, ale kiedyś znajdowała się tam, wybudowana w XVIII wieku, wielka cegielnia; teraz zostały po niej tylko upadające ściany. Ciekawe byłoby odtworzenie wspomnień mieszkańców, którzy ją pamiętają, którzy tam pracowali. Powstałaby opowieść o historii ukrytej w ceglach. Mam wiele pomysłów: znaleźć dawnych pracowników, odszukać domy, które zostały wybudowane z cegły z Rant, oznaczyć je... Nasz region wydaje się fascynujący. Wystarczy się rozejrzeć, a każdy znajdzie niesamowitą opowieść.

Pierwszy dzień w szkole

— Po co sięgać do przeszłości, skoro większość

Uczestnicy warsztatów historii mówionej w Archiwum Państwowym w Olsztynie

LUBIĘ WIEDZIEĆ, PO CZYICH ŚLADACH SPACERUJĘ

„CODZIENNOŚĆ OPOWIEDZIANA. WARMIA I MAZURY”
— TO TYTUŁ WARSZTATÓW HISTORII MÓWIONEJ.
WZIEŁO W NICH UDZIAŁ 30 OSÓB Z CAŁEGO REGIONU.
SPOTKANIE ZORGANIZOWAŁO W MARCU ARCHIWUM PAŃSTWOWE W OLSZTYNIE.

z nas myśli o przyszłości? — pytam Izabelę Karpińską, przewodniczkę PTTK, przedsiębiorczynię z Olsztyna.

— Bo lubię wiedzieć, po czyich śladach spaceruję. Kontynuuję dziedzictwo otrzymane po poprzednich pokoleniach. Mieszkańcy wyjechali stąd, zabrali swoje albumy, opowieści, przyjechali inni, ze swoimi doświadczeniami. Czuję się ich spadkobierczynią, te opowieści budują naszą tożsamość.

Izabela Karpińska kilka lat temu założyła ze znajomymi w Gietrzwałdzie społeczną grupę Komitet Nieformalny G7. — G, bo działamy w Gietrzwałdzie,

perelce położonej na granicy Prus Wschodnich, symbol polskości tych ziem; 7, bo w momencie założenia było nas siedem — mówi przewodniczka.

Ma pomysł na nagranie historii mówionej o polskiej szkole, która powstała w Gietrzwałdzie w budynku dawnej szkoły niemieckiej. Podczas warsztatów w Archiwum Państwowym spisała pytania, które sama wymyśliła lub podpowiedziała jej grupa. Wylicza: — Jak wyglądał pierwszy dzień w szkole, jakie stosowano kary i nagrody, jakie były pomoce naukowe, skąd przybyli uczniowie, jakich przedmiotów się uczyli? Mój tato wspominał, że

w szkole były zajęcia, na których uczono dzieci posługiwania się widelcem i nożem, bo w domu jadły tylko łyżką. Może tu też tak było?

Na Wielkanoc barszcz lubelski

— Możecie spotkać się z uwagami ludzi, że nie interesującego nie przeżyli. To nieprawda! Każdy los jest wart utrwalenia, a młodzi ludzie czasem się dowiedzą więcej z nagranych historii niż z podręczników — mówiła Justyna Makarewicz.

Sama nie zdążyła utrwalić opowieści swojego dziadka, który był rybakiem i mieszkał koło Kazimierza nad Wisłą. I teraz, nagrywając innych, realizuje niespełnione marzenia o swoich historiach rodzinnych. A że nawet przepis na zupę może być częścią opowieści, podzieliła się rodzinną recepturą na barszcz lubelski, której mieszkańcy Kcyni nie znali.

— To wkład w kulinarię mojej rodziny — śmieje się i podaje przepis: — Trzeba nastawić zakwas buraczany, by buraki oddały to, co mają w sobie najlepszego, potem gotować barszcz na wędzonce lub wiejskiej

kielbasie. Następnie kroimy w kostkę szynkę, kaszankę oraz gotowane jajka i zalewamy to barszczem. Do tego łyżka śmietany i taką pyszną zupę podajemy na wielkanocne śniadanie.

Szukam tkaczek z Tkaniny

O swoim pomysle na utrwalenie lokalnych wydarzeń opowiedziała Katarzyna Jankowska z Fundacji Hydropolis z Mikołajek: — Grzebię w historii i zainteresowałam się losami spółdzielni ludowej Tkanina w Mikołajkach, w której w latach 50. pojawiła się młoda absolwentka ASP w Warszawie Barbara Hulanicka. Artystka chciała zaszczerpić wśród lokalnych kobiet odtwarzanie wzorów XVIII-wiecznych dywanów mazurskich. To jej się udało; panie tkwały w Mikołajkach, Ukie, Wojnowie. Zamierzam dotrzeć do szwaczek; poznałam już trzy, może podadzą mi kolejne kontakty — wylicza.

I podkreśla: — Tkanie w domu na zlecenie spółdzielni było jedyną formą zarabiania kobiet, mieszanek Mazur, które jesienią i zimą nie miały pracy. Warsztaty w Archiwum Państwowym w Olsztynie prowadziła Adriana Kapala z Centrum Archiwistyki Społecznej w Warszawie, która po wysłuchaniu wszystkich propozycji stwierdziła, że są bardzo ciekawe, a uczestnicy mogą stać się społecznymi archiwistami i cyfrowo utrwalać wypowiedzi świadków historii.

Siła opowieści zwykłych ludzi

Ewelina Gołębiowska, archiwistka, historyczka

Ewelina Gołębiowska — archiwistka, historyczka Archiwum Państwowego w Olsztynie

Archiwum Państwowego w Olsztynie, pomysłodawczyni i organizatorka warsztatów historii mówionej, mówi: — Wszystkie projekty, które przedstawili uczestnicy warsztatów, są gotowe do realizacji. Na przykład autorzy prezentacji historii olsztyńskich kin i kinematografii mogą już starać się o dofinansowanie, podobnie jak autorka historii XVIII-wiecznej cegielni. Uczestnicy zobaczyli, jaka jest siła historii mówionej na Warmii i Mazurach! Mamy w naszym regionie z kim rozmawiać, bo są świadkowie historii, wiemy, jak zorganizować archiwum społeczne historii mówionej. Moja rada dla osób zainteresowanych jest taka: znajdźmy pomysł, nie bójmy się szukać dokumentów, ludzi, ciekawych miejsc, utrwalamy historie życia codziennego, które dzieją się w małych społecznościach. Panie z tkalni, pracownicy zamkniętej cegielni, bileterki z kina, którego już nie ma, mogą być bohaterami historii miasta, regionu. Społeczni archiwiści nie szukają wielkiej historii. Ta toczy się gdzie indziej.

BEATA BROKOWSKA

IZABELA KAPIŃSKA, PRZEWODNICZKA PTTK:
— LUBIĘ WIEDZIEĆ, PO CZYICH ŚLADACH SPACERUJĘ

KATARZYNA JANKOWSKA Z FUNDACJI HYDROPOLIS Z MIKOŁAJEK:
— GRZEBIĘ W HISTORII REGIONALNEJ

29 marca - 4 kwietnia 2024

tv

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Poniedziałek

20:00

TVP

KULTURA

Nazywał się Bagger Vance
Dramat, USA, 2000

Wiekowy entuzjasta golfa, Hardy Greaves, nagle słabnie na polu golfowym. Ponieważ wcześniej przeszedł kilka zawałów, jest przekonany, że to kolejny atak serca, tym razem już ostatni. Leżąc półprzytomny na murawie, wraca wspomnieniom do lat dzieciństwa, kiedy to w jego rodzinnym Savannah na południu Stanów Zjednoczonych był świadkiem niezwyklego wydarzenia, poznał tytułowego Baggera Vance'a i na zawsze pokochał tę niezwykłą dyscyplinę sportu.

INNE DATY EMISJI: WTÓREK, 1:45

Piątek

22:45

TVP

KULTURA

Porozmawiajmy o życiu i śmierci
Teatr Telewizji, 2002

Obraz codziennej, miłej egzystencji ludzi pozbawionych zasad moralnych, niezdolnych do odczuwania uczuć wyższych, kierujących się egoizmem i żądzą zysku, posługujących się nawet w kontaktach z najbliższymi osobami nielojalnością, kłamstwem, zdradą, a jednocześnie głęboko skrywających dojmujące poczucie samotności i tęsknotę za wielką miłością. Bohaterowie sztuki - ojciec, matka i dorosły syn - to rodzina, jakich wiele w całej Polsce. Żyją pośpiesznie, z „komórką” przy uchu, niby razem, ale zupełnie obok siebie, obojętni na cudze problemy.

Sobota

15:45

POLSAT

Forrest Gump
Dramat, komedia, USA, 1994

Film opowiada historię życia pewnego, z pozoru zwyczajnego człowieka. Stany Zjednoczone pod koniec lat 40. W miasteczku w Alabamie przychodzi na świat chłopiec z niedowładem nóg, o ilorazie inteligencji znacznie poniżej przeciętnej. Od najmłodszych lat Forrest trzyma się kilku prostych zasad, wpojonych mu przez kochającą matkę (Sally Field). Znajduje zrozumienie jedynie u niej i przyjaciółki Jenny (Robin Wright). Za wszelką cenę pragnie dorównać zdrowym ludziom, postanawia więc żyć tak jak oni. Efekty jego starań przechodzą najmielsze oczekiwania...

Niedziela

0:10

TVP 1

Syn Boży
Dramat biblijny, USA, 2014

Kinowa wersja bijącego rekordy oglądalności telewizyjnego serialu "Biblia", zrealizowanego z wielkim rozmachem i dbałością o szczegóły. Fabularny wątek koncentruje się wokół całego życia Jezusa Chrystusa od narodzin po śmierć i zmartwychwstanie. Jezus Chrystus, Syn Boży, został osądzony i skazany przez Poncjusza Piłata na śmierć przez ukrzyżowanie.

INNE DATY EMISJI: SOBOTA, 21:25

Wtorek

21:45

TVP

KULTURA

Portret kobiety w ogniu
Dramat, Francja, 2019

Akcja filmu przenosi nas do Bretanii, do roku 1770. Marianne (Noémie Merlant), malująca na zlecenie portrety, przybywa do okazałej posiadłości i na zlecenie arystokratki ma wykonać portret jej córki Héloïse (Adèle Haenel). Héloïse wkrótce ma zostać wydana za mąż. Dziewczyna nie zgadza się z decyzją matki i w akcie sprzeciwu odmawia pozowania. Marianne udając, że tylko dotrzymuje jej towarzystwa, musi namalować obraz z pamięci.

Środa

1:25

POLSAT

Pewnego razu... w Hollywood
Dramat, kryminał, USA, Wlk. Bryt., Chiny, 2019

Film jest pełną anegdot i elektryzujących dygresji historią aktora, grającego w westernach, który próbuje wrócić na szczyt - Ricka Daltona (Leonardo DiCaprio), oraz jego wiernego dublera - Cliffa Bootha (Brad Pitt). W tle czasy kontestacji, ruch hippisów, zmierzch epoki klasycznego Hollywoodu i Złotej Ery telewizji. Poza tym Steve McQueen (Damian Lewis), Bruce Lee (Mike Moh), a także piękna Sharon Tate (Margot Robbie) i Roman Polański (Rafał Zawierucha) po wielkim sukcesie „Dziecka Rosemary”.

Czwartek

22:30

TVP 1

Oprawcy z Katynia
Dokument, Polska, 2020

W 1940 r. Związek Radziecki zarządził egzekucję 22.000 polskich jeńców wojennych, z czego 4.500 zamordowano w lesie katyńskim w Rosji. Film dokumentalny "Oprawcy z Katynia" opowiada po raz pierwszy historię masakry w Katyniu przedstawioną z punktu widzenia obu stron: ofiar i sprawców. W niezwykle szczegółowy sposób reżyser Cedric Tourbe pokazuje, jak doszło do tej zbrodni przeciwko ludzkości i przybliża mechanizmy funkcjonowania państwa sowieckiego oraz tajnej policji NKWD.

PIĄTEK • 29 marca

TVP 1

04:50 Dziedzictwo - serial
05:40 Złoty chłopak - serial obycz.
06:30 Audycje Wyborcze
07:00 Projekt: Nadzieja - Wielki Piątek - reportaż
07:30 Agape Blisko Ciebie - magazyn
08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym.
08:50 Dziesięcioro przykazań cz. 1 - dram., USA, 1956
11:05 Wielki Tydzień - Droga Krzyżowa - dok., Franc., 2019
11:35 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn
12:50 Natura w Jedynce - Dzikie konie. Opowieść z Puszczy - dok., Szwecja, 2020
14:00 Złoty chłopak - serial

TVP 2
05:10 M jak miłość - serial, 2020
06:00 Audycje Wyborcze
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Na sygnale - serial fabularny
07:30 Pytanie na śniadanie
11:15 Operacja zdrowie - Uzależnienie od e-papierosów - magazyn medyczny, 2024
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
12:30 Koło fortuny - teleturniej
14:05 Va Banque - teleturniej
14:30 Przepis dnia
14:40 Audycje Wyborcze
15:05 Gość ratownicy - serial obyczajowy, Niemcy, 2023
16:00 Koło fortuny - teleturniej
18:10 Va Banque - teleturniej
18:40 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016

TVN

05:35 Uwaga! - program interw.
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:45 Detektywi - Do detektywów zgłasza się małżeństwo, które prosi o odnalezienie córki.
15:45 Doradca smaku - program kulinarny
15:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
18:00 Detektywi - program krym.

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

TVP Kultura

08:00 Podróże z historią - Tarcza ukryta w górach - dok., Polska, 2016
08:35 Szpakowski - odkrywając linie - reportaże
09:00 Pogranicze w ogniu - serial
10:10 Ponette - dram., Franc., 1996
12:00 Słownobranie - magazyn
12:35 Legendy opery - Joan Sutherland - dok., Wlk. Bryt., 2018
13:35 Chce się żyć - obycz., Polska, 2013
15:35 Dziecko szczęścia czyli Jeremi Przybora - report.
16:30 Zimy żal - Piosenki Jeremiego Przybory i Jerzego Wasowskiego - widowisko
17:25 Tryptyk rzymski - anim., Polska, 2008
18:55 Ludwig van Beethoven - Chrystus na Górze Oliwnej - koncert, Wlk. Bryt., 2020

TV Puls

06:00 Gliniarz i prokurator - Prześladowana przez byłego skazańca kobieta szuka pomocy u McCabe'a.
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - serial paradokumentalny
13:00 Lombard. Życie pod zastaw - 61-letnia Jadwiga Popiołek to emerytka, która całe życie przepracowała w fabryce. Zahukana przez męża alkoholika, jest przekonana, że nic dobrego już jej nie spotka w życiu.
16:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - serial paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument

TVN 7

05:00 Szkoła - Eryk Wróbel z licealnej 2b zamierza nakręcić teledysk do swojego utworu rapowego, a za namową kolegi postanawia, że w klipie wystąpią dziewczyny w seksownym tańcu.
06:55 Szpital - program obycz.
07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Detektywi - program krym.
12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:45 Szpital - program obycz.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:55 Zapisane w gwiazdach - paradokument
17:55 Szpital - program obycz.
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
10:00 Trudne sprawy - program obyczajowy
12:00 Policjantki i Policjanci 13:00 Gliniarze 14:00 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
15:00 Pomóż mi - serial fabularny
16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:00 Pamiętniki z wakacji - serial obycz.
22:00 Love Island. Wyspa miłości - reality show
23:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny
03:05 Interwencja - magazyn reporterów
03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleskopy TV Okazje

15:00 Trędowata - melodramat, Polska, 1976
16:45 Audycje Wyborcze
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:25 Na zawsze w moim sercu - obycz., USA, 2020
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Gość 19.30
20:05 Pogoda; Sport
20:20 Będziemy mieszkać razem - serial obycz., Polska
21:05 Uroczysta Droga Krzyżowa z udziałem papieża Franciszka
22:35 Ben Hur - dram. historyczny, USA, 2016
00:50 Matylda - serial kostium.
01:50 Cristiada - dram. historyczny, Meksyk, 2012
04:15 Benedykt XVI. Papież Emeryt - dok., Hiszp., 2018

19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., Polska, 2024
19:50 Przepis dnia
20:00 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
20:40 Usłane różami - komedia, Franc., 2020
22:30 Panorama
23:10 Światło między oceanami - dram., N. Zel., Wlk. Bryt., USA, 2016. Dramat latamnika i jego żony, którzy ratują niemowlę i uznają za swoje. Kiedy po latach matka dziewczynki dowiadyuje się, gdzie jest jej córka, stają przed moralnym dylematem.
01:35 Złodziej w hotelu - krym., romans, USA, 1955
03:25 Siła przetrwania - dram., biograf., przyg., USA, 2017

19:00 Fakty - program informacyjny
19:30 Sport; Pogoda
19:50 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 Johnny - biograficzny, Polska, 2022
22:35 Noe: Wybrany przez Boga - przyg., USA, 2014
01:30 Autentyczni - talk-show
02:15 Dowody zbrodni - serial krym., USA
03:10 Szpital - program obycz.
04:00 Uwaga! - program interwencyjny
04:15 Nauka jazdy - reality show
04:40 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:05 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy, Kanada

18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Pasja. Misterium Męki Pańskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej.
20:55 Prawdziwe kłamstwa - kom. sensac., USA, 1994
00:05 Battleship: Bitwa o Ziemię - przyg., SF, USA, Jap., 2012
03:00 Świat według Kiepskich - serial komediowy
03:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Teleskopy TV Okazje

20:00 Wieczór kinomana - Joanna d'Arc - fab., USA, 1948
22:45 Teatr Telewizji - Porozmawiajmy o życiu i śmierci - spektakl teatralny, 2002
23:55 Hala odlotów - magazyn kulturalno-społeczny
01:05 Da Vinci odkodowany - dok., Franc., 2019
02:15 Czwartkowy klub filmowy - Chwasty - fab., USA, 1987
04:45 Noc krótkich filmów - Jestem tutaj - anim., Polska, 2020
05:10 Podróże z historią - Polskie cuda natury - dok., Polska, 2017
05:35 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2

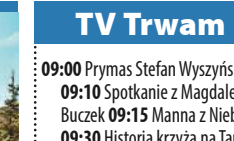
20:00 Zawrotna prędkość - akcja, Franc., 2017. Andrew i Garrett Fosterowie to bracia, których łączy wspólna pasja - miłość do luksusowych samochodów. Nie podziwiają ich jednak z daleka, pracują bowiem jako złodzieje droгих auto.
21:55 Kryptonim Banshee - akcja, USA, 2022
23:50 Brudna sprawiedliwość - akcja, USA, 2022
01:55 Menu na miarę - program kulinarny
02:30 Dyżur - serial medyczny
02:55 Menu na miarę - program kulinarny
03:20 Dyżur - serial medyczny
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
04:35 Dyżur - serial medyczny

20:00 List w butelce - melodramat, USA, 1999. Podczas spaceru brzegiem morza Theresa znalazła na plaży zakorkowaną butelkę z listem. Jego treść wywarła na niej ogromne wrażenie. Postanowiła odnaleźć autora listu...

22:50 Ciekawy przypadek Benjamin Buttona - fantasy, melodramat, USA, 2008. Niezwykła opowieść o człowieku, który rodzi się jako starzec i stopniowo młodziuje.
02:15 Hotel Paradise - reality show
03:15 Medium z Long Island - paradokument
03:45 Mieszkając z duchem - program paradokument.

eprasa.pl c70127285f

SOBOTA • 30 marca		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2	05:35 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Bitwa o gości - program rozrywkowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska 13:25 The Traitors. Zdrajcy - reality-show 15:05 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy 15:40 Idealny facet - kom., USA, 2005 17:55 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 19:00 Fakty 19:25 Sport 19:35 Pogoda 19:45 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień z Polsat News 07:45 O psie, który wrócił do domu - familijny, Chiny, USA, 2019. Ciepła, pełna przygód opowieść o Belli, psie, który przebył 400 mil, by odnaleźć Lucasa, człowieka, którego kocha. 09:50 Ewa gotuje - program kulinarny 10:20 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 11:25 Jumanji - fantasy, USA, 1995 13:40 Piotruś Królik - anim., familijny, USA, Australia, 2018 15:45 Forrest Gump - dram., kom., USA, 1994 ● 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gugały 19:45 Sport; Pogoda	08:00 15 Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole '77 - Recital Wojciecha Młynarskiego, 1977 09:05 Tamte lata, tamte dni - Janusz Józefowicz - magazyn 09:45 Świat Romana Ingardena - reportaż 10:15 Galeria sztuki na ekranie - Wielkanoc w sztuce - dok., Wlk. Bryt., 2021 11:15 Przygody pana Michała - serial historyczno-przygodowy TVP, 1969 11:55 Rodzina Leśniewskich - serial przygodowy TVP, 1978 12:35 Koncert z okazji otwarcia Muzeum Historii Polski - Requiem Krzysztofa Pendereckiego - koncert, 2023 14:00 Lubię wracać tam, gdzie byłem - dok., Polska, 2023	06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 07:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - Zrozpaczona Krystyna szuka swojego 10-letniego syna Jasia, który nie wrócił ze szkoły do domu... 11:00 Lombard. Życie pod zastaw - Tadek wyjmuje ze szkatułki na biżuterię srebrny pierścionek z złotym oczkiem i zanosí go do lombardu. Za uzyskane pieniądze chce sobie kupić konsolę do gier. 15:55 Złote dziecko - kom., USA, 1986 17:50 Asterix i Obelix kontra Cezar - kom., Franc., Niemcy, Włochy, 1999	05:00 Szkoła - Ojciec ucznia 7c podstawówki, Mikołaja Rozka, po rozwodzie stał się bezdomnym. Mężczyzna tęskni za synem... 06:00 90 Day Fiance: The Other Way - reality show 07:00 Bugs Bunny Builders - animacja 07:30 King Kong - przyg., N. Zel., USA, Niemcy, 2005. Klasyczna opowieść o wielkiej małpie, która zakochuje się w pięknej blondynie. 11:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:45 Detektywi - prog. krym. 15:45 Charlie i fabryka czekolady - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2005 18:20 Madagaskar - kom., USA, 2005. Cztery zbuntowane zwierząt uciekają z nowojorskiego Zoo z zamiarem rychłego powrotu. Niestety...	08:15 Rezurekcja 09:00 Moje Misterium 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:35 Słowo życia 10:40 Wielka Sobota w dawnej tradycji wsi polskiej 11:00 My trzymamy z Bogiem 11:55 Św. na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Ostatnia droga Jezusa 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapom. 13:30 Koncert pasyjny 14:40 Przegląd Tyg., „Niedziela” 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Kobiety przy Grobie 15:30 Wierze w Boga 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europejskiego 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Pasja 19:00 Być dobrym jak chleb 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Wigilia Paschalna 22:00 Warto być ojcem 22:15 7 Kościołów Apokalipsy 22:45 U źródeł Wielkanocy
 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:35 Cudowny chłopak - obycz., Hongkong, USA, 2017 19:30 Program informacyjny 19.30 19:50 Gość 19.30 20:00 Ordędzie Abpa Stanisława Gądeckiego na Wielkanoc 20:10 Pogoda 20:15 Sport 20:25 Komisarz Alex - serial krym. 21:25 Hit na sobotę - Syn Boży - dramat biblijny, USA, 2014. Kinowa wersja bijącego rekordy oglądalności serialu „Biblia”. ● 23:55 Emma - film kostiumowy, USA, Wlk. Bryt., 1996 03:00 Reguła milczenia - thriller, USA, 2012	 22:55 Uczciwy złodziej - fab., USA, 2020. Tom Carter ma na swym koncie całą masę rozbojów. Wciąż pozostaje nieuchwytny i nie ma zamiaru rezygnować z przestępczego procederu. Wszystko się zmienia, gdy Tom poznaje uroczą Annie... 00:40 Sisi - film kostiumowy, Niemcy, Włochy, Austria, 2010. Utrzymana w sentymentalnym nastroju opowieść o żonie cesarza Franciszka Józefa I, znanej powszechnie jako Sisi. 03:25 Casino Royale - sens., USA, 2006... „Casino...” jest bardziej realistyczne i brutalne niż inne „bondy”, superagent wpada w prawdziwe tarapaty...	 20:00 Mam talent - program muzyczno-rozrywkowy 21:45 1800 gramów - obycz., Polska, 2019. Ewa (Magdalena Różczka), szuka nowych opiekunów dla dzieci pozabawionych rodzin. Jest wulkanem energii, potrafi wyważyć każde drzwi i nagiąć każdy przepis, aby im pomóc. 23:50 Uwierz w ducha - sens., USA, 1990 02:30 Rzeczy, których nie nauczył mnie matka - serial, Polska 03:00 Szpital - program obyczajowy 03:55 Uwaga! - program interw. 04:15 Nauka jazdy - reality show 04:40 Recepta na stary dom - program edukacyjny	 20:05 Epoka lodowcowa 2: Odwilż - anim., USA, 2006 22:00 Hancock - fantasy, USA, 2008. Duża siła powinna iść w parze z odpowiedzialnością - i wiedzą o tym wszyscy - wszyscy oprócz Hancocka. 00:00 Maska Zorro - przyg., USA, 1998. Wiek XIX. Kalifornia rządzona przez hiszpańskich kolonialistów. Szlachcic Don Diego de la Vega (Hopkins) nie może pogodzić się z terrorem wprowadzonym przez okrutnego gubernatora Montero. 04:00 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Teledziki TV Okazje	 15:15 Chłopiec z chmur - przygodowy, Franc., 2019 17:15 Wydarzenie aktualne 17:45 Retro kino - Dzwonnik z Notre Dame - film kostiumowy, Franc., 1956 20:00 Bilet do kina - Dom z kart - dram. obycz., USA, 1993 22:00 John Eliot Gardiner - J.S. Bach - Pasja według św. Jana BWV 245 - koncert, Wlk. Bryt., 2021 00:15 Wieczór kinomana - Joanna d'Arc - dramat historyczny, USA, 1948 05:10 Podróż z historią - Zwykła historia niezwykłych nazw - dok., Polska, 2017 05:45 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2	 20:00 Eskorta - akcja, USA, 2018. Agent specjalnej elitarniej jednostki i weteran amerykańskiej piechoty morskiej James Silva (Mark Wahlberg), wspomagany przez tajną grupę taktyczną, eskortuje na pokład samolotu Li Noora (Iko Uwais). Będzie się działo... 22:00 John Wick 3 - akcja, USA, 2019. Za głowę Johna Wicka wyznaczono nagrodę... Czy to koniec jego panowania? 00:40 Pitbull. Nowe Porządki - akcja, Polska, 2016 04:00 Menu na miarę - program kulinarny 04:35 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.	 20:00 Ocean's 8 - sens., USA, 2018. Debbie Ocean wychodzi z więzienia i idąc w ślady brata przygotowuje skok życia. 22:25 Legion samobójców - sens., USA, 2016. Drużyna złożona z najbardziej niebezpiecznych pojmanych przestępców dostaje najpotężniejszą broń, jaką dysponuje rząd. Mają misję, której celem jest pokonanie... 00:55 Nieuchwytny - sens., USA, 1996 03:00 Medium z Long Island - program paradokumentalny 03:35 Mieszkając z duchem 04:25 Druga strona medalu - talk-show	

NIEDZIELA • 31 marca		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2	05:45 Uwaga! - program interwencyjny 06:00 Wyluzuj, Scooby-Doo! - serial animowany, USA 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:20 Mam talent - program muzyczno-rozrywkowy 13:10 Dom - animowany, komedia, USA, 2015 15:00 Johnny English: Nokaut - komedia, USA, Franc., Chiny, Wlk. Bryt., 2018 16:45 Dora i miasto złota - przyg., USA, Australia, 2019 19:00 Fakty - program informacyjny 19:25 Sport 19:35 Pogoda 19:45 Sonic: Szybki jak błyskawica - film, USA, Jap., Kan., 2020	06:00 Nowy dzień z Polsat News 07:35 Rio - anim., USA, 2011 09:35 Piotruś Królik - anim., familijny, USA, Australia, 2018 11:35 Epoka lodowcowa 2: Odwilż - anim., USA, 2006 13:20 Ninja Warrior Polska - program rozrywkowy 15:20 Miłość do kwadratu - kom. romant., Polska, 2021 17:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Sport; Pogoda 19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny 20:00 Dancing with the Stars. Taniec z Gwiazdami - program taneczno-rozrywkowy 22:10 Planeta Singli. Osiem historii - serial kom., Polska, 2021	08:00 Wielkopiątkowe nabożeństwo luterzańskie w Świdnicy 09:05 Od ucha do ucha - Ktoś i Coś - Piłka - Pranie - filmy animowane 09:35 Tamte lata, tamte dni - Janusz Józefowicz - mag. 10:15 Wielkanoc w sztuce - dok., Wlk. Bryt., 2021 11:15 Francuskie śniadanie - Thierry Smialek - serial przygodowo-historyczny, Franc., 1963 12:35 Bilet do kina - Dom z kart - fab., USA, 1993 14:35 Księga Przechlewni - Wiejskie, mało miejskie 15:15 Przygody pana Michała - serial historyczno-przygodowy TVP, 1969 15:55 Rodzina Leśniewskich - serial przyg., TVP, 1978 16:35 Jephthe - koncert, 2022 17:15 Niedziela z... Ewą Wiśniewską	05:50 Najpiękniejsze baśnie: Nowe szaty cesarza - baśń, Niemcy, 2010 07:05 Niebo istnieje... naprawdę - obyczajowy, USA, 2014 09:05 Skrzydółko czy nóżka? - kom., Franc., 1976 11:25 Kapuśniaczek - kom., Franc., 1981 13:30 Książę w Nowym Jorku - kom., USA, 1988. Kultowa komedia z Eddiem Murphys! Książę Akemem (Eddie Murphy) z małego afrykańskiego królestwa Zamundy udaje się do Nowego Jorku, aby znaleźć kandydatkę na żonę. 15:50 Taxi 4 - kom., Franc., 2007. Na komisariacie pojawia się bowiem pewien Belg, który następnie ma zostać przetransportowany do więzienia w Afryce. Niestety zbyt łatwowierny Émilien uwalnia go... 17:40 Asterix na olimpiadzie - kom., Franc., Niemcy, Hiszp., Włochy, Belgia, 2008 20:00 Jeden gniewny człowiek - akcja, USA, Wlk. Bryt., 2021. Nowo zatrudniony ochroniarz pieniędzy konwojów okazuje się nad wyraz skuteczny... 22:15 Teoria chaosu - akcja, Kan., 2005. Grupa włamywaczy dowodzonych przez sprytnego i do tej pory nieuchwytnego przestępcę Lorenza (Wesley Snipes), dokonuje napadu na bank. 00:20 Przetrawianie - akcja, USA, 2011 02:55 Dyżur - serial medyczny 04:20 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.	05:00 Szkoła - Martyna Gaska dołączyła do klasy 7b. Dziewczyna pragnie szybko zdobyć przyjaciół. 06:00 90 Day Fiance: The Other Way - reality show 07:00 Batwheels - animacja 07:40 Miś Yogi - film rodzinny, USA, N. Zel., 2010 09:25 Rin Tin Tin - film rodzinny, USA, Bułgaria, 2007. Znalezione podczas I wojny światowej przez amerykańskiego pilota szczeniaki przeżywa ze swoim panem niezwykle przygody 11:25 Trolle - przyg., USA, Indie, 2016 13:15 Bardzo Dzikie Zachód - western, USA, 1999 15:30 Niezwykłe przygody Adele Blanc-Sec - przyg., Franc., USA, 2010 17:50 Pokémon: Detektyw Pikachu - przyg., USA, Jap., Kan., Wlk. Bryt., 2019	06:00 STOP Drogówka 07:00 Wielkie tajemnice historii 08:50 Potwory kontra Dynie - mutanty z kosmosu - anim., USA, 2009 09:20 Potwory kontra obcy: Wielka ucieczka B.O.B.-a - anim., USA, 2009 09:55 Agent XXL - kom. sensac., USA, Niemcy, 2000 14:00 Bibliotekarz II: Tajemnice kopalni króla Salomona - fantasy, USA, 2006 16:00 Robin Hood: książę złodziei - przyg., USA, 1991 19:00 Gliniarze 21:00 Pamiętniki z wakacji - serial obycz. 22:00 Love Island. Wyspa miłości 23:05 Król Skorpion: Księga Duszy - fantasy, USA, 2018 01:15 Księgi ukryte - dok., USA, 2003 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teledziki
 17:35 Komisarz Alex - serial kryminalny 18:40 Jaka to melodia? - teleturniej 19:30 Program inform. 19.30 19:50 Gość 19.30 20:05 Pogoda 20:10 Sport 20:20 Matylda - serial kostiumowy, 2023 20:20 Rolnik szuka żony - reality show 22:30 Dzień dobry, kocham cię - kom. romant., Polska, 2014 00:10 Syn Boży - dramat biblijny, USA, 2014 ● 02:45 Cudowny chłopak - obycz., Hongkong, USA, 2017 04:50 Jaka to melodia? - teleturniej	 20:00 Casino Royale - sens., USA, 2006... „Casino...” jest bardziej realistyczne i brutalne niż inne „bondy”. Superagent wpada w prawdziwe tarapaty i porządnie dostaje w kość. Ale nadal nie brakuje egzotycznych plenerów, pięknych kobiet i oczywiście czarnego charakteru, któremu Bond musi stawić czoło. 22:30 Panorama 23:10 Dla niej wszystko - thriller, USA, 2010. Mąż wraca w przestępczy świat, aby wyciągnąć żonę z więzienia. 01:30 Sisi - film kostium., Niem., Włochy, Austria, 2010 03:15 Skyfall - sens., Wlk. Bryt., USA, 2012	 21:55 Ci, którzy żyją mi śmierci - thriller, Kan., USA, 2021. Nastolatek jest świadkiem morderstwa, za co ściga go dwóch zabójców. 00:05 Johnny - biograficzny, Polska, 2022. Oparta na prawdziwych wydarzeniach historia, która wzrusza i inspirowa. Opowiedziana z perspektywy podopiecznego Jana Kaczkowskiego, Patryka Galewskiego - chłopaka, który nie miał łatwego startu w życiu. 02:30 Noe: Wybrany przez Boga - przyg., USA, 2014 04:55 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:15 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy	 23:20 Poranek kojota - kom. sensac., Polska, 2001. Główny bohater Kuba (Maciej Stuhr) jest rywalem komiksów. Zastępując kolegę jako kelner na bankiecie, poznaje gwiazdę muzyki pop Noemi (Karolina Rosińska). Zakochuje się w niej i ze wzajemnością... 01:40 Hancock - fantasy, USA, 2008. Duża siła powinna iść w parze z odpowiedzialnością - i wiedzą o tym wszyscy - wszyscy oprócz Hancocka. 03:35 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Teledziki TV Okazje	 18:05 Co mi zrobisz jak mnie złapiesz - kom., Polska, 1978 20:00 Podróż do Indii - dram., przygod., Wlk. Bryt., 1984 22:50 Więcej niż fikcja - Van Gogh. Złobą i chmury - dok., Włochy, 2018 00:35 Noc krótkich filmów - Jestem tutaj - anim., Polska, 2020 01:05 Kino nocne - Nieznajoma z Sans-Souci - dram., Franc., Niemcy, 1981 03:10 Giacomo Balla, władca światła - dok., Włochy, 2021 04:20 Teledyski 05:05 Podróż z historią - Słodki smak historii - dok., Polska, 2017 05:40 Jeszcze więcej kultury	 17:40 Asterix na olimpiadzie - kom., Franc., Niemcy, Hiszp., Włochy, Belgia, 2008 20:00 Jeden gniewny człowiek - akcja, USA, Wlk. Bryt., 2021. Nowo zatrudniony ochroniarz pieniędzy konwojów okazuje się nad wyraz skuteczny... 22:15 Teoria chaosu - akcja, Kan., 2005. Grupa włamywaczy dowodzonych przez sprytnego i do tej pory nieuchwytnego przestępcę Lorenza (Wesley Snipes), dokonuje napadu na bank. 00:20 Przetrawianie - akcja, USA, 2011 02:55 Dyżur - serial medyczny 04:20 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.	 20:00 Aquaman - przyg., USA, Australia, 2018. Pochodzący z Atlantydy półczłowiek Arthur Curry wyrusza w podróż swojego życia. Będzie musiał nie tylko zmierzyć się ze swoim pochodzeniem, lecz także odkryć, czy jest godzien wypełnić swoje przeznaczenie... 23:05 Plan doskonały - sens., USA, 2006. Pieknie inteligentny kryminalista szykuje błyskotliwy napad na bank. Nie wszystko pójdzie zgodnie z planem... 01:45 Ostatni pasażer - sens., Wlk. Bryt., 2013 03:35 Medium z Long Island - paradokument 04:05 Druga strona medalu - talk-show	 09:00 Prymas Stefan Wyszyński 09:10 Spotkanie z Magdaleną Buczek 09:15 Manna z Nieba 09:30 Historia krzyża na Tarnicy 09:55 Słowo życia 10:00 Msza Święta 11:35 Przegląd Tyg. „Niedziela” 11:40 Kalina 12:00 Błogosławieństwo „Urbi et Orbi” 12:20 Papież Polak do Rodaków 13:00 Jutrzenka nadziei 14:45 Operacja Baxis 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert zryta 16:50 Oratorium o Zmartwychwstaniu Resurrexit 17:30 Sól Ziemi 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Inf. dnia 18:15 Msza F-dur księcia J.M.K. Poniatowskiego 19:10 Jacek i jego baranek 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśliciel Ojczyzna 21:00 Apel Jasnoogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Stan Bezp. Państwa 21:55 Człowiek Boga 22:45 Jak wygrać małżeństwo?

PONIEDZIAŁEK • 1 kwietnia	
TVP 1	TVP 2
05:55 Brat - dokument, Franc., 2022 06:30 Audycje Wyborcze 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium w Łagiewnikach 08:05 Tam, gdzie mieszka Bóg - fab., Watykan, Argent., 2017 09:40 Emma - film kostiumowy, USA, Wlk. Bryt., 1996 11:50 Między ziemią a niebem 12:00 Regina Coeli - Watykan, 2024 12:15 Między ziemią a niebem 12:50 To Słowo ma moc 13:30 Jerozolima - dok., Wlk. Bryt., 2014 14:25 Znachor - dramat, Polska, 1981 16:45 Audycje Wyborcze 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:30 Rolnik szuka żony - reality show	05:35 Opowieść o Zbawicielu - serial, Kan., Wlk. Bryt., USA, 2003 07:10 Audycje Wyborcze 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 11:50 Śniadanie u Tiffany'ego - kom. romant., USA, 1961. Do kamienicy, gdzie mieszka czarująca i zwariowana Holly (Audrey Hepburn), wprowadza się nowy lokator, Paul Varjak (George Peppard). Między początkowym pisarzem a Holly nawiązuje się nić przyjaźni. 14:00 Familiała - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 17:15 Audycje Wyborcze 17:50 Sisi - film kostiumowy, Niemcy, Włochy, Austria, 2010 19:40 Przepis dnia
	
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej 19:30 Program inform. 19.30 19:50 Gość 19.30 20:05 Pogoda 20:10 Sport 20:20 Matylda - serial kostiumowy, 2023 21:20 Sanatorium miłości - reality show 22:10 Sanatorium miłości. Kulisy programu - felieton 22:25 Zupa Nic; Komedia obyczajowa, 2021 00:05 Poszukiwany, poszukiwana - kom., Polska, 1972 01:45 Dzień dobry, kocham cię - kom. romant., Polska, 2014 03:30 Jaka to melodia? - teleturniej	20:00 Skyfall - sens., Wlk. Bryt., USA, 2012. Akcja filmu koncentruje się na śledztwie w sprawie ataku na siedzibę Mł6. Sytuacja wygląda dramatycznie, M jest zmuszona przenieść działalność do podziemnych tuneli. Za atakiem stoi tajemniczy i bezwzględny Raoul Silva, który dąży do zlikwidowania M, jako akt zemsty za dawne porachunki. 22:30 Panorama 23:10 Podejrzani - fab., USA, Wlk. Bryt., Niemcy, 1995 01:05 Uczwiy złodziej - fab., USA, 2020 02:55 Dla niej wszystko - thriller, USA, 2010

TVN	POLSAT
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:05 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy 11:35 Sonic: Szybki jak błyskawica - kom., przyg., USA, Jap., Kan., 2020 13:40 Złoty kompas - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2007 16:05 Dzieciak rządzi! - kom., USA, 2017 18:00 Milionerzy - program rozrywkowy 19:00 Fakty 19:25 Sport; Pogoda 19:40 Uwaga! - program interwencyjny 19:55 Doradca smaku - program kulinarny 20:00 Autentyczni - talk-show	06:00 Nowy dzień z Polsat News 06:50 Zaplątani - anim., familijny, USA, 2010 09:15 Aladyn - -- musical, przyg., Wlk. Bryt., USA, Australia, 2019. Aladyn to uroczy rozrabiacz, którego domem są ulice miasta Agrabah. Chce porzucić życie drobnego złodziejzaka, ponieważ wierzy, że został stworzony do ważniejszych rzeczy. 11:50 Vaiana: Skarb oceanu - anim., familijny, USA, 2016 14:15 Zwierzogród - anim., familijny, USA, 2016 16:40 Nasze Magiczne Encanto - anim., familijny, USA, 2021 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:00 Disney. Koncert spełnionych życzeń. - Polska, 2024
	
20:45 Meg - film katastroficzny, USA, Chiny, 2018 23:10 Rekiny wojny - kom., USA, 2016. Prawdziwa historia dwóch dwudziestoparolatków, którym udaje się wykorzystać mało znany projekt rządowy, pozwalający niewielkim firmom brać udział w przetargach na kontrakty dla amerykańskiej armii. 01:30 Dowody zbrodni - serial krym., USA 02:30 Projekt Cupid - program rozrywkowy z udziałem osób ze spektrum autyzmu 03:20 Szpital - program obycz. 04:10 Uwaga! - program interw. 04:25 Nauka jazdy - reality show 04:50 Recepta na stary dom 05:15 Jak to jest zrobione?	22:00 Le Mans '66 - biograf. dram., sport., USA, 2019. Matt Damon i Christian Bale grają filmie inspirowanym prawdziwymi wydarzeniami, opartym na prawdziwej historii o próbie stworzenia najszybszego samochodu świata przez Ford Motor Company. 01:15 Czarny świt - sens., USA, 2005. W tajemniczych okolicznościach wychodzi na jaw, że były agent CIA Jonathan Cold (Seagal) uwalnia z więzienia handlarza bronią... 03:30 Zjedz Kambodżę - program podróżniczo-kulinarny 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

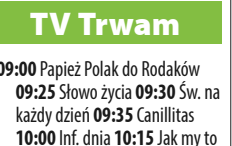
TVP Kultura	TV Puls
08:00 Muzyczne poranki 08:10 Co mi zrobisz jak mnie złapiesz - kom., Polska, 1978 10:05 14 Przegląd Piosenki Aktorskiej - Wrocław '93. Warsztat - koncert, 1993 11:50 James Tissot, portrecista neoklasyzmu - dokument 13:00 Wakacje Mikołajka - kom. familijna, Franc., 2014 14:45 Thierry Śmiełek - serial przygodowo-historyczny, Franc., 1963 16:05 Lalka - kostium., Polska, 1968. Historia kariery Wokulskiego, który wydobyla się z dołów społecznych i który, blisko kresu swej wspinaczki, napotyka przeszkodę nie do pokonania w postaci bariery konwensansu, snobizmu i przesądów. 18:50 Krytyk muzyczny z Johnem Malkovichem - spektakl teatralny, Wlk. Bryt., 2020	05:10 Złote dziecko - kom., USA, 1986 06:50 Żandarm i policjantki - kom., Franc., 1982 08:50 Wielka włóczęga - kom., Franc., 1966 11:35 Mia i biały lew - przyg., Franc., 2018. Dzieciństwo 10-letniej dziewczynki o imieniu Mia zmienia się w wielką przygodę, kiedy jej rodzice postanawiają przenieść się do Afryki. 13:35 Za jakie grzechy, dobry Boże? - kom., Franc., 2014. Marie i Claude Verneuil to szanowana rodzina. Wycho-wują wspólnie cztery córki. Wkrótce obojdzie się wesele ostatniej z nich. 15:35 Asterix i Obelix kontra Cezar - kom., Franc., Niemcy, Włochy, 1999 17:45 Asterix i Obelix: Misja Kleopatra - kom., Franc., Niemcy, 2002
	
20:00 Nazywał się Bagger Vance - dram., USA, 2000. Wiekowy entuzjasta golfa, Hardy Graves, nagle słabnie na polu golfowym... 22:20 John Williams - koncert, Niemcy, 2021 00:05 Podróż do Indii - dram., przygod., Wlk. Bryt., 1984. Pani Moore prosi przypadkowo poznanego młodego i wykształconego Hindusa Aziza o towarzyszenie jej w wycieczce do Grot Marabskich, do których udaje się wraz z narzeczoną swojego syna. 03:00 Zdolne bestie te Kossaki... - dok., Polska, 2020 04:05 Teledyski 05:30 Afisz kulturalny ekstra	20:00 Bodyguard zawodowiec - akcja, USA, 2017. Michael Bryce (Ryan Reynolds) uznawany jest za najlepszego ochroniarza na świecie. Jednak tym razem mężczyzna dostaje zadanie, któremu może nie sprostać... 22:15 Wasabi: Hubert zawodowiec - akcja, Franc., Jap., 2001 00:30 Córka wilka - akcja, USA, 2019 02:10 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:10 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7	TV 4
05:00 Szkoła - Do licealnej 2c dołączył nowy uczeń. Tajemnicze kopalińcem, po lekcjach pracuje dorywczo, żeby pomóc matce. 06:55 Batwheels - animacja 07:20 Rin Tin Tin - film rodzinny, USA, Bułgaria, 2007 09:10 Pożyczalcy - film rodzinny, Wlk. Bryt., USA, 1997. Pożyczalcy nie kradną tylko pożyczają... 11:00 Mała stopa - przyg., USA, 2018 13:05 Pokémon: Detektyw Pikachu - przyg., USA, Jap., Kan., Wlk. Bryt., 2019 15:20 Step Up: Wszyscy na parkiet - musical, USA, 2014. Bohaterowie najbardziej roztarżonej serii w historii kina powracają, by zmierzyć się o tytuł najlepszych na świecie. 17:40 Ocean's 8 - sens., USA, 2018	06:00 łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Bibliotekarz II: Tajemnice kopalińcem, po lekcjach pracuje dorywczo, żeby pomóc matce. 10:00 Flintstonowie: Niech żyje Rock Vegas! - familijny, kom., USA, 2000 11:55 Robin Hood - faceli w rajtuzach - kom., przyg., USA, Franc., 1993 14:05 Granice wytrzymałości - thriller, USA, Niemcy, 2000 16:45 Goście, goście - fantasy, kom., Franc., 1993 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Pamiętniki z wakacji - serial obycz. 22:00 Love Island. Wyspa miłości - reality show 23:05 Life - SF, thriller USA, 2017 01:20 STOP Drogówka - serial policyjny 02:20 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 SuperLudzie - serial o osobach z niepełno-sprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
20:00 Podatek od miłości - kom., Polska, 2017. Ona - skuteczna pracowniczka Urzędu Skarbowego. On to domniemany oszust podat-kowy, który wpada w jej sidła. 22:10 Czas na Show. Drag Me Out - reality show 23:10 Nie wszystko złoto, co się świeci - przyg., USA, 2008. Ben Finnegan zaprzepaścił w swoim życiu małżeństwo z piękną Tess, własny biznes i szczęście rodzinne. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Król Chwały 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąg Ojczyzna 21:00 Apel Jasnógórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Śladami s. Heleny Majew-skiej 22:00 Z węgłą nad wodę	06:00 łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 10:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 12:00 Policjantki i Policjanci 13:00 Gliniarze 14:00 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 15:00 Pomóż mi - serial fabularny. 16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Pamiętniki z wakacji - serial obycz. 22:00 Love Island. Wyspa miłości - reality show 23:00 Nie oddychaj - thriller, USA, Węgry, 2010 00:55 STOP Drogówka - serial policyjny 01:55 Śmierć na, 1000 sposobów 02:55 SuperLudzie - serial o osobach z niepełno-sprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje

WTOREK • 2 kwietnia	
TVP 1	TVP 2
04:40 Wieża Eiffa - arcydzieło inżynierii - dok., Franc., 2012 05:40 Złoty chłopak - serial obycz., 2022 06:30 Audycje Wyborcze 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:35 Kościół z bliska 08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym. 08:50 teleturniej muzyczny 09:45 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów. Jagiello-nowie - serial historyczny 12:10 Agrobiznes 12:25 Agropogoda - magazyn 12:35 Program rolny 12:50 Natura w Jedynce - Urodzeni w Górach Skalistych - Pierwsze kroki - dok., Austria, 2020 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:50 Jaka to melodia?	05:10 M jak miłość - serial, 2020 06:00 Audycje Wyborcze 06:25 Z historii prawosławia w Polsce. Podkarpacie 06:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 11:15 Z wieszaka historii 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 12:30 Koło fortuny - teleturniej 14:05 Va Banque - teleturniej 14:40 Audycje Wyborcze 15:00 Koło Fortuny - extra - teleturniej 15:05 M jak miłość - serial, 2024 16:00 Koło fortuny - teleturniej 18:10 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy, 2016 19:35 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
	
15:25 Gra słów. Krzyżówka 15:55 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 18:55 Jeden z dziesięciu 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Gość 19.30 20:05 Pogoda; Sport 20:15 Reportery - magazyn 21:30 Korona królów. Jagiello-nowie - serial historyczny 21:10 Moje córki krowy - obycz., Polska, 2015 22:45 Włóczęga - dramat, USA, Australia, 2014 00:40 Królowa - fab., Wlk. Bryt., Franc., Włochy, USA, 2006 02:35 Zupa Nic - kom. obycz., Polska, 2021 04:15 Notacje - dokument	20:10 Barwy szczęścia - serial obycz., 2023 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial, 2024 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:30 Panorama 23:10 Stulecie Winnych - serial, 23:55 Paciorki jednego różańca - dram., Polska, 1979 02:00 Podejrzani - thriller., USA, Wlk. Bryt., Niemcy, 1995. W doku w San Pedro w Kalifornii ktoś wysadza nocą w powietrze jeden ze statków, który miał przewozić duży ładunek kokainy. 03:55 Siostry. Dziesięć panien mądrych - dok., Polska, 2022

TVN	POLSAT
05:40 Uwaga! - program interw. 05:55 Ukryta prawda 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:45 Detektywi - program krym. 15:45 Doradca smaku - program kulinarny 15:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 18:00 Detektywi - program krym. 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - Dochodzi do brutalnego napadu na młodą kobietę. Detektywi podejrzewają, że sprawa ma związek z pewnym raperem... 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów
	
20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz. 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Czas na Show. Drag Me Out - reality show 22:40 Kuba Wojewódzki - talk-show 23:40 Superwizjer - magazyn reporterów 00:15 Autentyczni - talk-show 01:00 Dowody zbrodni - serial krym., USA 02:05 Projekt Cupid - program rozrywkowy z udziałem osób ze spektrum autyzmu 02:55 Szpital - program obycz. 03:40 Uwaga! - program interw. 03:55 Nauka jazdy - reality show 04:20 Recepta na stary dom 04:45 Jak to jest zrobione?	16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Ninja Warrior Polska - program rozrywkowy 22:05 Turysta - thriller, USA, 2010 00:20 Gra o życie - thriller, akcja, USA, 2008 02:35 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
08:00 Muzyczne poranki - teledyski 08:25 Zaginione-odnalezione - Claude Monet „Plaża w Pourville” - magazyn 08:45 Informacje kulturalne 09:05 Wakacje Mikołajka - komedia familijna, Franc., 2014 10:50 Lalka - kostiumowy, Polska, 1968. Historia życia Wokulskiego... 13:40 Elmyr de Hory - największy fałszerz XX-ego wieku - dokument, Franc., 2016 14:45 Magiczny Świat Davida Copperfielda - dramat, USA, 2019 16:55 Pogranicze w ogniu - serial, Polska, 1991 18:05 Niedziela z... 19:00 Mistrzowie muzyki filmowej - 1960'S Part Two - dok., Wlk. Bryt., 2019	06:00 Gliniarz i prokurator - McCabe bada sprawę byłego policjanta, który był bliski rozwiązania morderstwa sprzed 20 lat. 08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - Rok temu zmarła mama 36-letniej Marty. Pewnego dnia kobieta dostrzega na płocie jego domu baner informujący o wystawieniu posesji na sprzedaż. 13:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - serial paradokumentalny 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
	
20:00 Książd Marek - Teatr Telewizji, 1997 21:45 Lekkie obyczaje - Portret kobiety w ogniu - dram., Franc., 2019 24:00 Chavela - dok., USA, Hiszp., 2017. Legendarna piosenkarka, znana jako kobieta w czerwonym ponczu, zdobyła sławę w latach 60. XX wieku. Była postacią bardzo charakterystyczną: nosiła męskie stroje, specjalizowała się w meksykańskim stylu muzycznym ranchera. 01:45 Nazywał się Bagger Vance - dram., USA, 2000 04:05 Położna - dok., Polska, 2019 05:10 Teledyski 05:30 Afisz kulturalny ekstra	20:00 Pan i pani Smith - akcja, USA, 2005. John i Jane Smith są z pozoru zwyczajnym małżeństwem ze sporym stażem, wiodącym ustabilizowane życie w uroczym domu na przedmieściach. Pozory jednak mylą... 22:30 Zawrotna prędkość - akcja, Franc., 2017 00:10 Miesto śmierci - thriller, USA, 2007 02:20 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:20 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:20 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7	TV 4
05:00 Szkoła - Maturzyści Kasia Przybysz i Bartek Witecki wrócili do siebie po rozstaniu i znów są parą. Oboje są w sobie bardzo zakochani... 06:55 Szpital - program obycz. 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 Detektywi - program krym. 12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:45 Szpital - Na SOR trafia 6 miesięczny chłopczyk, który bardzo kaszle i ma wysoką temperaturę. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Weso-łowska - serial sądowy 16:55 Zapisane w gwiazdach - paradokument 17:55 Szpital - program obycz. 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy	06:00 łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 10:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 12:00 Policjantki i Policjanci 13:00 Gliniarze 14:00 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 15:00 Pomóż mi - serial fabularny. 16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Pamiętniki z wakacji - serial obycz. 22:00 Love Island. Wyspa miłości - reality show 23:00 Nie oddychaj - thriller, USA, Węgry, 2010 00:55 STOP Drogówka - serial policyjny 01:55 Śmierć na, 1000 sposobów 02:55 SuperLudzie - serial o osobach z niepełno-sprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
20:00 Hotel Paradise - reality show 21:00 Nieuchwytny - sens., USA, 1996. Jack Cole (Steven Seagal) jest byłym agentem, który pracował dla rządu w krajach Trzeciego Świata. Powierzano mu najbardziej delikatne misje. Teraz pracuje jako zwykły detektyw. Tymczasem mieszkańcami Los Angeles wstrząsa seria morderstw o charakterze rytualnym... 23:10 Adwokat diabła - sens., USA, Niemcy, 1997 02:05 Medium z Long Island - paradokument. 02:35 Mieszkając z duchem - program paradokument. 04:20 Druga strona medalu	09:00 Papież Polak do Rodaków 09:25 Słowo życia 09:30 Św. na każdy dzień 09:35 Canillitas 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Żew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Św. na każdy dzień 12:00 Regina Coeli 12:03 Inf. dnia 12:20 Urodziłem się w roku, 1920... Jan Paweł II w Radzyminie 12:55 Czerwony Dwór 13:30 Msza św. 14:30 Akita 101 Łez 15:00 Sanktuarium Maria Schutz 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Życie wg. św. Jana Pawła II 17:10 Prosto o gosp. 17:30 Zostają Żołnierzem RP 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąg Ojczyzna

ŚRODA • 3 kwietnia

TVP 1

04:50 Dziedzictwo - serial
05:35 Złoty chłopak - serial obycz.
06:30 Audycje Wyborcze
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Zrzuńcowani odbudowani - magazyn
08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym.
08:50 teleturniej muzyczny
09:45 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn
12:50 Urodzeni w Górach Skalistych - Dorastanie - dok., Austria, 2020
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
14:50 Jaka to melodia?
15:25 Gra słów. Krzyżówka
15:55 Dziedzictwo - serial

17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Gość 19.30
20:05 Pogoda; Sport
20:15 Reporterzy - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny
21:10 Królowa - fab., Wlk. Bryt., Franc., Włochy, USA, 2006
23:00 Chirurgdzy - Urologia - dok., Polska, 2023
24:00 Pogrzebany - dram., Franc., Hiszp., 2010
01:45 Włóczęga - fab., USA, Australia, 2014
03:40 Zdrójca - serial sensacyjny, Estonia, 2018

TVP 2

05:10 M jak miłość - serial, 2020
06:00 Audycje Wyborcze
06:25 Pozyteczni.pl - magazyn
06:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz - magazyn poranny
11:15 Zrzuńcowani odbudowani - magazyn
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2023
12:30 Koło fortuny - teleturniej
14:05 Va Banque - teleturniej
14:40 Audycje Wyborcze - audycje komitetów wyborczych
15:00 Koło Fortuny - extra - teleturniej
15:05 M jak miłość - serial, Polska, 2024
16:00 Koło fortuny - teleturniej
18:10 Va Banque - teleturniej

18:45 Akacyjowa 38 - serial kostiumowy, 2016
19:35 Barwy szczęścia - serial obycz., 2023
20:45 Przepis Dnia
20:55 Na dobre i na złe - serial
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:30 Panorama
23:10 Stulecie Winnych - serial
00:10 Ilu miałaś facetów? - kom., USA, 2011.
 Bohaterka filmu to samotna kobieta po trzydziestce, która zaczyna poważnie zastanawiać się nad swoim panięńskim stanem.
02:10 Tajemnice rodu Valentów - serial obycz.
04:15 Synek - dokument, Polska, 2021

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:45 Detektywi - program krym.
15:45 Doradca smaku - program kulinarny
15:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
18:00 Detektywi - program krym.
19:00 Fakty
19:40 Sport; Pogoda

19:55 Uwaga! - program interw.
20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial obycz.
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 The Traitors. Zdrójcy - reality-show
23:10 Oszukać przeznaczenie V - horror, USA, Kan., 2011
01:00 Superwizjer - magazyn reporterów
01:35 Dowody zbrodni - serial krym., USA
02:35 Projekt Cupid - program rozrywkowy z udziałem osób ze spektrum autyzmu
03:20 Szpital - program obycz.
04:05 Uwaga! - program interw.
04:25 Nauka jazdy - reality show
04:50 Recepta na stary dom
05:15 Jak to jest zrobione?

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Małanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - Dochodzi do włamania do domu znanego blogera podróżniczego, postrzelona zostaje jego dziewczyna.
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
21:05 Zrobmy sobie wnuka - kom., Polska, 2003
23:00 Wykiwać klawisz - kom., USA, 2005
01:25 Pewnego razu... w Hollywood - dram., krym., USA, Wlk. Bryt., Chiny, 2019
05:00 Disco Gramy - program muzyczny

TVP Kultura

08:00 Muzyczne poranki
08:25 Słowobranie - magazyn
09:05 Pogranicze w ogniu - serial, 1991
10:10 Magiczny Świat Davida Copperfielda - dramat, USA, 2019
12:20 Tamte lata, tamte dni - magazyn
13:00 Mistrzowie muzyki filmowej - 1960'S Part Two - dok., Wlk. Bryt., 2019
14:00 Pepe Le Moko - fab., Franc., 1937
15:40 Kiedy będę ptakiem - dok., Polska, 2012
16:35 Pogranicze w ogniu - serial, 1991
17:50 Rzec Polska - Skuter Osa - dok., 2018
18:15 Którędy po sztukę - Jerzy Nowosielski - magazyn
18:30 Krag Kantora - dok., Polska, 2015

19:40 Informacje kulturalne
20:00 Na wschód od Hollywood - Gagarine - dram., Franc., 2020. Akcja "Gagarine" ma miejsce na ogromnym osiedlu Cite Gagarine na przedmieściach Paryża. Wybudowano je na początku lat 60. na cześć kosmonauty Jurija Gagarina, a rok temu zaczęło burzyć...
21:45 Profesor T - Anatomia pamięci - serial, Wlk. Bryt., Niemcy, Belgia, 2020
22:50 Jazz.pl - Marian Pawlik Quartet - koncert, 2022
00:35 Czysta - fab., Franc., 1981
02:55 Wszystko co kocham - obycz., Polska, 2009
04:40 Teledyski
05:15 Afisz kulturalny ekstra

TV Puls

06:00 Gliniarz i prokurator - Niebezpieczny wiezien ucieka podczas transportu. Eskortuje go Jake i policjant, który ginie walce.
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - Na plebani pojawia się Hubert, nowy wikary, który nie przypada do gustu wieloletniej organistce, Mariannie, ze względu na swoje tatuaże.
13:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - serial paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

20:00 Krytyczna godzina - akcja, Wlk. Bryt., USA, 2019. 11-letnia córka szefa policji zostaje porwana. W pogoni za porywaczem policjant Frank Penny wbrew rozkazom przełożonych zabija w obronie własnej przestępcę...
22:00 Eskort - akcja, USA, 2018
00:00 Teoria chaosu - akcja, Kan., 2005
02:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
03:55 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7

05:00 Szkoła - Paulina Krasoń z 2c chce wygrać w międzyszkolnych zawodach lekkoatletycznych. Dziewczyna każdą wolną chwilę poświęca na trening.
06:55 Szpital - program obycz.
07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Detektywi - program krym.
12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:45 Szpital - Pacjentka dra Piotra Wójtowicza ucieka przed mężem, który się nad nią znęca.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:55 Zapisane w gwiazdach - program paradokumentalny

17:55 Szpital - program obyczajowy
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show
21:00 Ciekawy przypadek Benjamina Buttona - fantasy, melodramat, USA, 2008. Niezwykła opowieść o człowieku, który rodzi się jako starzec i stopniowo młodzięje.
00:35 List w butelce - obycz., USA, 1999
03:00 Hotel Paradise - reality show
03:50 Medium z Long Island - program paradokumentalny
04:20 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
10:00 Trudne sprawy - program obyczajowy
12:00 Policjantki i Policjanci
13:00 Gliniarze 14:00 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
15:00 Pomóż mi - serial fabularny.
16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Pamiętniki z wakacji - serial obycz.
22:00 Love Island. Wyspa miłości
23:00 Ulepszenie - akcja, SF, USA, 2018 01:05 STOP Drogówka - serial policyjny 02:05 Interwencja - magazyn reporterów 02:25 Love Island. Wyspa miłości - reality show 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:00 Tak Go pamiętam 09:30 Sanktuarium polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audycja Generalna Ojca Św. Franciszka 11:00 Modlitwa smołńska 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Regina Coeli 12:03 Inf. dnia 12:20 Leśne rzeki 13:00 Misja Bilaj 13:30 Msza św. 14:30 20 czerwca, 1941 roku 15:00 Za Kościół i zbawienie świata 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Oredownicza w codzienności 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Opowieści z Księgi Cnot 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Głos serca 23:00 Z Benedyktem XVI rok po roku

CZWARTEK • 4 kwietnia

TVP 1

04:50 Dziedzictwo - serial
05:35 Złoty chłopak - serial obycz.
06:30 Audycje Wyborcze
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Dobre historie - magazyn
08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym.
08:50 teleturniej muzyczny
09:45 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie. Taka historia - telenowela dokument.
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Program rolny
12:50 Leśne rzeki - dok., Polska
13:35 Fascynujący Madagaskar - dzikie wybrzeża - dok., Niemcy, 2014
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
14:50 Jaka to melodia?
15:25 Gra słów. Krzyżówka
15:55 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda

17:20 Jaka to melodia? - teleturniej
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz., 2024
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Gość 19.30
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:15 Reporterzy - magazyn
20:35 Ojciec Mateusz - serial
21:30 Sprawa dla reportera
22:30 Oprawcy z Katynia - dok., Polska, 2020
23:40 Diabełski Most - dram., Franc., 2018
01:25 Moje córki krowy - obycz., Polska, 2015
03:05 Zdrójca - serial sensacyjny, Estonia, 2018
04:15 Notacje - dokument

TVP 2

05:10 M jak miłość - serial, 2020
06:00 Audycje Wyborcze
06:25 Operacja zdrowie - Uzależnienie od e-papierosów - magazyn medyczny
06:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz
11:15 A wy tak się modlicie: Ojciec nas
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz.
12:30 Koło fortuny - teleturniej
14:05 Va Banque - teleturniej
14:40 Audycje Wyborcze
15:00 Koło Fortuny - extra - teleturniej
15:05 Górcy ratownicy - serial obyczajowy, Niemcy, 2023
16:00 Koło fortuny - teleturniej
18:10 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacyjowa 38 - serial

19:35 Barwy szczęścia - serial obycz., 2023
20:50 Postaw na milion - teleturniej
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:30 Panorama - program informacyjny
23:00 Erynie - Lete - serial krym., Polska, 2021
23:50 Hala odlotów - talk-show
00:50 Legend - dram., USA, Wlk. Bryt., Franc., 2015. Oparta na faktach opowieść o przestępczym imperium braci bliźniaków Rona i Reggie'go Krayów, którzy w latach 60. XX wieku sterroryzowali cały wschodni Londyn.
03:05 Spis cudzołożnic - kom., Polska, 1994

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
05:55 Ukryta prawda
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:45 Detektywi - program krym.
15:45 Doradca smaku - program kulinarny
15:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
18:00 Detektywi - program krym.
19:00 Fakty
19:40 Sport; Pogoda
19:55 Uwaga! - program interw.

20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial obycz.
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
22:40 Obce niebo - obycz., Polska, Szwecja, 2015
00:50 1800 gramów - obycz., Polska, 2019
02:50 Szpital - program obycz.
03:40 Uwaga! - program interwencyjny
03:55 Nauka jazdy - reality show
04:20 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:45 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy
05:10 Kto was tak urządził

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Małanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Lepsza Polska - prog. publicystyczny - Polska, 2024
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
21:10 Przyjaciółki - serial obyczajowy
22:10 Nigdy więcej - thriller, USA, 2002
00:50 Zrobmy sobie wnuka - kom., Polska, 2003
02:35 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

08:00 Muzyczne poranki
08:15 Wydarzenia aktualne
08:40 Informacje kulturalne
09:05 Pogranicze w ogniu - serial, 1991
10:15 Pepe Le Moko - fab., Franc., 1937
12:00 Rzec Polska - Skuter Osa - dok., 2018
12:30 Którędy po sztukę - Jerzy Nowosielski - magazyn
12:50 Krag Kantora - dok., Polska, 2015
14:00 Claude Monet: ulotne impresje - dok., Niemcy, 2020
15:15 Być albo nie być - kom., USA, 1942
17:05 Pogranicze w ogniu - serial, 1991
18:20 Tamte lata, tamte dni - magazyn
19:00 Legendy opery - Mario Lanza - dok., Wlk. Bryt., 2018

20:00 Hala odlotów - magazyn kulturalno-społeczny
21:05 Czwartkowy klub filmowy - Zawodowiec - western, Włochy, Hiszp., 1968
23:10 Oficerowie - serial krym., Polska, 2006
00:05 Na wschód od Hollywood - Gagarine - dram., Franc., 2020
01:55 Kino nocne - Jaskółki z Kabulu - anim., Franc., Luksemburg, Szwajc., 2019. Pod rządami Talibów młodzi i zakochani Moshen oraz Zunaira, starają się żyć jak dawniej, z nadzieją powrotu do normalności.
04:45 Podróże z historią - dok.
05:30 Afisz kulturalny ekstra

TV Puls

06:00 Gliniarz i prokurator - Córka zabitej kobiety wynajmuje Jake'a i McCabe'a by odnaleźli mordercę jej matki.
08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
10:00 Zbuntowany anioł - serial krym.
12:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - W związku ze śmiercią mamy, 40-letni Jarek po jedenastu latach spędzonych w Holandii wraca do rodzinnego miasteczka. Razem z nim przyjeżdża jego nowa partnerka, Milena.
13:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - serial paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

20:00 Asterix i Obelix: Misja Kleopatry - kom., Franc., Niemcy, 2002. Odważni oraz pełni poczucia humoru i pomyślności Asterix i Obelix zostają wezwani na pomoc. Potrzebuje ich architekt Numenabis, któremu Kleopatra zleciła niewiarygodnie trudne zadanie
22:15 Taxi 5 - kom., Franc., 2018
00:20 Cienki Bolek - kom., USA, 2015
02:25 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:25 Menu na miarę - program kulinarny
04:05 Tak jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Menu na miarę - program kulinarny

TVN 7

05:00 Szkoła - Siódmoklasistka Marta Mus jest zakochana w starszym o cztery lata Fabianie Jackiewicz. Wkrótce odkrywa, że...
06:55 Szpital - program obycz.
07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Detektywi - program krym.
12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:45 Szpital - program obycz.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:55 Zapisane w gwiazdach - program paradokumentalny
17:55 Szpital - program obycz.
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show

21:00 Raj dla par - kom., USA, 2009. Cztery pary przyjaciół wyruszają na tropikalną wyspę na kursy dla małżeństw. Jedna para chce poddać się terapii i uzdrowić swój związek, pozostali jadą dla towarzystwa. Na miejscu okazuje się, że...
23:30 Ocean's 8 - sens., USA, 2018. Debbie Ocean wychodzi z więzienia i idąc w ślady brata przygotowuje skok życia.
01:50 Hotel Paradise - reality show
02:40 Medium z Long Island - paradokument
03:40 Mieszkając z duchem - program paradokument.
04:30 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
10:00 Trudne sprawy - program obyczajowy
12:00 Policjantki i Policjanci
13:00 Gliniarze 14:00 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
15:00 Pomóż mi - serial fabularny.
16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Pamiętniki z wakacji - serial obycz.
22:00 Love Island. Wyspa miłości
23:05 Falszywe powody - dram., thriller, USA, 2017 01:05 STOP Drogówka - serial policyjny 02:05 Interwencja - magazyn reporterów 02:25 Love Island. Wyspa miłości - reality show 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:00 Na zdrowie 09:20 Opowieści z Księgi Cnot 09:45 Polscy werbiści w Brazylii Centralnej 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Myśląc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Regina Coeli 12:03 Inf. dnia 12:20 Wykłady z Kongresu „Katolicy a cielenność” 12:50 Opiekuńcze skrzydła - Hospicjum św. Anny w Lubartowie 13:20 Przegląd Tyg. „Niedziela” 13:30 Msza św. 14:35 Pamięć Sybiru 15:35 Sekrety mnichów 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Sól ziemi 17:00 Modlitwa w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu 19:25 Akademia pro-life 19:30

CO ŚWIĘTA POPEŁNIAMY TE SAME BŁĘDY

MÓWIĄC O NIEMARNOWANIU ŻYWNOSCI, NAJWAŻNIEJSZE JEST PLANOWANIE – PODKREŚLA PROPAGATORKA IDEI ZERO WASTE JAGNA NIEDZIELSKA, AUTORKA KSIĄŻKI „BEZ RESZTEK”, PROWADZĄCA PROGRAM „JAGNY NIEDZIELSKIEJ KUCHNI BEZ RESZTEK”.

— Zawsze przy okazji świąt mówimy o niemarnowaniu żywności. Tymczasem my lubimy świętować, a nawyki trzeba kształtować. Czy Wielkanoc może być bardziej pretekstem do rozmowy o tym, jak przechowywać żywność?

— Dobrze byłoby podchodzić do kwestii marnowania żywności prewencyjnie. Ważne jest więc wszystko to, co zrobimy przed świętami, a nie bezpośrednio po nich. Nie jestem entuzjastką przetwarzania żywności. Idea przekazywania nadmiaru żywności innym, owszem, jest dobra. Jednak przecież te osoby nie potrzebują jej jedynie dwa razy w ciągu roku. Mówiąc o niemarnowaniu jedzenia, najważniejsze jest planowanie. Trzeba więc przygotowywać potrawy, patrząc na to, ilu gości się spodziewamy, ile przygotujemy tego jedzenia, jakimi produktami już dysponujemy, a których nie musimy już kupować. Często jest tak, że sprawdzamy lodówkę, ale nie zaglądamy już do szafek i szuflad, w których zwykle mamy jeszcze mnóstwo produktów, które możemy wykorzystać. To powoduje, że mamy bakalie czy mąkę i wiele innych składników, które możemy wykorzystać w przygotowaniu świątecznych potraw.

— Nie mamy też pomysłu na zakupy produktów świątecznych.

— Tak, i z reguły robimy je na ostatnią chwilę. W pośpiechu wszystko wymyka się nam spod kontroli. Jesteśmy spięci, zdenerwowani, bo brakuje nam czasu, by te święta przygotować tak, jak chcemy. Jestem za tym, by te święta były bardziej rozpasane, ale mniej stresujące. Niech stanie się

naszą tradycją, że święta mają być okazją do spotkania w gronie bliskich. Bez objadania się ponad miarę w imię niemarnowania żywności.

— Jakie świąteczne przevinienia mamy jeszcze na koncie?

— Niezwykle istotne jest to, jak przechowujemy żywność, w jakich ilościach wykładamy ją na stół i jak potem ją odgrzewamy. Psucie potraw przyspiesza to, że kilkakrotnie zmieniamy ich temperaturę: trzymamy w lodówce, wyjmujemy na stół, znowu chłodzimy. Błędem jest traktowanie balkonu jako lodówki. To absolutnie nie jest dobre dla żywności. Równie szkodliwe są patenty na przerabianie sałatki jarzynowej na zupę krem, co może być potencjalnym źródłem zatrucia. To też potrawa, która psuje się najszybciej, ze względu na składniki. Kiedy źle przechowujemy potrawy świąteczne, może się zdarzyć, że skutecznie się podtruwamy, a złe samopoczucie błędnie tłumaczymy przejedzeniem. Te same błędy popełniamy co roku przy okazji świąt. Jaka jest moja rada? Zachowajmy umiar, to wyjdzie nam na zdrowie.

— Nie przejadać się, umiar i świadome zakupy. To kilka rad przy okazji świąt?

— Bardzo ważną informacją powinno być to, że przy okazji Wielkanocy repertuar potraw jest zwykle ten sam, bo wiąże się z tradycją. Jeśli receptura jest znana, my wiemy, ilu gości zasiądzie przy stole, wiemy więc, jaką ilość jedzenia przygotować. Najlepszy patent na święta ma moja mama, która od lat gotuje dokładnie to samo, w dokładnie takich samych ilo-

ciach. Nie eksperymentuje, jest wierna swojej tradycji. Dzięki temu dokładnie wie, jak przygotować się do świąt.

— Czego wyrzucamy najczęściej, szczególnie w czasie świątecznym?

— W okresie świątecznym, wielkanocnym, na pierwszym miejscu wyrzucanych produktów są sałatki jarzynowe. Na drugim miejscu są różnego rodzaju pieczywa, następnie szynki. To produkty, które również tworzą ślad węglowy, a przede wszystkim są to wyrzucane przez nas do kosza pieniądze. Nadmierne kupowanie jest zupełnie bez sensu.

— Wydaje się, że dzięki temu, że pani edukuje o kuchni zero waste, nasza świadomość rośnie. Na przykład coraz mniej osób mówi, że gotowanie z resztek wcale nie wiąże się z ekologią.

— Absolutnie kuchnia zero waste to nie gotowanie z resztek. Jest to nie doprowadzanie do resztek. To jest najważniejsza definicja tych dwóch słów.

— Pani na swoim blogu przytacza też badania Komisji EAT-Lancet, która przygotowała raport o die-

Jagna Niedzielska

cie dla planety. Zebrała 37 wiodących naukowców z różnych dyscyplin. Byli to specjaliści od zdrowia ludzkiego, rolnictwa, nauk politycznych oraz od zrównoważonego rozwoju środowiska. Naukowcy, tworząc raport, odpowiedzieli na zadane wyżej pytania. W tym raporcie podkreślili, że spożycie żywności takiej jak czerwone mięso i cukier będzie musiało zostać zmniejszone o ponad 50 procent. Jesteśmy gotowi na taką rewolucję?

— Tak, ponieważ mówimy tutaj o ograniczeniu konkretnych składników

zwierzęcego pochodzenia. Wydaje mi się, że tak. Zwłaszcza że coraz ważniejszy staje się dla nas aspekt zdrowotny jedzenia. O ile kwestia etyczna jeszcze do nas nie przemawia, co mówię z bólem serca, ale motywuje nas troska o nasze zdrowie. To bardzo cieszy.

— Które pokolenie radzi sobie lepiej z niemarnowaniem żywności? To młodsze czy starsze?

— Nie da się odpowiedzieć na to pytanie jednoznacznie, ponieważ każde pokolenie ma swoją historię, która ma znacze-

nie. Z jednej strony mamy starsze pokolenie naszych dziadków, którym brakowało produktów, więc wykorzystywali wszystko do cna. Z drugiej strony jest pokolenie obecne, które wychowuje się w realiach nadmiarów. Oznacza to, iż musimy szukać rozwiązań adekwatnych do sytuacji. Według raportu Banków Żywności wynika, że najwięcej żywności marnuje się w gospodarstwach domowych. Niemniej jednak pamiętajmy o tym, że wszystkie sektory tworzące żywność są naczyniem połączonym.

— Tak na zakończenie: jakie będą pani święta?

— Święta spędzam z moją mamą, która nie jest wegetarianką. Zdecydowanie ogranicza jednak spożywanie mięsa, kupuje je u sprawdzonych dostawców. Jest jednak otwarta na różne diety. Ja z pewnością wybiorę wegetariańskie potrawy. Zawsze cieszę się na te nasze wspólne chwile przy świątecznym stole, bo wtedy ważny jest nasz czas, spędzony w atmosferze pełnej akceptacji, bez ocen.

KATARZYNA
JANKÓW-MAZURKIEWICZ

REKLAMA

SKUP ZŁOMU
Olsztyn, ul. Stalowa 3,
tel. 89 539 15 06,
451 266 007, 509 666 050
galazka@bpsystem.pl
www.galazkarecykling.pl

Spokojnych i pogodnych
Świąt Wielkanocnych
smacznego jajka
oraz mokrego Dyngusa

życzą
Tadeusz, Danuta i Artur Gałazka
z pracownikami

Wizualizacja nowej plebanii

Leżące w gminie Ol-sztynek Orzechowo to ważne miejsce na mapie Warmii. Jego historia sięga XVI wieku. Powstało w 1575 roku w dobrach Kapituły Warmińskiej. Zostało zasiedlone przez Polaków jako osada młyńska. Wiadomo, że przynajmniej od XVIII wieku był tu kościół, z którego wyruszała coroczna pielgrzymka do Głotowa. Na początku XX wieku z inicjatywy okolicznych mieszkańców zbudowano tu nową neogotycką świątynię pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela oraz towarzyszące jej plebanie i cmentarz katolicki. Wieś, która i tak była niewielka, została wyludniona w okresie PRL na skutek działań pobliskiego ośrodka wypoczynkowego Urzędu Rady Ministrów w Łańsku. Ówczesne władze państwowe i PZPR dążyły do likwidacji wioski i przejęcia gruntów z przeznaczeniem na tereny łowieckie dla partyjnych dygnitarzy i ich gości. Doprowadziło to do wyjazdu mieszkańców i opuszczenia plebanii.

Życie zaczęło wracać do Orzechowa wraz z upadkiem PRL. W 1991 roku władze kościelne reaktywowały parafię, a kilka lat później miejscowy kościół został wpisany do rejestru

zabytków. Dziś wielu nazywa go najpiękniejszym kościołem w gminie Ol-sztynek i całej okolicy. W jego wnętrzu uwagę przyciągają dwa żyrandole: jeden – drewniany

kościół tętni życiem. Ciągają tu wierni z okolicznych miejscowości i liczni turyści, którzy nie mogą się nachwalić tego pięknego i – jak mówi wielu – magicznego miejsca.

„Dziś dobiega końca nasz krótki wypoczynek w Orzechowie. Jutro po obiedzie wracamy do Stolicy. Spędziliśmy z ks. Padaczem lato leśnych ludzi, na całkowitej niemal włączędze

wiek stronę nie wyjdzie się z Orzechowa, zawsze można trafić, w odległości pół do dwóch kilometrów, na jezioro otoczone lasem”. Ze wspaniałą świątynią kontrastuje jej równolat-

cjątywą realizacji wielu inwestycji społecznych.

– Orzechowo to dla historii regionu miejsce ważne i cenne. Dlatego bardzo zależy nam, aby wspólnie ze stroną kościelną poddać renowacji budynek dawnej plebanii. W najbliższych latach będzie to przestrzeń edukacyjna, służąca mieszkańcom i turystom – mówi Rafał Szczepański, prezes spółki Projekt Rybaki-Łańsk.

– BARDZO STARANNIE PRZYGOTOWALIŚMY PROJEKT REWITALIZACJI. CHCEMY ZACHOWAĆ JAK NAJWIĘCEJ ORYGINALNYCH ELEMENTÓW ARCHITEKTURY WARMIŃSKIEJ – DODAJE RAFAŁ SZCZEPAŃSKI, KTÓRY OD DAWNA ZAANGAŻOWANY JEST W UPAMIĘTNIANIE I PROPAGOWANIE WARMIŃSKIEGO DZIEDZICTWA.

Był m.in. jednym z organizatorów i sponsorów remontu organów w orzechowskim kościele. Dzięki temu cyklicznie organizowane były tu koncerty, które cieszyły się bardzo

PLEBANIA W ORZECHOWIE ZOSTANIE URATOWANA. WNIOSEK W TEJ SPRAWIE TRAFIŁ DO URZĘDU

BUDYNEK DAWNEJ PLEBANII W ORZECHOWIE NALEŻĄCY DO ARCHIDIECEZJI WARMIŃSKIEJ ZOSTANIE PODDANY GRUNTOWNEJ RENOWACJI. SPÓŁKA PROJEKT RYBAKI-ŁAŃSK PRZYWRÓCI JEJ DAWNY BLASK. W ODNOWIONYM OBIEKCIE MAJĄ BYĆ PROWADZONE DZIAŁANIA EDUKACYJNE UPAMIĘTNIAJĄCE DZIEDZICTWO ORZECHOWA I POŁUDNIOWEJ WARMII, A TAKŻE IZBA PAMIĘCI BŁOGOSŁAWIONEGO KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO.

upamiętnia mieszkańców wsi, którzy zginęli w czasie I wojny światowej. Są na nim wyryte nazwiska i daty. Drugi – zrobiony z poroży jest darem miejscowego koła łowieckiego. Mimo że w Orzechowie prawie nie ma mieszkańców, to piękny neogotycki

Pod wyraźnym urokiem Orzechowa był Prymas Tyśiąclecia, kardynał Stefan Wyszyński, który spędził tu 10 dni w sierpniu 1953 roku, ledwie na miesiąc przed swoim internowaniem. W swoich zapiskach pod datą 14 sierpnia 1953 roku napisał:

wśród lasów i jezior, niemal nie spotykając ludzi, których tu bardzo mało. Wioska jest niemal w połowie wyludniona, położona uroczo. Ile tu jest w lasach jezior, trudno obliczyć. Niektóre cudowne jak jezioro Pluszne (Plusk). Świetne i inne. W którąkol-

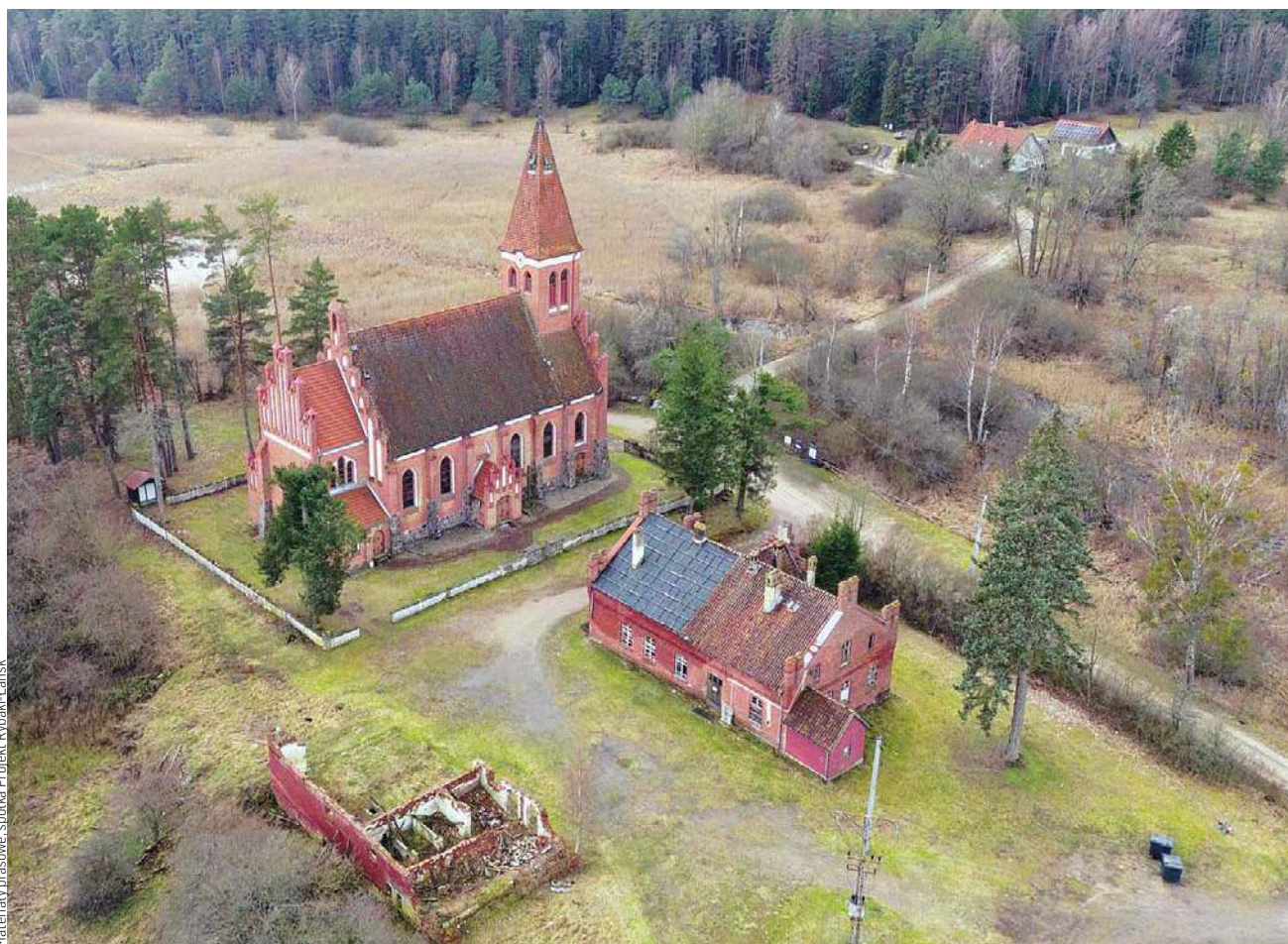
ka – dawna plebania. Jest ona w bardzo złym stanie technicznym. Teraz ten należący do Archidiecezji Warmińskiej obiekt otrzyma nowe życie. Wszystko za sprawą spółki Projekt Rybaki-Łańsk, która w Rybakach wybuduje hotel, a oprócz tego wyszła z ini-

dużym zainteresowaniem publiczności. W najbliższych latach planowana jest kontynuacja tej pięknej inicjatywy.

Obecnie zabytkowy budynek dawnej plebanii jest w złym stanie technicznym. Dlatego spółka Projekt Rybaki-Łańsk zapowiedziała, że wesprze generalny remont budynku. Jego stan wymaga gruntownych prac. – Renowacja i przebudowa plebanii mają za zadanie przywrócić jego pierwotnej formy architektonicznej poprzez usunięcie wtórnych przybudówek od strony północnej i południowej oraz odtworzenie w elewacji południowej oprawy wejścia w formie schodkowego detalu. Planowana jest rekonstrukcja stolarki okiennej i drzwiowej według zachowanych historycznych wzorców oraz elementów wystroju, takich jak piec kafłowy, ozdobne drzwi wraz z ościeżnicami czy drewniana klatka schodowa – zaznacza Krzysztof Tyszkiewicz, wiceprezes odpowiedzialnej za projekt renowacji pracowni architektonicznej Juvenes-Projekt.

To uznana na polskim rynku firma, mająca w swoim portfolio mnóstwo wysokiej klasy realizacji, również rewitalizacyjnych. Znajdujące się na warszawskiej Pradze Centrum Praskie Koneser to pofabryczna, pełna ceglanych budynków przestrzeń, która została starannie odnowiona zgodnie z projektem stworzonym przez ekspertów

Materiały prasowe: spółka Projekt Rybaki-Łańsk

Kościół św. Jana Chrzciciela i budynek plebanii

z Juvenes-Projekt. Obecnie pracują oni także nad kolejną inicjatywą, przywracającą dawny blask postindustrialnej przestrzeni Fabryki Drutu, Sztyftu i Gwoździ „Druścianka”.

Specjaliści, z którymi rozmawiała „Gazeta Olsztyńska”, uważają, że to ostatni moment, żeby uratować budynek dawnej plebanii. Niebawem mogłoby się bowiem okazać, że skala zniszczeń uniemożliwi jego remont czy renowację. Byłaby to duża strata nie tylko dla

Orzechowa, ale i dla całej Warmii.

Spółka Projekt Rybaki-Łańsk planuje kosztowny i gruntowny remont. Renowacja zabytków kosztuje znacznie więcej niż budowa nowych obiektów. W Orzechowie odtwarzane i konserwowane będą najmniejsze detale. Wszystko po to, żeby kolejne pokolenia mogły na własne oczy się przekonać, jak się żyło niegdyś na Warmii i Mazurach. W odnowionej plebanii powstanie izba pamięci. Będzie opowiadać o historii tego miejsca.

W salach wystawienniczo-edukacyjnych znajdzie się informacja o tym, że w Orzechowie w sierpniu 1953 roku przebywał kardynał Stefan Wyszyński. Na ekspozycji nie zabraknie też upamiętnienia leśników zamordowanych na wschodzie podczas II wojny światowej. Pamięć o nich jest wśród leśników żywa – w 2020 r. zasadzono 105 dębów na cześć zamordowanych w Katyniu. Co roku, 13 kwietnia, to właśnie tu olsztyńscy leśnicy obchodzą Dzień Pamięci Zbrodni Katyńskiej.

Co ważne w kontekście wysokiego potencjału turystycznego Orzechowa, parter plebanii zostanie dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a na terenie wokół powstanie miejsce odpoczynku z ławkami i stojakami na rowery. Budynek będzie wyposażony w ogólnodostępne toalety dla odwiedzających.

– PRACE RUSZĄ JUŻ WKRÓTCE. NASZA SPÓŁKA JEST W TRAKCIE PROCEDOWANIA NIEZBĘDNYCH FORMALNOŚCI. ZŁOŻYLIŚMY JUŻ WNIOSEK O WYDANIE WARUNKÓW ZABUDOWY. PRZYGOTOWUJEMY TEŻ WYSTĄPIENIE DO WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW W OLSZTYNIE. CHCEMY, BY TO WAŻNE DLA ORZECHOWA, ALE I CAŁEJ WARMII MIEJSCE JAK NAJSZYBCIEJ ZOSTAŁO UDOSTĘPNIONE DLA MIESZKAŃCÓW I TURYSTÓW. MAMY NADZIEJĘ, ŻE STANIE SIĘ DLA NICH MIEJSCEM INTEGRACJI I EDUKACJI – PODKREŚLA RAFAŁ SZCZEPAŃSKI.

Orzechowo to miejsce, które upodobał sobie zarówno mieszkańcy Warmii, jak i turyści z całej Polski. Nic dziwnego, skoro ta piękna i magiczna okolica ze wszystkich stron otoczona jest lasami, a od pobliskich dużych jezior dzieli je ledwie półtora kilometra. Dlatego tak chętnie i licznie przyjeżdżają tu mieszkańcy okolicznych gmin, m.in. Olsztynka, Stawigudy i Olsztyna.

– OD DAWNA PRZYJEŹDŻAM TU Z CAŁĄ MOJĄ RODZINĄ – MÓWI „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” PANI BARBARA ZE STAWIGUDY, KTÓRĄ SPOTKALIŚMY NIEOPODAL ORZECHOWSKIEGO KOŚCIOŁA – ŚWIETNIE SIĘ TU ODPOCZYWA, JEST NIESAMOWITA ATMOSFERA, KTÓRĄ DAJE TEMU MIEJSCU PIĘKNA ŚWIĄTYNIA I NIESAMOWITE KRAJOBRAZY – DODAJE.

Pani Krystyna z Olsztyna, którą spotykamy przy bramie ciągle czynnego cmentarza w Orzechowie, bardzo popiera pomysł remontu starej plebanii i urządzenia tam centrum edukacyjnego. – Historia naszego regionu jest naprawdę ciekawa, a zabytki są fantastyczne. Bardzo się cieszę, że to właśnie tu, w przepięknym Orzechowie, powstanie miejsce, w którym pokazane zostanie wspaniałe dziedzictwo naszej warmińskiej ziemi – mówi pani Krystyna.

Każde święta przyciągają do orzechowskiego kościoła tłumy wiernych. Tak będzie zapewne i w tym roku. W kolejnych latach, po ukończeniu renowacji, na wiernych i turystów czekać będzie odnowiona perełka warmińskiej architektury z jak zapowiadają przedstawiciele spółki Projekt Rybaki-Łańsk – bardzo bogatym i interesującym programem edukacyjnym. To urocze miejsce zyska jeszcze jeden powód, dla którego warto je odwiedzić.

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

Materiały prasowe: spółka Projekt Rybaki-Łańsk

Plebania w Orzechowie – stan aktualny

W Święta życzymy sobie zdrowia

To bardzo ważne życzenia, obdarowujemy nimi bliskich i znajomych. Przy różnych okazjach życzymy sobie wzajemnie dużo zdrowia. A czy życząc innym zdrowia sami dbamy o nasze zdrowie?

Beata Ostrzycka
Dyrektor Ośrodka Zdrowia
w Dywitych

Codziennie życie w pośpiechu, praca zawodowa, sprawy rodzinne, brak czasu praktycznie na wszystko oraz stres powoduje, że nie znajdujemy chwili, by zadbać o siebie. Myślimy jesteśmy często w przychodni czy laboratorium, a nawet u lekarza, ale w realu już tak dobrze nie wypadamy. Żyjemy coraz dłużej, ale czy planujemy to nasze długie życie również w dobrym zdrowiu? Patrząc na dostępne bezpłatne badania to przede wszystkim świadczenia z zakresu profilaktyki takie, jak: Profilaktyka 40 Plus, profilaktyka Chorób

Układu Krążenia, cytologia, mammografia, kolonoskopia, profilaktyka cukrzycy, gruźlicy i jakże ważna edukacja zdrowotna. Wszelkie dostępne badania profilaktyczne są praktycznie na wyciągnięcie ręki. To dlaczego spotykamy tyle barier? Przecież śmiało możemy korzystać z dobrodziejstwa profilaktyki i nowoczesnych metod wczesnego wykrywania chorób zarówno tych przewlekłych, jak i chorób onkologicznych. One ratują nasze życie!

Dobre samopoczucie, otoczenie sprzyjające zdrowiu to dla wielu z nas priorytet, szczególnie gdy w myślach mamy nasze dzieci i nasze rodziny. To co nas ogranicza? Jedyna odpowiedź – nie mam czasu.

Pył, hałas, promieniowanie, czynniki toksyczne i rakotwórcze, czynniki zakaźne, stres psychiczny, charakter pracy i czasu spędzanego poza pracą, wysiłek fizyczny, ale i jego niedostatek wpływają na odporność lub bezpośrednio na stan zdrowia i mogą ograniczać czas przeżycia. Dlatego, nie szukając wymówek, korzystajmy z dobrodziejstwa medycyny i oczywiście z badań profilaktycznych – zachęca Beata Ostrzycka specjalista zdrowia publicznego i dyrektor Ośrodka Zdrowia w Dywitych.

Na niektóre czynniki nie mamy wpływu, takie jak genetyka, cechy wrodzone, dojrzewanie, starzenie się i niektóre czynniki środowiskowe, ale na wiele mamy wpływ, między innymi postawy zdrowotne jak styl życia i wybory których dokonujemy na co dzień, na przykład konsumpcja żywności, palenie tytoniu, to w jaki sposób odpoczywamy, formy naszej aktywności fizycznej i to w jaki sposób kształtujemy nasz stosunek do korzystania z badań profilaktycznych, by zmniejszyć ryzyko chorób. Nasze decyzje, zachowania i nawyki to aż 53% wpływu własnego. Więc to, jak ukształtujemy nasze zdrowie, zależy w głównej mierze od nas samych. Śmiało można powiedzieć – nasze zdrowie w naszych rękach.

„Kontroluję, bo nie ryzykuję” było hasłem przewodnim kolejnej akcji zdrowotnej organizowanej w dniu 09 marca w Samodzielnym Gminnym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Dywitych. Tego dnia Panie licznie skorzystały z proponowanych badań profilaktycznych, m.in. USG piersi, EKG, pomiar glukozy, pomiar ciśnienia tętniczego krwi, spirometria, nauka samobadania piersi oraz test w kierunku ROMA. „Od lat organizuję wraz z zespołem Bieli Soboty, by zwiększyć dostęp do badań profilaktycznych dla pacjentek z małych miejscowości i wsi. Regularne badania profilaktyczne nie tylko budują świadomość zdrowotną, ale przede wszystkim pozwalają wykryć chorobę w początkowym jej stadium” – mówi Beata Ostrzycka Dyrektor Ośrodka Zdrowia w Dywitych.

Niewątpliwie sobota, jako dzień wolny od codziennej pracy i obowiązków, to dobry czas, aby zadbać o zdrowie. Okazuje się, że chęć korzystania z dostępnych badań profilaktycznych właśnie w sobotę preferują Patientki, które tłumnie odwiedziły naszą przychodnię w Dywitych. Cieszę się, że ta forma sprawdza się, bo od lat obserwujemy duże zainteresowanie badaniami profilaktycznymi właśnie w soboty. Każdy czas jest dobry, by zadbać o siebie, nawet jeśli jest to sobota – mówi Beata Ostrzycka.

Najważniejszym czynnikiem sprawczym wpływającym na wyniki leczenia jest wykrycie choroby w jak najwcześniejszym stadium. Korzystając z badań dajemy również przykład dla młodego pokolenia, pokazujemy wzorce, przekazujemy nawyki zdrowotne i jeszcze ważne – zapoczątkowujemy tradycje rodzinne, bo w Polsce tych tradycji zdrowotnych akurat nie mamy. Dlatego tak ważna jest profilaktyka, do której zachęcam. Świadomość

własnego zdrowia to również odpowiedzialność za zdrowie rodziny. Świadomy człowiek ma mniejszy poziom lęku przed chorobą i przede wszystkim przekonanie, że choroba, szczególnie ta onkologiczna, wczesnie wykryta jest w obecnych czasach wyleczalna.

Dlatego, życząc sobie w Święta zdrowia, porozmawiajmy z bliskimi o zdrowiu!

Gietrzwałd jak plac budowy

GMINA GIETRZWAŁD// Przebudowa stacji uzdatniania wody, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków, budowa dróg gminnych oraz remonty remiz – w gminie Gietrzwałd kontynuowane inwestycje lub te, które rozpoczną się jeszcze w tym roku, robią naprawdę duże wrażenie.

Gros środków, jeżeli chodzi o planowane inwestycje w gminie Gietrzwałd, zostało przeznaczonych na przebudowę dróg gminnych w miejscowościach Unieszewo, Woryty, Naterki, Łupstych oraz Sząbruk. Co ciekawe, wśród tegorocznych zadań inwestycyjnych jest budowa tzw. Traktu Pielgrzyma, który ma połączyć drogę krajową nr 16 z ulicą Kościelną. Inwestycja ta ma sprzyjać ruchowi pielgrzymów, których w Gietrzwałdzie nie brakuje. Razem z traktem ma zostać wybudowane miejsce obsługi pątników razem z parkingami. Ważna przebudowa, a wręcz budowa czeka dwa gietrzwałdzkie mosty, na które, po wielu latach użytkowania, przyszedł wreszcie czas. Poprawi się więc bezpieczeństwo oraz komfort podróżowania po miejscowości, którą rokrocznie odwiedza kilkaset tysięcy pielgrzymów.

Oprócz przebudowy dróg i mostów w gminie nadal konsekwentnie będzie rozbudowywana sieć wodno-kanalizacyjna oraz przebudowana stacja uzdatniania wody w Biesalu. W 2023 roku zakończona została przebudowa stacji uzdatniania wody w Gietrzwałdzie. Ten rok to rozbudowa z modernizacją oczyszczalni ścieków w Gietrzwałdzie oraz budowa sieci kanalizacyjnej w Rapatach z przesylem do Gietrzwałdu. Jeżeli chodzi o zaplecze edukacyjne, w tym roku kontynuowana będzie przebudowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Gietrzwałdzie oraz ma się rozpocząć rozbudowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Sząbruku. Warto wspomnieć również o modernizacjach remiz OSP w Nagładach oraz Biesalu.

Przy okazji inwestycji nie można pominąć funduszu sołeckiego, dzięki któremu sołtys razem z radą może dysponować swoim budżetem. W tym roku środki zostaną przeznaczone m.in. na urządzenie, zagospodarowanie oraz doposażenie terenów rekreacyjnych, konserwację placów zabaw oraz tzw. małą architekturę.

– Naszym głównym zadaniem jako sołectwa jest utrzymanie terenów zielonych, plaży oraz obiektów architektury – mówi Zbigniew Kukuć, wieloletni sołtys Naterek. – Poza tym ciągle doposażamy place zabaw – dodaje.

W tym roku sołectwo w Naterkach ma do dyspozycji niemal 40 tys. zł.

– To zbyt mały budżet, a żeby myśleć o jakiejś budowie czy nawet remontach – mówi sołtys Naterek. – Jednak oprócz konkretnych zadań dobrze byłoby, aby część środków można było przeznaczyć na tzw. miękkie propozycje. Mam na myśli wydarzenia kulturalne, których w naszym sołectwie nie brakuje. Stąd, moim zdaniem, pod tym kątem warto byłoby skorygować ustawę o funduszu sołeckim.

Jan Kasprowicz, wójt gminy Gietrzwałd: – Jak widać, cały czas pozysku-

jemy środki, z różnych źródeł, na inwestycje w naszej gminie. Zarządzając takim miejscem, gdzie oprócz normalnego życia funkcjonuje niemały ruch pielgrzymkowy, trzeba mieć na względzie zaplecze, z którego mogą korzystać pątnicy. Sanktuarium maryjne w Gietrzwałdzie jest znane nie tylko w Polsce, ale i poza granicami naszego kraju. To swego rodzaju nasza wizytówka, dzięki której korzysta chociażby agroturystyka, a oprócz spacerów wokół sanktuarium turyści coraz częściej korzystają ze ścieżek rowerowych. Tych również przybywa w naszej gminie.

**WEEKENDOWY
REPERTUAR HELIOS**
Centrum Handlowe Aura,
Olsztyn, al. Piłsudskiego 16

Piątek, 29 marca
GODZILLA I KONG: Nowe im-
perium / napisy: 14:30, 18:15,
19:45, 21:00

GODZILLA I KONG: Nowe im-
perium / dubbing: 11:50,
15:45, 17:15
BUDDA. Dzieciak 98': 10:00,
11:20, 13:30, 16:00, 17:00,
18:00, 19:00, 21:00
KUNG FU PANDA 4 / familijny
/ od 6 lat / dubbing: 10:15,
11:10, 12:30, 13:40, 14:50, 15:30,
17:45
ZA DUŻY NA BAJKI 2 / familij-
ny / od 7 lat: 11:00, 12:00, 13:15,
14:15, 16:30, 18:45
DIUNA. Część druga / napisy:
14:00, 20:15
DIUNA. Część druga / dubbing:
10:30, 16:45
GDY RODZI SIĘ ZŁO / napisy:
20:00
TYLKO NIE TY / napisy: 11:30,
19:15
BIAŁA ODWAGA: 20:30
SAMI SWOI. POCZĄTEK: 13:50
COŚ W WODZIE / napisy: 21:15

Sobota, 30 marca
GODZILLA I KONG: Nowe im-
perium / napisy: 14:30, 18:15,
19:45, 21:00
GODZILLA I KONG: Nowe im-
perium / dubbing: 11:50,
15:45, 17:15
BUDDA. Dzieciak 98': 10:00,
11:20, 13:30, 16:00, 17:00,
18:00, 19:00, 21:00
KUNG FU PANDA 4 / familijny
/ od 6 lat / dubbing: 10:15,
11:10, 12:30, 13:40, 14:50, 15:30,
17:45
ZA DUŻY NA BAJKI 2 / familij-
ny / od 7 lat: 11:00, 12:00, 13:15,
14:15, 16:30, 18:45
DIUNA. Część druga / napisy:
14:00, 20:15
DIUNA. Część druga / dubbing:
10:30, 17:30
GDY RODZI SIĘ ZŁO / napisy:
20:00
TYLKO NIE TY / napisy: 11:30,
16:45, 21:10
BIAŁA ODWAGA: 19:15
SAMI SWOI. POCZĄTEK:
13:50
COŚ W WODZIE / napisy: 21:20

29 MARCA

**Ola Lach & Antek Waraksa
Akustycznie**

Olsztyn
Muzyka, którą gramy to mikstura pokolenio-
wych klasyków i soulowych brzmień podanych
wodświeżonych, autorskich aranżacjach.
Nasz repertuar to mieszanka gatunków, wktó-
rej znajdują się utwory takie jak „What you
won't do for love” Bobbiego Caldwell, „Dzieci
Malarzy” Natalii Przybysz czy „Pomidory” Ewy
Bem. Połączyło nas zamilowanie do soulowych
nut i pracy z rytmiką. Nasze aranżacje maluje-
my w najróżniejszych, muzycznych barwach,
a podczas koncertów tworzymy absolutnie nie-
powtarzalny, sensualny klimat. Wykorzystanie
live loopingu pozwala nam na kształtowanie
utworów na gorąco, podczas występu.
**Godz. 21:30, Carpenter Inn Irish Pub,
ul. Stare Miasto 3.**

4 KWIETNIA

**Światowy Dzień Zwierząt
Bezdomnych**

Olsztyn
Naszym gościem specjalnym będzie Pani Ire-
na Telesz-Burczyk, aktorka związana z Teatrem
Jaracza w Olsztynie od 1975 r., której chyba
nikomu nie musimy przedstawiać.
Godz. 17:30, Planeta 11, al. Piłsudskiego 38.

4 KWIETNIA

Wieczór Burleski

Olsztyn
Brokat pióra i cekiny tym razem w mniej
oczywistej, undergroundowej oprawie rodem
z czasów prohibicji. Przenieście się w ten kli-
mat prosto do Sceny Zgrzyt na fantastyczny
spektakl, podczas którego zobaczycie trzy nie-
samowite artystki.
— Elvet Rose - najdłuższe nogi Polskiej Bur-
leski, które zabiorą was w podróż do klasycznej
odslony tej sztuki,
— Rose de Noir - organizatorka całego za-
mieszania i prawdziwe dzikie sceniczne zwie-
rzę uwiedzie Państwa swoją charyzmą zaczy-
ruje tańcem!
— Owacja - będzie uwodzić słowem i ba-
wić dowcipem.

Impreza będzie składała się z trzech części
rozdzielonych przerwami, w czasie których
zapraszamy do skosztowania drinków w wy-
konaniu naszych utalentowanych barmanów.
Godz. 19:00, Scena Zgrzyt, ul. Nowowiejskiego 15.

5 KWIETNIA

**Koncert we współpracy
z XII Ogólnopolskim Konkursem
Wokalnym w Mławie**

Olsztyn
Kuba Wnuk – dyrygent
Soliści: finaliści Konkursu Wokalnego Mława
2024
Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Warmiń-
sko-Mazurskiej
W programie arie z największych dzieł mu-
zyki operowej.
**Godz. 19.00, Filharmonia Warmińsko-Mazurska
im. Feliksa Nowowiejskiego, ul. Głowackiego 1.**

5 KWIETNIA

Los Payos

Olsztyn
Sztuki flamenco nie trzeba zachwalać – orygi-
nalna, pełna pasji muzyka i ekspresyjny taniec
żadnego widza nie pozostawiają obojętnym.
Zespół Los Payos gwarantuje, iż będzie to fla-
menco najlepszej próby: starannie dobrany,
zróżnicowany repertuar, znakomite wykonanie
i przede wszystkim niepowtarzalna atmosfera.
Będzie to uczta dla miłośników niebanalnej
muzyki i oryginalnego tańca, w których ele-
gancja i wirtuozeria łączą się z szaleństwem
i spontanicznością. W programie pojawią się
utwory tradycyjnego śpiewu głębokiego - cante
jondo oraz lżejsze utwory rytmiczne finezyjnie
zaaranżowane gitarę, głos i buty.
Godz. 19.00, Galeria Sowa, ul. Zamkowa 2.

6 KWIETNIA

James Bond & Disco Symfonicznie

Olsztyn
Ponad 40
wykonawców
na scenie
i dwa kon-
certy jedne-
go wieczoru!
James Bond
Symfonicznie
to kilkanaście
najbardziej
znanych pio-
senek z sagi
o Jamesie
B o n d z i e
w aranżacjach
Tomka Szymusia. W programie m.in: Skyfall
czy No Time to Die. Zaraz po tym koncercie
na tej samej scenie druga odsłona wieczoru.
Energetyczne hity taneczne lat 70tych czyli
Disco Symfonicznie. Nie zabraknie najwięk-
szych przebojów Boney M czy grupy Bee Gees.
Muzyczne podróże w czasie w najlepszym sym-
fonicznym wydaniu w towarzystwie znakomi-
tych wokalistek i wokalistów Studia Wokalne-
go UWM.
**Godz. 18.00, Centrum Konferencyjne UMW,
ul. Dybowskiego 11.**

6 KWIETNIA

**Wernisaż Twarze Jazzu & koncert
Depressed Lady - Mary Rumi**

Olsztyn
Po raz pierwszy w Olsztynie, Mary Rumi
nie tylko wystąpi na scenie z muzycznym
projektem jazzowym, ale również zapre-
zentuje swoje prace malarskie, z cyklu za-
tytułowanego Twarze Jazzu. To graficzny
hold dla kobiecej sceny muzyki jazzowej
na świecie, wśród prac nie zabraknie jed-
nak męskiego pierwiastka. Depressed Lady
to pierwszy, wspólny projekt rodzeństwa
Namysłowskich – Mary Rumi i Jacka Na-
mysłowskiego. Cały repertuar, pochodzący
z albumu Depressed Lady został zaaranżo-
wany przez brata Mary. Wśród piosenek
znajdziemy utwory Zbigniewa Namysłow-
skiego, z tekstami różnych autorów, w tym:
Wojciecha Młynarskiego, Agnieszki Osie-
ckiej, Jana Wołka i Ryszarda Grońskiego,
jak również autorskie kompozycje Mary
Rumi i Jacka Namysłowskiego.
**Godz. 18.00, Olsztyńska Scena Jazzowa Mirka
Mastalerza, ul. Gietkowska 10.**

6 KWIETNIA

XIII Festiwal Kultury Modelarskiej

Olsztyn
Co roku modelarze z całej Polski spotykają
się w Olsztynie, aby zaprezentować wszy-
stkim efekty długiej pracy nad swoimi dziełami.
Wystawa jest wypełniona miniaturami samo-
lotów, pojazdów, statków, okrętów, budow-
li i innych obiektów, które trudno wyliczyć.
Ubiegłoroczna odsłona Festiwalu zgromadzi-
ła ponad pół tysiąca modeli! Po raz trzeci na
wystawie zostanie przyznany Memoriał plut.
pilota Lecha Dunajewskiego, niezwyklego
olsztyniaka, podczas II Wojny Światowej pi-
lota RAF, a po wojnie współtwórca Aeroklubu
Warmińsko-Mazurskiego.
**Godz. 9.00, Muzeum Nowoczesności,
ul. Knosaty 3b.**

7 KWIETNIA

Raz Dwa Trzy - Ważne piosenki

Olsztyn
Koncert „Ważne piosenki” to podróż po
muzycznym świecie zespołu Raz Dwa Trzy,
który od lat udowadnia, że można podążać
własną drogą, trzymać się własnych pomy-
słów i estetyki a przy tym osiągnąć popu-
larność, cieszyć się ogromną atencją fanów
i nieustającą życzliwością krytyków. Adam
Nowak, lider zespołu, na tle ważnych pio-
senek snuje opowieść o życiu, miłości, za-
kamarkach ludzkiej duszy – przygląda się
naszym przywarom, zadaje pytania o sens
życia, mocuje się z wiarą i niewiarą. Jego
teksty są kunsztownie skonstruowanymi
opowieściami z głębokim przesłaniem.
**Godz. 18.00, Filharmonia Warmińsko-Mazurska
im. Feliksa Nowowiejskiego, ul. Głowackiego 1.**

Krzyżówka klasyczna z hasłem

1	48			52		55		59		2		63		67		71		3		76				80	
		20				4						18		5											
6							26			7								9		8					
				9										10			12								30
11										12										13					
	7					14	57		61					15	69		72								
16			50		19	54		8					17	65	27				18		77				81
					19									4			20								
21									22											23					
											29			17					2						
				24										25											
26		49								31					13										
					29	56		60							30		74								
31				53			23		32							5				33					
									34											10					
36			51												35										
	32									37									38	78					82
					39		58		62					40	70		73		75						
41										22			42		66					43					
																				14					
					44									45											
28						6																			
46																				47					3
																11									

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 34, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			12	13	14	15	16	17		18	19	20	21	22	23
	24	25	26	27	28		29	30	31	32	33	34													

POZIOMO: 1) parkowa dróżka; 2) utrwalacz zapachów z kaszalota; 3) bezżeństwo duchownych; 4) Czesław z grupy "Czesław Śpiewa"; 5) wielkie państwo w Azji; 6) autor "Giaura"; 7) dawna srebrna moneta; 8) kwarcowa w solarium; 9) pochyla czcionka; 10) mała podłużna czekoladka; 11) szwajcarski szczyt w Alpach Lepontyńskich; 12) dawna nazwa Malawi; 13) droga w parku; 14) ogonek wiewiórki; 15) widzowie, obserwatorzy; 16) mały motocykl; 17) głos węża; 18) laska alpinisty; 19) Antoni dla kolegów; 20) królowa polska i czeska, córka Przemysła II; 21) powtarzany w piosence; 22) sportowcy na emeryturze; 23) cienki pasek skórzany; 24) mieszkaniec Podhala; 25) był nim Alfred Nobel; 26) stolica Bahamów; 27) dłuższa kurtka z kapturem, anorak; 28) półwysep chorwacki nad zatoką Kvarner; 29) Yannick, były francuski tenisista; 30) Paul Sartre, filozof; 31) nierówność na nartostradzie; 32) pomieszczenie dla owiec; 33) kraj z Bejrutem; 34) fińskie

jezioro niedaleko Espoo; 35) do zagadki lub do drzwi; 36) pokaz filmu; 37) Tunguz, mieszkaniec Syberii; 38) mortale; 39) biblijny wizjoner; 40) kościelna mównica; 41) zwierciadło; 42) nabity np. na czoło; 43) agenda ONZ ds. oświaty, kultury i nauki; 44) właściciel rancza; 45) broni w sądzie; 46) Co wśród pierwiastków; 47) plazma krwi

PIONOWO: 2) domek na działce; 3) trąfnie; 16) kraj z Paramaribo; 17) zastawiane przez kłusowników; 18) Pierre, francuski projektant mody; 27) kupowany w tłusty czwartek; 30) dorosły Kuba; 33) zrzeszenie klubów sportowych z małych miejscowości; 36) turystyczny w górach; 39) rybaki lub lotnicy; 42) warcaby lub poker; 48) preparat lub przyrząd do czyszczenia; 49) latynoski taniec; 50) duża, okryta weranda; 51) tworzy szew; 52) żółte narcyzy 53) system hamulcowy w aucie; 54) główne miasto

Mjanmy; 55) aniołek z łukiem; 56) rodzaj odznaczenia; 57) oddział chorób wewnętrznych; 58) otwierane do wietrzenia domu; 59) wysuwana pałeczka z pomadką, klejem; 60) autor "Iliady" i "Odysei"; 61) malowniczy chwast zbożowy; 62) skośne u Azjatów; 63) archipeląg z Majorką; 64) wulkan na Wyspie Północnej w Nowej Zelandii; 65) wieżyczka łodzi podwodnej; 66) tył konia; 67) poduszka powietrzna; 68) kupałnik górski, bylina lecznicza; 69) zamieszkania; 70) krzykliwy ptak nadmorski; 71) przerwa między wyrazami; 72) dawny lud andyjski; 73) miecznik, ssak z delfinowatych; 74) kleryk w seminarium; 75) samochód; 76) aktor teatru kukielkowego; 77) owoc pracy; 78) najwyższy szczyt Pirenejów masywu Maladeta; 79) rosyjska waluta; 80) narciarka wyczynowa; 81) powalający cios bokserski; 82) miasto zwane stolicą polskiej piosenki

SUDOKU

8	5	2	1	9				
4	7	1	8	5	6		9	3
3		9	7					8
5	1	4			8			
	3					5		4
6		8				7		
2			4	8				5
						6		7
	4			1				

289

						5		
6			9			1	4	
	9	5	4	6		8		
	4			9	6	7		1
1					7			2
3	6			5	2	4		
9	2			1		3		8
				3	9		1	
5			7		8	9	6	

290

6		1	8			3	7	5
	2	8				4		9
	9		3	4				
	6	2	9			5		
					4		9	7
9	7		1		2	6		
5	1		2			9		3
	3	9	5				8	
2				9				

291

PIĄTEK-PONIEDZIAŁEK 29.03-01.04.2024 | GAZETA OLSZTYŃSKA.PL | ROZRYWKA | 26

POZIOMO: 1) do rysowania okręgów; 2) kapelusze Charlie Chaplina; 3) słynny kompleks; 4) dawniej Abisynia; 5) człowiek strącony od ludzi; 6) He dla chemika; 7) wypłacany w naturze, np. węglem; 8) w niej pasta; 9) puszczane w odcinkach; 10) wyspa na M. Grenlandzkim u wybrzeży Islandii; 11) mała Renata; 12) futerał łucznika; 13) górnicza zmiana; 14) rozpuszczalna kawa zbożowa; 15) Poppea, żona Nerona; 16) słynny liniowiec, który zatonął w 1912 r.; 17) autobusy turystyczne; 18) opony na śnieg; 19) żona Gombrowicza; 20) Łazurowe Wybrzeże; 21) brat Czech i Lecha; 22) odczucia, wrażenia; 23) zapas; 24) kropka w tekście; 25) domki z tropikiem i śledziami; 26) Diaoyu, małe wyspy na M. Wschodniochińskim; 27) czarna lub

wietrzna; 28) po łacinie Anselmus; 29) akumulator; 30) fiołki, pojemniki na zastrzyki; 31) podłużne ciastko z kremem; 32) James, autor "Ulissesa"; 33) resztką jabłka; 34) partia towaru z większej ilości; 35) małżonek; 36) łopata minera; 37) sierpowe w boksie; 38) Abu Zabi i Dubaj; 39) robotnik z palnikiem; 40) straganowy sprzedawca

PIONOWO: 1) członek załogi czołgu; 2) portugalski archipelag na Oceanie Atlantyckim; 15) kształt sprężyny; 16) despotyczny władca; 22) Kartezyusz; 27) rezystor inaczej; 41) najgrubsza część nogi; 42) mieszkają i pracują na wsi; 43) eliminacja, usunięcie usterek; 44) zdrowe warzywo z ząbkami; 45) płynię przez Chiny, Indie i Pakistan;

46) część naboju; 47) murawa; 48) fotel z baldachimem do noszenia; 49) przyrząd do ubijania piany; 50) dziecinny instrument muzyczny; 51) płat mięsa wołowego; 52) autor "Lokomotywy"; 53) element zawieszenia pojazdu; 54) wąski, skórzany pasek; 55) na nim obłoki; 56) stolica Finlandii; 57) biały serek; 58) domena wrózek i magów; 59) ruskie na talerzu; 60) grecka bogini zemsty i sprawiedliwości; 61) hostia; 62) stolica Brandenburgii; 63) szklane pojemniki do hodowania rybek; 64) sąsiad USA; 65) kraina św. Mikołaja; 66) naklejka; 67) czerwony lub ukraiński; 68) zapiski; 69) Toskania w starożytności; 70) gra dla kobiet podobna do koszykówki; 71) duszysgroz, sknera; 72) Indianin z plemienia Winnetou

292

293294

KONSTAŁ PRODUCENT

**GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCE dla psów**

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż **GRATIS**
Dogodne **RATY**

89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

18424otbr-a-M

TURYSTYKA

WCZASY DLA SENIORA - Stegna - 8 dni - maj od 1099zł/os., czerwiec od 1399zł/os., lipiec od 1349zł/os., sierpień od 1349zł/os., wrzesień od 1199zł/os., (55) 247-60-30, 534-244-044. www.owcubex.pl, (55) 247-83-47. WWW.WCZASY-SENIOR.PL

WCZASY DLA SENIORA - Krynica Morska - 8 dni, marzec od 999zł/os., kwiecień od 1099zł/os., maj od 1249zł/os., czerwiec od 1649 zł/os. i inne www.owjantar.pl, (55) 247-60-30, 534-244-044, www.owcubex.pl, (55) 247-83-47. WWW.WCZASY-SENIOR.PL

ZWIERZĘTA

sprzedam

SPRZEDAM amurę, karpia i tołpygę - do dalszej hodowli. Bornity 18, gm. Pieniężno, 669-483-895.

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

SPRZEDAM kawalerkę. Ciechanów, 512-843-190

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL 503-103-703

do wynajęcia

NAD jeziorem Żbik do wynajęcia urządzone kawalerka, 2-pokojowe i 3-pokojowe, 502-145-295

POKOJE do wynajęcia, 798-975-693

WYNAJME mieszkanie 39m2,

II p. ul. Pana Tadeusza, 662-291-376

AUTO-MOTO

sprzedam

MICRA k13 41tys.km 2017r. 28.000, 668-291-831

kupię

**SKUP AUT!!! NAJWYŻSZA
CENA TEL. 730 750 266**

PRACA

dam pracę

DO naprawy domków hollenderskich Dorotowo, 503-103-703

SPRZĄTACZKĘ praca w okolicach Warszawy z zakwaterowaniem, 660-795-386

ZATRUDNIĘ pracownika do prac gospodarczych z możliwością zakwaterowania, 504-262-593.

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie rolnym, 601-772-124

USŁUGI

budowa | remont

REMONTY, 664-493-138

SZALÓWKA, podłoga, boazeria, sztacheta, taras. Tartak Żarnowo k. Augustowa, tel. 693-491-205.

inne

SZYCIE kołder, 665-434-450

ZDROWIE I URODA

GINEKOLOG, 790310034.

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

KURY młode nioski, od hodowcy, szczepione, dowóz, TANIO, 502-031-298

KURY młode nioski, od hodowcy, szczepione, dowóz, TANIO, 502-031-298

SKUP bydła rzeźne i eksportowe, 451-521-555

pożegnania.net
Wyraź swój żal i zapal wirtualną świeczkę

GAZETA OLSZTYŃSKA

380-314190pb1-b-M

Koleżance
dr Ewie Łapuć
wyraży głębokiego współczucia i słowa wsparcia z powodu śmierci
Taty
składają Koleżanki i Koledzy
z Warmińsko-Mazurskiego Oddziału PLTR

499240pb1-a-M

Panu
Krzysztofowi Mościckiemu
wyraży głębokiego współczucia z powodu śmierci
Żony
składają Dyrekcja i Pracownicy
Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie

501240pb1-a-M

Aniu, żyj tak jak tutaj tam, gdzie teraz jesteś
Łączymy się w bólu
z **Rodziną**
Anny Izabeli Mościckiej
i składamy wyrazy współczucia.
Rada Ławnicza Sądu Okręgowego w Olsztynie

502240pb1-a-M

*Śmierć nie jest kresem naszego istnienia –
żyjemy w naszych dzieciach i następnych pokoleniach.
Albowiem oni to dalej my, a nasze ciała
to tylko zwiędłe liście na drzewie życia.*
Albert Einstein
Z ogromnym żalem i smutkiem
przyjeliśmy wiadomość o śmierci
Anny Izabeli Mościckiej
wieloletniej ławniczki i Przewodniczącej
Rady Ławniczej Sądu Okręgowego w Olsztynie
dwóch kadencji.
Rodzinie i Bliskim
wyraży szczerzego współczucia i słowa otuchy
w tych trudnych chwilach
składają
Prezes, Dyrektor, sędziowie i pracownicy
Sądu Okręgowego w Olsztynie

504240pb1-a-P

Panu
Krzysztofowi Pieklikowi
słowa wsparcia i otuchy oraz wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci
Taty
składają Mirosława i Andrzej Suszczewiczowie
z pracownikami firmy „Asimpex”

503240pb1-a-P

ARKA USŁUGI POGRZEBOWE
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska
OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
☎ **89 534 72 42, 605 635 908**
OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
☎ **89 526 66 01, 605 665 909**
www.arkaolsztyn.pl
Całodobowy przewóz zmarłych

6146190pb1-i-M

ARKADIA
Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85
tel. 89 526 67 53, 665 175 125
całodobowe przewozy zmarłych
www.zuparkadia.olsztyn.pl
Gwarantujemy godną i kulturalną posługę

1039230pb1-c-P

SACRUM
KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE
ANDRZEJ DĄBROWSKI
Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2
☎ **89 67 77 100, kom. 530 308 308**
GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM
Całodobowy przewóz zmarłych

3205200pb1-d-M

**TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE
NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI
W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”**
NEKROLOGI (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć*:
• na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
• na wtorek, środę, czwartek, piątek – dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00
* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5
KONDOLENCJE
(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania
Biuro Ogłoszeń, **OLSZTYN, plac Józefa Bema 5**
czynne w godz. 7.00-15.00, soboty – nieczynne
tel. 514-800-517, b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl
www.pozegnania.net
Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG, ul. Rybacka 35**
tel. 55-236-18-02
pon.-pt. godz. 8.00-16.00

380-289190pb1-C-M

nadajogloszenie.pl

nie musisz wychodzić z domu...

mp-xopo-7491-cc2-M

PODWÓJNY MISTRZ ZACZYNA SEZON

SPORTY MOTOROWE \\ Po czterech miesiącach przerwy Zbigniew Staniszewski rozpoczyna nowy rallycrossowy sezon. W najbliższy weekend na Węgrzech olsztyński zawodnik stanie na starcie pierwszej eliminacji mistrzostw Europy strefy centralnej.

inauguracja sezonu odbędzie się na węgierskim torze Rabocsiring. Staniszewski, który od czterech lat nie ma sobie równych na torach w Polsce i Europie centralnej, stawia sobie za cel obronę obydwu tytułów (mistrza Polski i Europy strefy centralnej). Jego „bronią” nadal będzie niezawodny Ford Fiesta, ale nadchodzący sezon będzie nieco inny niż poprzednie. Jedno jest pewne - przed zespołem Staniszewskiego pracowity okres. Plan startów przewiduje trzynaście imprez, a trzy z nich będą eliminacjami łączącymi oba cykle.

- Jesteśmy w pędzie, wręcz w wirze pracy - przyznaje olsztyński mistrz kierownicy. - Trwają przygo-

towania na szeroką skalę. Od rana do wieczora szykujemy się z naszym zespołem, zarówno w warsztacie, jak i organizacyjnie.

Mamy pełne ręce roboty, bo między sezonami nasz supercar został doszczętnie rozebrany do ostatniej śrubki. Nadwozie zostało wyczyszczone i obspawane, bo w takich samochodach silniki pracują na wysokich obrotach, w efekcie nadwozia pękają.

Trzeba było nanieść spawy, to jest naturalne. Co drugi rok rozbieramy każdy z naszych samochodów, no i w tym roku wypadła kolej na supercara. Został polakierowany i jest śliczny jak nowy. Jest też oczywiście gotowy do sezonu. Moje plany sportowe w tym roku

Fot. archiwum zespołu

Zbigniew Staniszewski już cztery razy z rzędu został mistrzem Polski i Europy strefy centralnej

są takie, aby spróbować piąty raz z rzędu „wyjąć” mistrza Polski i mistrza Europy strefy centralnej. Nie będzie to łatwe, bo wiem czeka nas trzynaście wyścigowych weekendów, a konkurencja ma podobny plan. Liczymy jednak na to, że skoro przez cztery po-

przednie lata było dobrze, to w tym sezonie włożymy sto dziesięć procent pracy i może da nam to sto procent efektu. Na pewno bardzo ciężko na to pracujemy. Do tej pory przez te cztery lata używaliśmy prawie wyłącznie jednego supercara. Sześćset trzydzieści koni,

tysiąc niutonów i przyspieszenie do setki w dwie i pół sekundy! W tym roku tym samym samochodem będziemy startować w cyklu do mistrzostw Europy strefy centralnej, ale w mistrzostwach Polski już nie. Robimy wyjątek. Do mistrzostw kraju użyjemy samochodu, który do tej pory robił robotę jako treningówka. Pojedziemy tam Fordem Fiesta w specyfikacji R5. Rajdówka została przygotowana do rallycrossu i będzie wyścigówką. Ponadto porozumieliliśmy się ze wszystkimi zawodnikami, że wszyscy pojedziemy w tym roku samochodami niższej klasy, czyli light. Nie użyjemy samochodów z mocą 650, tylko 330 koni. Dzięki temu szacuje się, że na niektóre imprezy przyje-

dzie nawet osiem czteronapędowych aut. To ciekawa sprawa i na pewno trudna rywalizacja. Wszyscy w podobnych samochodach, więc będzie to trudny i pełen emocji sezon - kończy Zbigniew Staniszewski.

KALENDARZ

• **Mistrzostwa Europy strefy centralnej:** 31.03-01.04 - Rabocsiring, Węgry; 1-2.06 - Fuglau, Austria; 15-16.06 - Sedlcany, Czechy; 13-14.07 - Sedlcany, Czechy; 10-11.08 - Słomczyn; 31.08-1.09 - Melk, Austria; 21-22.09 - Nyriad, Węgry; 5-6.10 - Poznań; 19-20.10 - Slovakiarung, Słowacja

• **Mistrzostwa Polski:** 6-7.04 - Słomczyn; 20-21.04 - Poznań; 11-12.05 - Słomczyn; 15-16.06 - Sedlcany, Czechy; 10-11.08 - Słomczyn; 14-15.09 - Słomczyn; 5-6.10 - Poznań

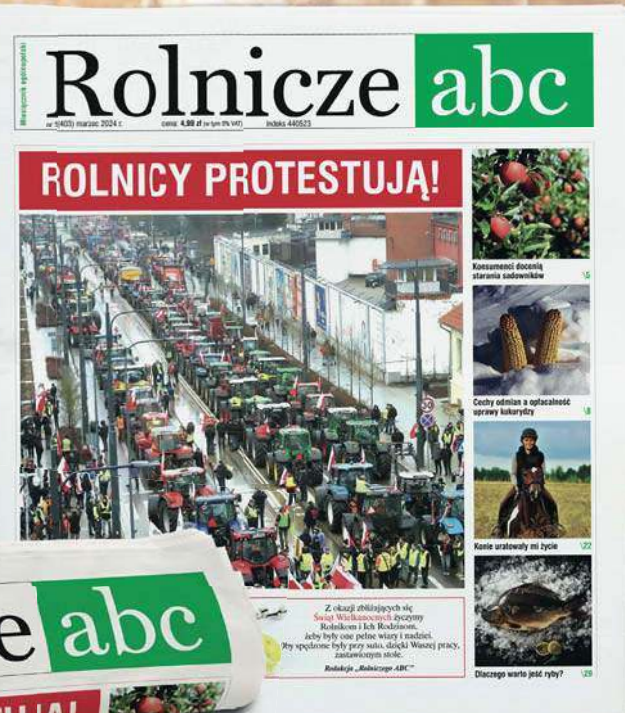
REKLAMA

rolnicze abc

z Tobą od 1971 r.

MIESIĘCZNIK NIE TYLKO DLA ROLNIKÓW

- CZY ROLNICY **ZMIENIAJĄ UNIE?**
- BIEŻĄCE **DOFINANSOWANIA Z ARIMR**
- **BIOSTYMULATORY**
- **ZWOLNIJ, ŻEBY ŻYĆ!**
- **CECHY ODMIAN A OPŁACALNOŚĆ UPRAWY KUKURYDZY**

Do kupienia stacjonarnie:

na pocztę, w punktach sprzedaży prasy, w salonikach prasowych, także w sieciach sklepów:

Dino, Społem, Polo Market, Auchan, Chortent, Stokrotka i Real oraz online: www.kupgazeta.pl, www.e-kiosk.pl

BARDZO SILNY POLICJANT Z GOŁDAPI

SPORTY SIŁOWE Karol Prawdzik z Gołdapi wziął udział w mistrzostwach Polski w wyciskaniu sztangi leżąc, martwym ciągu i przysiadzie federacji GPC oraz w mistrzostwach Europy w trójboju siłowym federacji XPC. W obu imprezach stanął na podium!

Mistrzostwa Polski w wyciskaniu sztangi leżąc, martwym ciągu i przysiadzie federacji GPC zorganizowano w Zalesiu. - Wystartowałem w tzw. singel liftach, czyli pojedynczych bojach w wyciskaniu sztangi leżąc oraz martwym ciągu. Uzyskałem odpowiednio 205 i 285 kg - wyjaśnia Karol Prawdzik, policjant z Gołdapi. - W wyciskaniu leżąc udało się pobić rekord Polski służb mundurowych w kat. do 125 kg. Zresztą poprzedni rekord też należał do mnie, bo w ubiegłym roku poradziłem sobie z 200 kilogramami. Tym razem 205 kg dało mi pierwsze miejsce i w rywalizacji służb mundurowych, i w kategorii open.

Natomiast 285 kg w martwym ciągu policjantowi z Gołdapi zapewnił drugą pozycję w open i zwycięstwo w „mundurówce”.

- POZA TYM JAKO CZŁONEK REPREZENTACJI POLSKIEJ POLICJI DOŁOŻYŁEM CEGIEŁKĘ DO DWÓCH PUCHARÓW W KLASYFIKACJI DRUŻYNOWEJ W WYCISKANIU LEŻĄC I MARTWYM CIĄGU - DODAJE PRAWDZIK, A MY DODAMY, ŻE OBU PRZYPADKACH POLSCY POLICJANCI OKAZALI SIĘ BEZKONKURENCYJNI.

Kilka dni później siłacze przenieśli się do Siedlec, które były gospodarzem

mistrzostw Europy w trójboju siłowym federacji XPC. Siedlce są obecnie nieformalną trójbojową stolicą Polski, która co roku przyciąga wielu znakomitych zawodników. Tym razem w mistrzostwach rywalizowało prawie 400 siłaczy z 14 krajów, w efekcie w miejscowych hotelach zabrakło miejsc, bo przyjechało także wielu kibiców, którzy podczas pięciu dni obejrzeliby około 50 godzin zmagania zawodników z ciężarami wielkimi i... jeszcze większymi. Były więc krew, pot i łzy...

- W Siedlcach wystartowałem w formule Powerlifting classic RAW, w której nie używa się taśm do przysiadów - opowiada Karol Prawdzik. - Moje

W Siedlcach Karol Prawdzik w przysiadzie poradził sobie z 230-kilogramową sztangą

wyniki to 230 kg w przysiadzie, 210 w wyciskaniu sztangi leżąc oraz 290 w martwym ciągu.

Warto zauważyć, że ważący zaledwie 113 kg zawodnik z Gołdapi rywalizował w kategorii

wagowej do 125 kg! - Wyniki te dały mi drugie miejsca w konkurencji Powerlifting classic RAW i w rywalizacji służb mundurowych - wylicza Prawdzik. - Uzyskałem najwyższy wynik w wy-

ciskaniu sztangi leżąc ze wszystkich startujących w tej formule. Byłem również klasyfikowany w singel lifcie w wyciskaniu sztangi leżąc. Wynik 210 kg pozwolił mi stanąć na podium trzykrotnie!

Itak Prawdzik był pierwszy wśród służb mundurowych w swojej kategorii wagowej, poza tym w „mundurówce” był drugi w rywalizacji wszystkich kategorii wagowych oraz trzeci w open. - Były to bardzo ciężkie dwa tygodnie, ale warto było - przyznaje na koniec Karol Prawdzik, który był jednym z laureatów niedawnego 63. Plebiscytu „Gazety Olsztyńskiej” na 10 Najpopularniejszych Sportowców Województwa.

ARTUR DRYHNYCZ

SPRINTEM

IGRZYSKA W niedzielę wielkanocną na wyspie Pukhet w Tajlandii rozpocznie się ostatni turniej w podnoszeniu ciężarów o prawo startu w igrzyskach olimpijskich w Paryżu - IWF World Cup. Do udziału zgłosiła się rekordowa liczba uczestników - 466 osób ze 110 państw. Na pomoście stanie 231 pań reprezentujących 82 federacje narodowe i 235 panów z 89 państw. Wśród nich trójka białoczerwonych. Jedyna Polka w kat. 81 kg kobiet Weronika Zielińska-Stubińska (AZS AWF Białą Podlaską) oraz dwóch zawodników - w kat. 73 kg mężczyzn Piotr Kudłaszyk (Budowlani Kucera Nowy Tomyśl) i w kat. 102 kg Arsen Kasabijew (Tarpan Mroczka). Polacy w olimpijskich turniejach w ciężarach startują nieprzerwanie od 72 lat. Od igrzysk w Melbourne (1956) do Londynu (2012) - z każdego przywozili medale. Najbliżej wywalczenia przepustki do Paryża jest obecnie Stubińska-Zielińska. Polka na listach startowych znajduje się w grupie A ze zgłoszonym wynikiem 253 kg w dwuboju. W grupie C zawodniczek ze zgłoszeniami 235-240 kg jest 6., w grupie B od 241 do 250 kg - 11, a w grupie A - od 252 do 270 kg - 11. Mistrzyni Europy w kat. 81 kg Zielińska-Stubińska wy-

Olsztyńska Warmia ma sześć punktów straty do Gwardii Koszalin

startuje w Tajlandii 9 kwietnia. 333 kg - to ciężar zgłoszony przy Kudłaszyku. Taki rezultat w Pukhet pozwoli na rywalizację tylko w grupie C. Polak wystąpi 4 kwietnia. W kat. 102 kg startuje Kasabijew. Ze zgłoszonymi 390 kg reprezentant Tarpana Mroczka plasuje się w grupie B w środku stawki, ale wyższe ciężary w grupie A ma 14 zawodników. Kasabijew wystąpi 7 kwietnia. Aby wywalczyć kwalifikację do Paryża w rankingu olimpijskim IWF po zawodach w Tajlandii trzeba wywalczyć lokatę w czołowej dwunastce w swojej kategorii wagowej. We Francji wystąpi 60 kobiet w 5 kategoriach wagowych i 60 mężczyzn w 5 kategoriach wagowych.

Razem 120 zawodniczek i zawodników. Mężczyźni będą rywalizowali w kat. do 61 kg, 73 kg, 89 kg, 102 kg i + 102 kg. Kobiety w kat. do 49 kg, 59 kg, 71 kg, 81 kg i + 81 kg.

>>> Szef MON Władysław Kosiniak-Kamysz poinformował, że Siły Zbrojne RP dołączą do międzynarodowej koalicji powołanej przez Francję w celu wsparcia przygotowań i zabezpieczenia Letnich Igrzysk Olimpijskich w 2024 r. Jak przekazał wicepremier, do Paryża trafi grupa polskich żołnierzy. Igrzyska mają rozpocząć się 26 lipca i potrwać do 11 sierpnia, zaś paraolimpiada potrwa od 28 sierpnia do 8 września. Ceremonia otwarcia, która

będzie widowiskiem artystyczno-sportowym, ma się odbyć po raz pierwszy w historii nie na głównym stadionie, ale na barkach na Sekwanie.

Polski minister obrony narodowej przekazał na platformie X, że „Siły Zbrojne RP dołączą do międzynarodowej koalicji powołanej przez Francję w celu wsparcia przygotowań i zabezpieczenia Letnich Igrzysk Olimpijskich w 2024 roku”. Do Paryża zostanie skierowana grupa zadaniowa naszych żołnierzy, w tym przewodników z psami. Jej głównym celem będzie podejmowanie działań związanych z wykrywaniem ładunków wybuchowych i przeciwdziałania zjawiskom terrorystycznym - poinformował Kosiniak-Kamysz. W poniedziałek francuski minister spraw wewnętrznych Gerald Darmanin zapewnił, że policja, żandarmeria i francuski wywiad będą gotowe, aby zapewnić bezpieczeństwo igrzysk olimpijskich w Paryżu. W niedzielę wieczorem francuski rząd podniósł stopień zagrożenia terrorystycznego do najwyższego poziomu po piątkowym zamachu w Krasnogorsku pod Moskwą.

PIŁKA RĘCZNA 17. kolejka I ligi: Jedyńka KODO Morąg - SMS ZPRP I Kwidzyn 32:26 (17:15).

• **20. kolejka, sobota:** Aqua-Instal Jeziorak Iława - BODEGA Grudziądz (15), Jedyńka KODO Morąg - Sparta Oborniki (16), Szczypiorniak Olsztyn - USAR Kwidzyn (18), po oddaniu gazety do druku zakończył się mecz Sambor Latocha Agropom Tczew - Warmia Energa Olsztyn.

II LIGA

1. Gwardia	51 639:416
2. Warmia*	45 614:457
3. Jeziorak*	42 585:525

4. Tytani	35 617:548
5. Grudziądz	33 558:500
6. Jedyńka*	33 519:463
7. SMS ZPRP I**	30 535:515
8. Gryfino	22 561:611
9. Sparta	16 510:530
10. Sambor	14 483:595
11. AZS UKW	12 499:603
12. USAR*	9 445:528
13. Szczypiorniak 0	430:704
* mecz mniej ** 2 mecze mniej	

>>> **15. kolejka II ligi:** Czarni Olecko - Wybrzeże I Gdańsk 21:50 (10:26). **DRYH**

REKLAMA

OGŁOSZENIE

Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Biskupiec

Upierzejmnie informujemy, że od dnia 29.03.2024 r. do dnia 06.05.2024 r. przeprowadzone zostaną konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Biskupiec. Konsultacje zostaną przeprowadzone w następujących formach:

- 1) zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie formularza dostępnego w Urzędzie Miejskim w Biskupcu oraz na stronie internetowej gminy www.biskupiec.pl <http://www.gogolin.pl> <http://www.paczkow.pl> <http://www.siechnice.gmina.pl> oraz pod linkiem: https://ankieta.deltapartner.org.pl/biskupiec_formularz_uwag_or_oz
 - 2) spotkania otwartego dla interesariuszy procesu rewitalizacji - w dniu 11.04.2024 r., w godzinach 13:00-15:00, Urząd Miejski w Biskupcu, Al. Niepodległości 2, 11-300 Biskupiec, sala nr 16;
 - 3) wypełnienia elektronicznego formularza ankiety dostępnej na stronie internetowej gminy www.biskupiec.pl <http://www.gogolin.pl> oraz pod linkiem: https://ankieta.deltapartner.org.pl/biskupiec_ankieta_or_oz
- Wypełnione formularze uwag oraz ankiety można dostarczyć:
- 1) za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: architektura@biskupiec.pl;
 - 2) drogą korespondencyjną na adres: Urzędu Miejskiego w Biskupcu, Al. Niepodległości 2, 11-300 Biskupiec;
 - 3) osobiście do Urzędu Miejskiego w Biskupcu, Al. Niepodległości 2, 11-300 Biskupiec, w godzinach pracy Urzędu;
 - 4) poprzez wypełnienie formularza uwag on-line: https://ankieta.deltapartner.org.pl/biskupiec_formularz_uwag_or_oz
 - 5) poprzez wypełnienie formularza ankiety on-line: https://ankieta.deltapartner.org.pl/biskupiec_ankieta_or_oz
 - 6) podczas spotkania otwartego w dniu 11.04.2024 r.

DOŁOŻĄ HUTNIKOWI DO PIECA?

PIŁKA NOŻNA W Wielką Sobotę drugoligowy Stomil powalczy o pierwsze wiosenne zwycięstwo. O godzinie 12 w Olsztynie rozpocznie się mecz „Dumy Warmii” z Hutnikiem Kraków, który w pięciu ostatnich kolejkach zaliczył... pięć remisów.

Do końca sezonu zostało już tylko dziewięć kolejek, a sytuacja Stomilu z tygodnia na tydzień staje się coraz trudniejsza. Co prawda przed sezonem szefowie olsztyńskiego drugoligowca zapowiadali walkę o awans, ale piłkarska rzeczywistość okazała się zgoła odmienna. Najlepiej w Stomilu wychodzą jedynie zmiany trenerów, bo Grzegorz Lech jest czwartym szkoleniowcem, który w tym sezonie prowadzi „Dumę Warmii”. Zdecydowanie trudniej olsztyńskim piłkarzom przychodzi zdobywanie punktów, w efekcie wyładowali w strefie spadkowej i niespodziewany wyjazdowy remis z Kaliszem niewiele w tej kwestii zmienił.

Jednak punkt zdobyty na boisku lidera na pewno dobrze wpłynął na podopiecznych Lecha, tym bardziej że w ich grze widać było zaangażowanie i momentami niezły poziom. Tylko że samymi bezbramkowymi remisami, odniesionymi nawet na obcych stadionach, drugoligowego bytu się nie obroni. Trzeba zacząć wygrywać, ale żeby wygrać, najpierw trzeba zdobyć gola, a najlepiej kilka goli, tymczasem Stomil ma z tym olbrzymi problem.

Jako ostatni do bramki rywali trafił Piotr Kurbiel - było to 25 lutego w meczu z Wisłą Puławy (1:1). Od tego momentu w cze-

Stomil Olsztyn zdobył tylko 21 goli, co oznacza, że ma zdecydowanie najgorszy atak w II lidze

rech meczach olsztynianie zdobyli tylko punkt - 0:2 z rezerwami ŁKS, 0:1 ze Stalą, 0:1 z Chojniczanką i ostatnio 0:0 z Kaliszem.

Bezbramkowy remis na swoje konto zapisał już Grzegorz Lech, który kilka dni wcześniej oficjalnie został trenerem drugoligowca z Olsztyna. - Ale jest z nami od początku sezonu, więc wiemy, jakim jest trenerem i czego wymaga - współpracę z Lechem opisuje pomocnik Stomilu Filip Laskowski. - Trener

podszedł do nas od strony psychologicznej. Oczyszczył nasze głowy, uświadomił o co gramy i zbudował nam pewność siebie, która jest potrzebna na boisku.

Niestety, przed sobotnim meczem sytuacja kadrowa Stomilu nie wygląda najlepiej, bo za żółte kartki nie będą mogli zagrać Filip Wójcik i Igor Kośmicki. Ten drugi będzie musiał pauzować aż przez dwie kolejki, bo w tym sezonie obejrzał już dwanaście żółtych kartoników.

Poza tym niepewny jest występ napastnika Dawida Retlewskiego, który nie zagrał w dwóch ostatnich spotkaniach z powodu razu. - Robimy wszystko, żeby z Hutnikiem Dawid już zagrał - wyjaśnia Grzegorz Lech. - Musimy być jednak przygotowani na to, że nadal będzie się rehabilitował, jeśli będzie mógł zagrać jedynie na 70-80 procent swoich możliwości. Jesteśmy bowiem w takiej sytuacji, że każdy, kto wyjdzie na boisko w koszulce Stomilu,

musi być gotowy fizycznie na walkę od pierwszej do ostatniej minuty. Innej możliwości nie ma, jeśli chcemy uratować nasz klub.

Na dłużej ze składu wypadł natomiast Bartosz Waleńcik, który w meczu z Pogonią Siedlce uszkodził więzadła stawu kolanowego. Problemy z palcem ma także rezerwowy bramkarz Stomilu Łukasz Jakubowski.

Hutnik w tym sezonie też walczy o awans, ale wiosną czyni to dość niemrawo, w efekcie po pięciu

kolejnych remisach z pracą w klubie pożegnał się Bartłomiej Bobla. W jego miejsce zatrudniono Macieja Musiała, 47-letni szkoleniowiec ostatnio pracował w III-ligowej Wieczystej Kraków, a w przeszłości był m.in. w sztabie szkoleniowym Wisły Kraków.

• 26. kolejka, sobota: Chojniczanka Chojnice - KKS 1925 Kalisz (14:30 TVP Sport), ŁKS II Łódź - Polonia Bytom (17), Pogoń Siedlce - Lech II Poznań (15), Zagłębie II Lubin - Olimpia Grudziądz (13), Radunia Stężyca - Skra Częstochowa (12). Po oddaniu gazety do druku zakończyły się mecze Stal Stalowa Wola - Sandecja Nowy Sącz, GKS Jastrzębie - Kotwica Kołobrzeg i Wisła Puławy - Olimpia Elbląg. **EM, DRYH**

II LIGA

1. KKS	44	38:22
2. Pogoń	44	42:33
3. Kotwica*	42	46:32
4. Chojniczanka	38	32:29
5. Radunia	37	32:30
6. ŁKS II	36	37:33
7. Stal	36	28:29
8. Hutnik	35	34:32
9. Skra	33	29:26
10. Zagłębie II*	33	36:34
11. Olimpia E.	33	30:32
12. Lech II*	33	29:36
13. Polonia	31	33:36
14. Wisła	27	36:40
15. Jastrzębie*	27	27:33
16. Stomil	25	21:32
17. Sandecja	24	26:38
18. Olimpia G.	23	25:34
* mecz mniej		

O PIŁCE

III LIGA GKS Wiekielec w sobotę o godz. 14 przed własną publicznością powalczy z ŁKS Łomża, który desperacko broni się przed spadkiem. Gospodarze zaczęli wiosnę od mocnego uderzenia, jednak ich dobra passa została przerwana w ostatniej kolejce, gdy na wyjeździe przegrali 0:5 z prowadzącą w tabeli Pogonią Grodzisk Mazowiecki. Mimo to podopieczni trenera Damiana Jarzembowskiego mogą z optymizmem patrzeć w przyszłość. Ich najbliższym rywalem będzie ŁKS Łomża, który na koniec rundy jesiennej zajmował ostatnie miejsce, ale

po zimowych wzmocnieniach wiosną jeszcze nie doznał ligowej porażki. Podobnie jak GKS piłkarze z Łomży wywalczyli w 2024 roku osiem punktów, ale Wiekielec zagrał jeden mecz więcej.

III LIGA

1. Pogoń	47	58:21
2. Legia II	45	50:22
3. Bęchatów	41	42:27
4. Pelikan	41	32:16
5. Lechia	36	36:34
6. Świt	35	41:30
7. Unia	34	40:29
8. Broń	33	26:25

9. Victoria	30	27:29
10. Jagiellonia II	27	32:33
11. Wiekielec	27	25:32
12. Olimpia	26	29:30
13. Mławianka	24	28:34
14. Warta	21	25:37
15. Łomża	20	24:40

16. Concordia 20 27:50

17. Pilica	18	23:53
18. Legionovia	17	22:45

IV LIGA

W Wielką Sobotę dojdzie do najważniejszego meczu rundy wiosennej, bo w Białej Piskiej zagra dwóch kandydatów do awansu. Aktualny lider Polonia Lidzbarsk

Warmiński zagra na wyjeździe ze Zniczem.

Obydwie ekipy nie ukrywają swoich ambicji, świadczą o tym m.in. transfery przeprowadzone w przerwie między rundami. Wiosną lepszy start zanotowała ekipa Polonii, która wygrała trzy spotkania. Wszystkie inne zespoły potraciły punkty na wiosnę. Znicz stracił punkty na własnym stadionie w konfrontacji z Mrągówią.

Do ciekawego spotkania dojdzie także w Rybnie, gdzie Construct Lubawa zagra z Jeziorakiem Iława. Gospodarzy prowadzi Wojciech Figurski,

który pochodzi z Iławy i przez wiele lat grał w Jezioraku. A teraz będzie miał okazję strzelić gola swojej byłej drużynie, bo oprócz tego, że jest trenerem, to także gra jako napastnik Constructu.

• Sobota: Rominta Gołdap - Olimpia Olsztynek (12), Olimpia II Elbląg - Granica Kętrzyn, DKS Dobrze Miasto - Mazur Etka (oba 13), Znicz Biała Piska - Polonia Lidzbarsk Warmiński, Mrągówia Mrągów - Tęcza Biskupiec (oba 14), Construct Lubawa - Jeziorak Iława, Motor Lubawa - Polonia Iława (oba 15), Stomil II Olsztyn - Mamry Giżycko (17.30).

PO 18 KOLEJKACH

1. Polonia LW.	42	57:15
2. Znicz	40	44:23
3. Mrągówia	36	42:26
4. Granica	35	36:17
5. Rominta	35	31:22
6. Olimpia II	32	30:19
7. Tęcza	31	30:23
8. DKS	31	32:26
9. Mamry	24	32:40
10. Motor	19	19:24
11. Jeziorak	18	24:36
12. Olimpia O.	18	23:36
13. Mazur	17	27:26
14. Construct	12	24:55
15. Stomil II	8	20:50
16. Polonia Ił.	7	19:52

SOBOTA Z NIEOBLICZALNYM TREFLEM

SIATKÓWKA\\ Przed Indykpołem AZS trzy ostatnie mecze fazy zasadniczej PlusLigi. Olsztynianie walczą o miejsce w czołowej ósemce, która będzie rywalizować w play-offach. W sobotę do olsztyńskiej Uranii przyjedzie nieobliczalny Trefl (g. 17.30).

Olsztyńscy siatkarze po ostatnim pojedynku rozegranym w Lublinie mogą pluć sobie w brode, bo po fantastycznej grze prowadzili już 2:0 w setach i mieli ogromną okazję na zdobycie trzech punktów w konfrontacji z niewygodnym rywalem. Przede wszystkim jednak byłoby już jedną nogą w ćwierćfinale mistrzostw Polski, bo tak wyglądałaby wtedy czołówka tabeli:

PO 27 KOLEJKACH

1. Jastrzębski	69	73:23
2. Projekt	64	69:26
3. Warta	64	72:30
4. Resovia	52	65:40
5. Trefl	48	58:45
6. LUK	47	58:48
7. Indykpol AZS	42	53:51
8. Stal	40	53:54
9. ZAKSA	39	49:49

Tak się jednak nie stało, bo po dwóch znakomitych setach potem gra „Zielonej Armii” w jednej chwili runęła niczym domek z kart. Gospodarze odwrócili losy meczu i w pięciu setach pokonali olsztynian, którzy musieli zadowolić się tylko jednym punktem. Tym samym trzeci z rzędu awans Indykpolu AZS do fazy play-off stanął pod znakiem zapytania, bo wiem jednocześnie punkty zdobyli bezpośredni rywale olsztynian: Stal wygrała 3:1 w Gdańsku, a ZAKSA wyjechała z Warszawy bogatsza o jedno oczko.

Fot. indykpolazs.pl

Sobotnie zwycięstwo przybliży olsztynian do miejsca w czołowej ósemce na koniec fazy zasadniczej PlusLigi

Jednak drużyna Javiera Webera nadal wszystkie karty ma we własnych rękach, więc nie musi nerwowo zerkać na rywali z Kędzierzyna-Koźła, Nysy i Bełchatowa. Musi „tylko” wygrywać swoje mecze. Tyle że najbliżsi przeciwnicy ekipy z Warmii i Mazur należą do tych wymagających. Sobotnie starcie z Treflem będzie początkiem ostatecznej batalii o ćwierćfinały.

- W kolejnych meczach musimy pokazać się tak, jak w dwóch pierwszych setach w starciu z Lublinem. Dobrze serwować, a także pokazać potencjał na prze-

strzeni całego spotkania - powiedział Joshua Tuaniga dla Radia UWM FM.

Rzeczywiście w Derbach Północy zagrywka może przechylić szalę zwycięstwa na olsztyńską stronę, bo przecież podopieczni Webera posiadają trzeci najlepszy serwis w PlusLidze (1,71 asa na set, więcej mają tylko Asseco Resovia Rzeszów i Aluron CMC Warta Zawiercie). Jednak warto pamiętać, że z kolei „Gdańskie Lwy” mają bardzo solidne przyjęcie.

W POLU SERWISOWYM SZYKUJĘ SIĘ BARDZO CIEKAWY POJEDYNEK

DWÓCH PRZYJMUJĄCYCH - MORITZ KARLITZEK MA NA KONCIE 59 ASÓW, CO DAJE MU DRUGĄ POZYCJĘ W RANKINGU ZAGRYWAJĄCYCH. ZARAZ ZA NIM PLASUJE SIĘ SIATKARZ TREFLA I REPREZENTANT POLSKI MIKOŁAJ SAWICKI, MAJĄCY TYKO DWA PUNKTY MNIEJ.

W ligowych statystykach olsztynianie prezentują się lepiej w ataku, jednak różnice są minimalne. Ofensywę gdańszczan napędza wymieniony Sawicki oraz

atakujący Kewin Sasak. O defensywę dbają argentyński przyjmujący Jan Martinez Franchi oraz fiński libero Voitto Köykkä. Na środku siatki uwagę przykuwa Jordan Zaleszycki, zawodnik z rocznika 2002, który na przestrzeni sezonu wywalczył sobie miejsce w składzie. Nad całością gry Trefla czuwa niesamowicie doświadczony rozgrywający, czyli Lukas Kampa, który niedawno przedłużył umowę z zespołem z Bałtyku na kolejny rok. Dobra pozycja tabeli Trefla (6. miejsce i 48 punktów) spowodowana jest bardzo dobrym startem na początku sezonu. Potem jednak przydarzały się gdańszczanom małe wpadki - np. przegrane z Hemarpolem Częstochowa i GKS Katowice.

Marzec podopieczni Igora Juricica mogą zaliczyć na razie do w miarę udanych - co prawda przegrali ze Stalą Nysa i Wartą Zawiercie, ale jednocześnie udało im się pokonać dwie uznane marki, czyli ZAKSĘ i Jastrzębski Węgiel. Teraz gdańszczanie chcą powrócić na piąte miejsce w tabeli, które stracili na rzecz Bogdanki LUK Lublin.

Gra Trefla nie opiera się na przesadnej fizyczności, lecz na technice, dobrej obronie oraz... cierpliwości. Być może właśnie tego ostatniego elementu (oprócz skupienia) brakuje olsztyńskiej drużynie? Pierwsze dwa sety w Lubli-

nie pokazały, że nakręcony dobrą grą, konsekwentny w zagraniach i spełniający założenia taktyczne Indykpol AZS jest w stanie sprawić problemy każdej ekipie w PlusLidze. Obyśmy taki właśnie olsztyński zespół zobaczyli w sobotę w Uranii.

• **28. kolejka, piątek:** Stal Nysa - Projekt Warszawa (17.30), ZAKSA Kędzierzyna-Koźle - Ślepsk Suwałki (20.30); **sobota:** Skra Bełchatów - Czarni Radom (12.30), Jastrzębski Węgiel - Aluron Warta Zawiercie (14.45), Indykpol AZS Olsztyn - Trefl Gdańsk (17.30), Norwid Częstochowa - LUK Lublin (20.30). Po oddaniu gazety do druku zakończyły się mecze GKS Katowice - Barkom Lwów i Asseco Resovia Rzeszów - Cuprum Lubin.

JANUSZ SIENICKI

PO 27 KOLEJKACH

1. Jastrzębski	69	73:23
2. Projekt	64	69:26
3. Warta	64	72:30
4. Resovia	52	65:40
5. LUK	49	61:47
6. Trefl	48	58:45
7. Stal	40	53:54
8. Indykpol AZS	40	52:54
9. ZAKSA	39	49:49
10. Skra	36	47:56
11. Barkom	36	47:55
12. Ślepsk	24	35:64
13. Norwid	23	34:68
14. Cuprum	23	37:67
15. Katowice	22	36:67
16. Czarni	18	24:68

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazeta.pl

SPRINTEM

FUTSAL\\ Selekjoner reprezentacji Polski Błażej Korczyński ogłosił listę zawodników powołanych na mecze barażowe eliminacji do mistrzostw świata z Chorwacją. Pierwszy mecz zostanie rozegrany 12 kwietnia w Koszalinie, a rewanż 16 kwietnia w Zagrzebiu. W kadrze znalazło się czterech zawodników Constructu Lubawa: Paweł Kaniewski, Tomasz Kriezel, Mateusz Mrowiec i Kacper Sendlewski.

PIŁKA NOŻNA\\ 30. kolejka Ekstraklasy, piątek: Piast Gliwice - Warta Poznań (18),

Jagiellonia Białystok - Pogoń Szczecin (20.30); **sobota:** Górnik Zabrze - ŁKS Łódź (15), Śląsk Wrocław - Ruch Chorzów (17.30), Widzew Łódź - Raków Częstochowa (20); **niedziela:** Radomiak Radom - Zagłębie Lubin (12.30), Stal Mielec - Legia Warszawa (15), Lech Poznań - Cracovia (17.30, TVP Sport); **poniedziałek:** Puszcza Niepołomice - Korona Kielce (19).

BOKS\\ 130 zawodników z 15 klubów rywalizowało w mistrzostwach Warmii i Mazur, które zorganizowano w Lidz-

Fot. organizatorzy

Mistrzostwach Warmii i Mazur zorganizowano w Lidzbarku Warmińskim

barku Warmińskim. Gospodarzem zawodów był Lidzbarski Klub Sportów Walki Olympia, którego zawodnicy w sumie zdobyli 12 medali.

PIŁKA NOŻNA\\ W ciągu kilku dni Stomilanki rozegrały dwa mecze z UKS SMS Łódź. Najpierw w Olsztynie w ligowym pojedynku podopieczni trenera Dariusza Maleszewskiego przegrali 0:4, po czym w Łodzi zagrały w 1/4 finału Pucharu Polski. Niespodziewanie mecz zakończył się bezbramkowym wynikiem,

a łodzianki awans przyklepały dopiero w rzutach karnych, zwyciężając 4:1. W tej sytuacji olsztynianki mogą się teraz skupić na walce o utrzymanie w Ekstralidze, chociaż szanse mają już tylko matematyczne, bo do tej pory zdobyły zaledwie cztery punkty, więc trudno sobie wyobrazić, że wiosną odrobią 10-punktową stratę do bezpiecznego miejsca. Najbliższe ligowe spotkanie Stomilanki zagrają w połowie kwietnia w Łęcznej z miejscowym Górnikiem.

DEBATA

KANDYDATÓW NA PREZYDENTA OLSZTYNA

Robert **SZEWCZYK**

Czesław Jerzy **MAŁKOWSKI**

Monika **ROGIŃSKA-STANULEWICZ**

Mirosław **ARCZAK**

Marcin **MOŻDŻONEK**

Grzegorz **SMOLIŃSKI**

Bartosz **GRUCELA**

CZĘŚĆ I

2 kwietnia 2024 r.

o godz. 8.00

CZĘŚĆ II

3 kwietnia 2024 r.

o godz. 8.00

CZĘŚĆ III

4 kwietnia 2024 r.

o godz. 8.00

Oglądaj na **www.gazetaolsztynska.pl**

PIĄTEK | 29 | 03 | 2024 |

GAZETA
OLSZTYŃSKA

DZIENNIK
ELBLĄSKI

PARTNER WYDANIA

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Olsztynie

BIZNES

WARMII I MAZUR

PRACODAWCY

PRACODAWCA,
KTÓRY CHCE PODNIEŚĆ
KWALIFIKACJE
ZAWODOWE SWOICH
PRACOWNIKÓW,
MOŻE SKORZYSTAĆ
Z POMOCY KRAJOWEGO
FUNDUSZU
SZKOLENIOWEGO
- MÓWI BOŻENA
PIĄTEK, DYREKTOR
WOJEWÓDZKIEGO
URZĘDU PRACY
W OLSZTYNIE.
URZĄD OTRZYMAŁ
W MARCU TYTUŁ
MARKI WARMII
I MAZUR 2024 ROKU.

///czytaj na str. 4

277230TBR-C-K

CHWILE PRZYJEMNOŚCI W INNEJ RZECZYWISTOŚCI

Wyobraź sobie idealny wypoczynek nad jeziorem... Spacerować po lesie lub przejechać na rowerze po urokliwych trasach oraz bliskość piaszczystych plaż. A gdyby tak otulić się ciepłem hotelowych wnętrz, oddać się chwilom relaksu w strefie Wellness&SPA lub skorzystać z uroków pobliskiej starówki Olsztyna. Mamy tu mnóstwo możliwości! Sam decydujesz, jak wypoczywasz.

W HOTELU:

- 96 klimatyzowanych pokoi typu: standard, superior i apartament
- Strefa Wellness&SPA z saunami oraz łaźnią solankową
- Sale bankietowe oraz konferencyjne
- Restauracja KOYA z tarasem oferująca piękny widok na jezioro z menu kuchni Warmińskiej z autorskimi przepisami Szefa Kuchni
- Piękny ogród z letnim barbecue
- Duży, monitorowany parking bezpośrednio przy hotelu

W SĄSIEDZTWIE HOTELU:

- Piaszczysta plaża
- Promenada prowadząca wzdłuż urokliwego jeziora Ukiel
- Wypożyczalnia sprzętu sportowego
- Boiska do gry w siatkówkę, piłkę nożną lub koszykówkę
- Ładne trasy spacerowe i rowerowe
- Skatepark i wakeboarding

ATRAKCJE OLSZTYNA:

- Klimatyczne Stare Miasto
- Zamek Kapituły Warmińskiej
- Nowoczesne planetarium
- Koncerty i imprezy w ramach Olsztyńskiego Lata Artystycznego
- Nowoczesna filharmonia

NAJWIĘKSZE W OLSZTYNIE CENTRUM KONFERENCYJNE:

- klimatyzowane, wielofunkcyjne sale o łącznej powierzchni 900 m²
- Naturalne oświetlenie, z możliwością zaciemnienia
- przestronne foyer
- Organizacja targów i dużych konferencji
- Możliwość organizacji wydarzenia nawet na 580 osób

KOYA RESTAURACJA

Omega Hotel sp. z o.o.
Ul. Sielska 4A
10-802 Olsztyn, Polska

Całodobowa recepcja | T: +48 89 522 05 00 | E: hotel@omegahotel.pl
Konferencje i szkolenia | T: +48 89 522 05 55 | E: marketing@omegahotel.pl
Wesela, komunie, imprezy okolicznościowe | T: +48 89 522 05 43 | E: marketing@omegahotel.pl

PARTNER WYDANIA

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Olsztynie

PARTNER MERYTORYCZNY

GLOBALIZACJA A RYNEK PRACY W UE

TO WAŻNE DLA KAŻDEJ OSOBY AKTYWNEJ NA RYNKU PRACY: UE ZAMIERZA SKORZYSTAĆ Z GLOBALIZACJI, JEDNOCZEŚNIE ZWALCZAJĄC JEJ NEGATYWNY WPŁYW NA ZATRUDNIENIE. BO GLOBALIZACJA STWARZA MOŻLIWOŚCI ZATRUDNIENIA, ALE MOŻE RÓWNIEŻ POWODOWAĆ UTRATĘ MIEJSC PRACY.

Zarządzanie globalizacją w celu jak najlepszego jej wykorzystania jest dla Unii Europejskiej priorytetem — podobnie jak starania o stworzenie Europy bardziej socjalną, która pomaga zwolnionym pracownikom w znalezieniu nowej pracy.

Możliwości pracy w Europie

Liczba miejsc pracy wspieranych bezpośrednio lub pośrednio przez eksport z UE poza Unię stale rośnie. Liczba miejsc pracy wzrosła z 21,7 mln w 2000 r. do 38 mln w 2019 r. Jedno na 5 miejsc pracy w UE zależy od eksportu. Możliwości zatrudnienia nie ograniczają się jednak do firm eksportujących. Obejmują one również firmy dostarczające im towary i usługi.

Na przykład w Niemczech eksport do krajów spoza UE zapewnia 7,7 miliona miejsc pracy. Dzięki jednolitemu rynkowi UE dodatkowe 1,2 miliona niemieckich miejsc pracy zależy od eksportu z innych krajów UE do krajów spoza UE. W sumie 20 proc.

miejsc pracy w Niemczech opiera się na eksporcie z UE.

Udział wysoko wykwalifikowanych pracowników na stanowiskach związanych z eksportem rośnie, a zawody związane z eksportem są średnio o 12 proc. lepiej opłacane niż inne zawody.

Negatywny wpływ globalizacji na zatrudnienie

Globalizacja prowadzi do zwiększonej konkurencji między firmami, co może skutkować zamknięciem przedsiębiorstw, przenoszeniem ich poza granice kraju i utratą miejsc pracy. Najbardziej wrażliwe sektory UE charakteryzują się przewagą zawodów wymagających niskich kwalifikacji — to przemysł włókienniczy, odzieżowy, obuwniczy i skórzany, metali podstawowych i wyrobów metalowych gotowych oraz przemysł wytwórczy.

Produkcja jest sektorem najbardziej narażonym na offshoring ze względu na konkurencję ze strony krajów o niskich płacach. Pande-

mia covid-19 pokazała potrzebę przeniesienia produkcji krytycznych sektorów i produktów, takich jak leki, z powrotem do Europy. Obecnie trendy w offshoringu zmieniają się i obecnie zdarza się to częściej w krajach Europy Wschodniej niż w zachodnich państwach członkowskich. Kraje docelowe znajdują się w Afryce Północnej i Azji.

Chociaż ogólne wyniki liberalizacji handlu międzynarodowego są pozytywne, niektóre sektory mocno ucierpiały, a długość okresu dostosowawczego potrzebnego pracownikom do przeniesienia się do innych sektorów może osłabić początkowe korzyści.

Fundusz Globalizacyjny: większa pomoc po zwolnieniu

Aby ograniczyć negatywny wpływ globalizacji i zmniejszyć bezrobocie, UE stworzyła w 2006 roku Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji. Jego celem jest udzielanie wsparcia zwalnianym pracownikom, którzy

stracili pracę w wyniku globalizacji. Ten nadzwyczajny fundusz solidarności współfinansuje politykę pracy w celu ponownego zatrudnienia pracowników lub tworzenia przedsiębiorstw. Dofinansowane projekty obejmują edukację i szkolenia, doradztwo zawodowe, a także pomoc w poszukiwaniu pracy, mentoring i tworzenie firm.

W 2009 r. fundusz został rozszerzony, aby pokryć utratę miejsc pracy w wyniku poważnych zmian strukturalnych wywołanych kryzysem gospodarczym i finansowym. W kwietniu 2021 r. posłowie do PE zgodzili się na aktualizację przepisów, aby fundusz mógł zostać wykorzystany do pomocy większej liczbie europejskich pracowników.

Z funduszu można skorzystać, gdy jedno przedsiębiorstwo i jego dostawcy zwolnili ponad 200 pracowników, lub gdy duża liczba pracowników traci pracę w określonym sektorze w jednym lub kilku sąsiednich regionach. Można też ubiegać się o jednora-

zową inwestycję w wysokości 22 tys. euro na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej lub przejęcia pracowników. Dzięki funduszowi można też skorzystać ze środków specjalnych, takich jak zasilek opiekuńczy dla opiekunów dziecka, z którego mogą korzystać podczas odbywania szkolenia lub poszukiwania pracy.

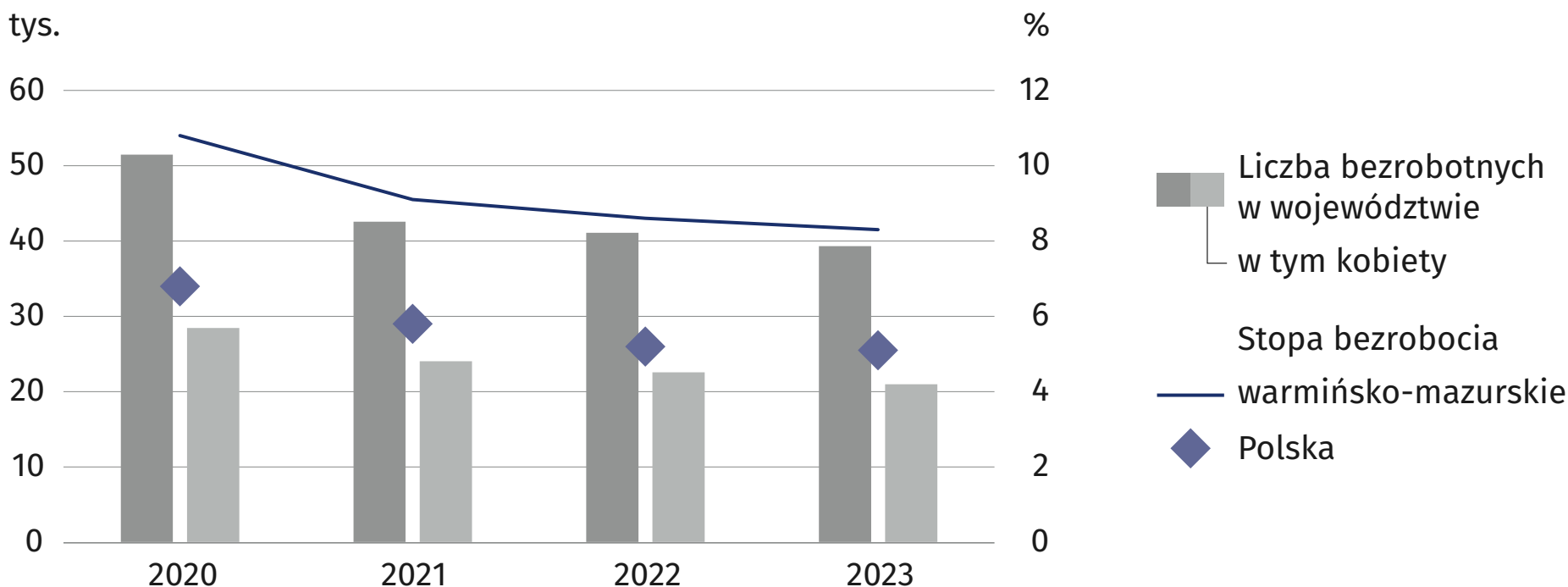
Od 2007 r. fundusz wydał 687,7 mln euro na pomoc około 170 000 zwolnionych pracowników. Na przykład fundusz wydał 1,2 mln euro na pomoc 303 zwolnionym pracownikom w Hiszpanii i 1,9 mln euro na 559 pracowników w Belgii. Wśród polskich firm z funduszu skorzystały m.in. poznańskie Zakłady Cegielskiego i Fiat Auto Poland.

Oprac. mmb

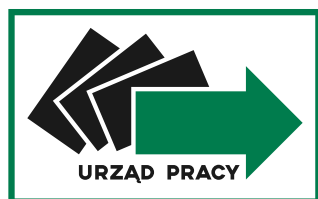
EUROPE DIRECT
Warmia i Mazury

Bezrobocie rejestrowane

W końcu grudnia 2023 r. w województwie warmińsko-mazurskim liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy wyniosła 39,3 tys. osób i była niższa o 4,3% niż w grudniu 2022 r. Stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 8,3% i była niższa niż rok wcześniej.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Olsztynie

Krajowy
Fundusz
Szkoleniowy

KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY

KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY (KFS) FUNKCJONUJE JUŻ 10 LAT, ZAPOBIEGAJĄC UTRĄCIE PRACY Z POWODU BRAKU DOPASOWANIA KOMPETENCJI PRACOWNIKÓW I PRACODAWCÓW DO WYMAGAŃ DYNAMICZNIE ZMIENIAJĄCEJ SIĘ GOSPODARKI. OSTATNIE BADANIE „OCENY EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA UDZIELONEGO W 2022 ROKU ZE ŚRODKÓW KFS W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM” POKAZAŁO, IŻ PONAD 95% PRZEDSIĘBIORCÓW DOSTRZEGA POZYTYWNE ZMIANY W SWOJEJ FIRMIE, A 96% PRACODAWCÓW DEKLARUJE, IŻ W PRZYSZŁOŚCI PONOWNIE ZAWNIOSKUJE O ŚRODKI KFS.

Cieszy mnie duże zainteresowanie pracodawców, gdyż dzięki środkom z KFS mogą zwiększać inwestycje w najcenniejszy zasób w przedsiębiorstwie jakim są ludzie. Poniższe przykłady działań oraz ich rezultaty, pokazują, iż zyskuje na tym również firma oraz lokalny rynek pracy – mówi Bożena Piątek Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie.

Nazwa wnioskodawcy:

TEWES-BIS SP. Z O.O.

Urząd, który przyznał dofinansowanie: Urząd Pracy Powiatu Olsztyńskiego
Rok dofinansowania: 2022

Pracodawca złożył wniosek na szkolenie 39 pracowników, w tym 11 osób zostało przeszkolonych z zakresu operatora suwnic, 20 osób zostało przeszkolonych w zakresie uprawnień do spawania metodą TIG 141 oraz 8 pracowników z zakresu automatyki przemysłowej. TEWES-BIS Sp. z o.o. specjalizuje się w produkcji maszyn i urządzeń oraz całych linii technologicznych dla przemysłu spożywczego – głównie mleczarskiego. Pracodawca wdrożył duży projekt dotyczący rozwoju nowych technologii w zakresie wykonywanej produkcji. W tym celu zostali przeszkoleni pracownicy, którzy nabyli odpowiednie uprawnienia. Zastosowanie nowych urządzeń wpłynęło na znaczne skrócenie czasu wykonywanych czynności oraz na poprawę bezpieczeństwa pracy. Ukończone szkolenia umożliwiły nabycie przez pracowników nowych umiejętności z zakresu pracy ze specjalistycznym oprogramowaniem firmy Siemens, używanym przy programowaniu procesów produkcyjnych przez pracowników.

celów przedsiębiorstwa, które dba o ich rozwój zawodowy. Pracownicy, którzy uzyskali możliwość szkolenia czują się wyróżnieni, co wpływa na ich motywację przy wykonywaniu zadań. Pozyskane środki z KFS przeznaczone zostały na kształcenie pracowników, zarówno kadry inżynierskiej, która stanowi bardzo ważne ogniwo w budowaniu potencjału pracowniczego i wizerunku firmy, jak również pracowników związanych z produkcją bezpośrednią, dla których rosną coraz bardziej wymagania posiadania bardzo wysokich kwalifikacji i umiejętności. Wszelkie szkolenia specjalistyczne, które finansowane były ze środków KFS mają na celu nabycie nowych umiejęt-

ności i kwalifikacji przez pracowników, co pozwala wyróżniać Spółkę na tle innych firm, sprostać konkurencji, uzyskać najlepszą jakość i z optymalnie dobraną technologią spełniać wymagania klientów.

Nazwa wnioskodawcy:

**DOMOWA AKADEMIA „SMYK”
MAGDALENA CHRZĄSZCZ**

Urząd, który przyznał dofinansowanie: Powiatowy Urząd Pracy w Lidzbarku Warmińskim
Rok dofinansowania: 2023

Domowa Akademia „SMYK” Magdaleny Chrzęszcz w Ornie to przedszkole niepubliczne, które stawia na nieustanny

Podczas Kongresu Przyszłości Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie został nagrodzony Marką Warmii i Mazur. To specjalne statuetki Gazety Olsztyńskiej. Trafiają one do wyróżnionych przez redakcję firm i instytucji, które przyczyniają się do budowania pozytywnego wizerunku Warmii i Mazur, a tym samym działają na rzecz rozwoju naszego regionu.

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie został wyróżniony między innymi za efektywność wydatkowania środków Europejskiego Funduszu Społecznego, koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy, utworzenie i koordynowanie prężnie działającego od 17 lat warmińsko-mazurskiego partnerstwa lokalnego pn. „PAKT dla Rozwoju Poradnictwa Zawodowego”, w ramach którego co roku organizowany jest Warmińsko-Mazurski Tydzień Kariery oraz realizację innowacyjnego wydarzenia „Miasteczko zawodów i umiejętności – Warmia i Mazury 2023”. Warte statuetki jest również modelowa współpraca z powiatowymi urzędami pracy oraz aktywne uczestnictwo w sieci EURES.

Konkurencyjność przedsiębiorstw w nowoczesnej gospodarce wymusza stosowanie przez Spółkę nowych technologii, wdrażanie nowych rozwiązań technicznych i organizacyjnych. Zatrudnieni w Spółce pracownicy to najważniejsze ogniwo w osiągnięciu stawianych

Materiał partnerski 292240TBR-A

rozwój swych przedszkolaków, jak również obdarza swą opieką dzieci z problemami lub zaburzeniami. W związku z tym, wychodząc na przeciw tym wyzwaniom, Pani Magdalena Chrzęszcz, poprzez dofinansowanie w ramach KFS, postawiła na rozwój kompetencji cyfrowych swej kadry nauczycielskiej w zakresie wsparcia rozwoju dzieci za pomocą Integracji Sensorycznej. Wspomniana Integracja Sensoryczna ma na celu przede wszystkim wspieranie i stymulowanie naturalnego rozwoju dziecka – wychodząc tym samym naprzeciw oczekiwaniom ich rodziców. Pomocne w tych działaniach stało się również zakupione specjalne oprogramowanie o nazwie „MÓWIK”, które dzięki swej nowoczesności i innowacyjności wykorzystywane jest w komunikacji wspomagającej oraz terapii mowy u dzieci w wieku przedszkolnym.

W efekcie szkolenia 3 uczestnicy nabyli umiejętności dotyczące:

- prowadzenia zajęć z zakresu Integracji Sensorycznej z wykorzystaniem asortymentu przedszkola oraz nowych technologii;
- dobierania narzędzi cyfrowych do terapeutyzowania przedszkolaków;
- przekazywania informacji o swoich spostrzeżeniach rodzicom w sposób jasny i delikatny.

Nazwa wnioskodawcy:

SALON FRYZJERSKO-KOSMETYCZNY JULIA

Urząd, który przyznał dofinansowanie: Powiatowy Urząd Pracy w Braniewie

Rok dofinansowania: 2023 oraz lata wcześniejsze

Salon Fryzjersko-Kosmetyczny Julia w Braniewie zawsze stawiał na innowacje i świeże podejście do branży. Tak o KFS wypowiada się Pani Julia, właścicielka salonu:

Od lat pragniemy nie tylko świadczyć usługi najwyższej jakości, ale także aktywnie przyczyniać się do rozwoju lokalnego rynku pracy poprzez innowacyjne podejście i edukację. Dzięki wsparciu KFS nasz salon mógł wprowadzić nowoczesne technologie i szkolenia, które nie tylko podniosły nasze kompetencje, ale także przyczyniły się do zwiększenia atrakcyjności oferty dla klientów oraz rozwinięcia lokalnej społeczności zawodowej. Dzięki wsparciu KFS mogliśmy wprowadzić do naszej oferty szereg nowoczesnych technologii i zabiegów kosmetycznych. Radiofrekwencja mikroigłowa, wodorowe oczyszczanie, mezoterapia igłowa, terapie kolagenowe oraz terapie egzosomami ASCE+ to tylko niektóre z nowości, które zagościły w naszym salonie.

Dzięki udziałowi w szkoleniach z KFS zdobyliśmy nie tylko wiedzę teoretyczną, ale również praktyczne umiejętności w obsłudze najnowszych technologii i urządzeń. Te innowacje nie tylko podniosły jakość naszych usług, ale także przyciągnęły nowych klientów, poszukujących nowatorskich rozwiązań w dziedzinie pielęgnacji i urody. Nasz zespół stale podnosi swoje kwalifikacje, aby sprostać oczekiwaniom klientów oraz utrzymać naszą pozycję lidera na lokalnym rynku kosmetycznym. Dzięki tym działaniom nasz salon nie tylko rozwija się dynamicznie,

co motywują nas do dalszego pozyskiwania wiedzy i udowadniania, że zdobywanie i przekazywanie wiedzy dalej ma sens.

Na podbudowie zdobytej wiedzy i doświadczenia powstał w 2021 roku sklep internetowy z kosmetykami profesjonalnych marek. Dzięki temu przedsięwzięciu nie tylko poszerzyliśmy naszą ofertę, ale również stworzyliśmy nowe miejsca pracy. Mamy nadzieję, że kolejne szkolenia dofinansowane dzięki KFS pozwolą nam na dalszy rozwój w tym kierunku.

Nazwa wnioskodawcy:

**PRZEDSIĘBIORSTWO
GASTRONOMICZNO-USŁUGOWE
KATARZYNA KUŚTOWSKA**

Urząd, który przyznał dofinansowanie: Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi

Rok dofinansowania: 2023 oraz lata wcześniejsze

Pani Katarzyna Kuśtowska jest właścicielem Restauracji

obsługi klienta a'la carte prezentacja, sugestywna sprzedaż”, „Systemy i programy komputerowe związane z prowadzeniem gastronomii”, „Podnoszenie umiejętności, praktyki, techniki wgotowaniu: kuchnia regionalna i rosyjska, fast food”, „Inteligentne przyrządzanie potraw - icookingsuite przy użyciu pieca konwekcyjno- parowego gazowego Rational Icombi Pro”, „Gotowanie ręczne, próżniowe sous vide przy użyciu pieca konwekcyjno- parowego gazowego Rational Icombi Pro”.

W ocenie pracodawcy środki KFS bardzo pozytywnie wpływają na sytuację firmy. Pracownicy, wskazani do udziału w szkoleniach, podwyższają swoją wiedzę, dzięki czemu restauracja mogła rozwinąć nowe kierunki działań, poszerzyć menu, zastosować nowe technologie poznane podczas szkoleń oraz stać się konkurencyjną na lokalnym i regionalnym rynku. Zdaniem pracodawcy „inwe-

ale także przyczynia się do podnoszenia standardów w branży kosmetycznej w naszym regionie.

Jako nauczyciel zawodu, każdego roku kształcę kilkoro uczniów, którzy są przygotowani do podjęcia samodzielnej pracy na rynku. Współpracujemy także z lokalnymi szkołami i instytucjami edukacyjnymi, organizując zajęcia dla uczniów zainteresowanych branżą fryzjersko-kosmetyczną. Nasze staże i praktyki dają młodym ludziom możliwość zdobycia praktycznych umiejętności i doświadczenia zawodowego, co może stanowić cenną podstawę dla ich przyszłej kariery. Współpracujemy również ze studentami wyższych szkół kosmetycznych w Gdańsku, oferując praktyki zawodowe oraz możliwość zdobycia cennego doświadczenia w naszym salonie.

Wiele z nich dziś prowadzi własne działalności gospodarcze,

„Matrioszka” znajdującej się w Gołdapi. Restauracja została wybudowana w 2011 roku dzięki wsparciu środków z Unii Europejskiej. Jest to miejsce, które zaprasza w niezapomnianą podróż kulinarną do serca kuchni kresowej. Menu to oaza smaków, gdzie tradycja spotyka się z nowoczesnością, tworząc wyjątkową atmosferę. Lokal opowiada o historii nie tylko smakiem ale stylem, wpływ kultury polskiej i wschodniej są odczuwalne na każdym kroku. Przedsiębiorstwo-Gastronomiczno-Usługowe Katarzyna Kuśtowska w Gołdapi skorzystało ze środków KFS już w pierwszym roku jego funkcjonowania. W latach 2014-2023 pracodawca oraz jego pracownicy uczestniczyli łącznie w ponad 13 szkoleniach o różnej tematyce, m.in. „Profesjonalny catering”, „Organizacja i zasady

stycja w wiedzę teoretyczną oraz praktyczną odwiedzając się bardzo wysoką jakością świadczonych usług, a co za tym idzie zwiększeniem ilości klientów i dochodów przedsiębiorstwa”.

Przedsiębiorstwo zostało dostrzeżone w regionie i wyróżnione m.in.:

- w 2013 r. nominacją w konkursie „Patent na projekt” za projekt: Budowa Nowoczesnego Budynku Restauracyjnego „Matrioszka” w Gołdapi,
- w 2015 r. w Konkursie Najlepszy Produkt i Usługa Warmii i Mazur wyróżnieniem II stopnia w kategorii usług gastronomicznych,
- w 2023 r. i 2016 r. tytułem „Mistrza Kartaczy” w Regionalnym Festiwalu Pogranicza Kartaczewo.

PARTNER WYDANIA

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Olsztynie

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

KOBIETY: KARIERY I UKRYTE BARIERY

WIELU DYREKTORÓW GENERALNYCH, DLA KTÓRYCH RÓŻNORODNOŚĆ PŁCI JEST PRIORYTETEM — POPRZECZ WYZNACZANIE ASPIRACYJNYCH CELÓW DOTYCZĄCYCH ODSETKA KOBIET NA STANOWISKACH KIEROWNICZYCH, NALEGANIE NA ZRÓŻNICOWANĄ LISTĘ KANDYDATÓW NA STANOWISKA KIEROWNICZE ORAZ OPRACOWYWANIE PROGRAMÓW MENTORSKICH I SZKOLENIOWYCH — PRZEŻYWA FRUSTRACJĘ. ONI I ICH FIRMY POŚWIECĄJĄ CZAS, PIENIĄDZE I DOBRE INTENCJE NA WYSIŁKI MAJĄCE NA CELU ZBUDOWANIE SOLIDNIEJSZEGO RUROCIĄGU KOBIET ZDOLNYCH DO AWANSU, A POTEM... NIEWIELE SIĘ DZIEJE.

Problem polega na tym, że kobiety wciąż zbyt często nie uwzględniają kruchego procesu dochodzenia do postrzegania siebie i bycia postrzeganymi przez innych jako lidera. Bycie liderem to znacznie więcej niż tylko objęcie roli przywódczej, zdobycie nowych umiejętności i dostosowanie własnego stylu do wymagań tej roli. Wiąże się to z fundamentalną zmianą tożsamości. Tymczasem korporacje nieumyślnie podważają ten proces, doradzając kobietom, aby aktywnie starały się o role przywódcze — nie odnosząc się jednocześnie do polityk i praktyk, które komunikują rozbieżność między sposobem postrzegania kobiet a cechami i doświadczeniami, które ludzie zwykle kojarzą z liderami.

Znaczna część badań pokazuje, że w przypadku kobiet subtelne uprzedzenia związane z płcią, które utrzymują się w organizacjach i społeczeństwie, zakłócają cykl uczenia się będący podstawą stawania się liderem. Badanie to wskazuje również na pewne kroki, które firmy mogą podjąć, aby naprawić tę sytuację. Nie wystarczy zidentyfikować i zaszczyć „właściwe” umiejętności i kompetencje, jakby w próżni społecznej. Kontekst musi wspierać motywację kobiety do przewodzenia, a także zwiększać prawdopodobieństwo, że inni docenią jej wysiłki i będą do nich zachęcać — nawet jeśli nie wygląda lub nie zachowuje się jak obecne pokolenie kadry kierowniczej wyższego szczebla.

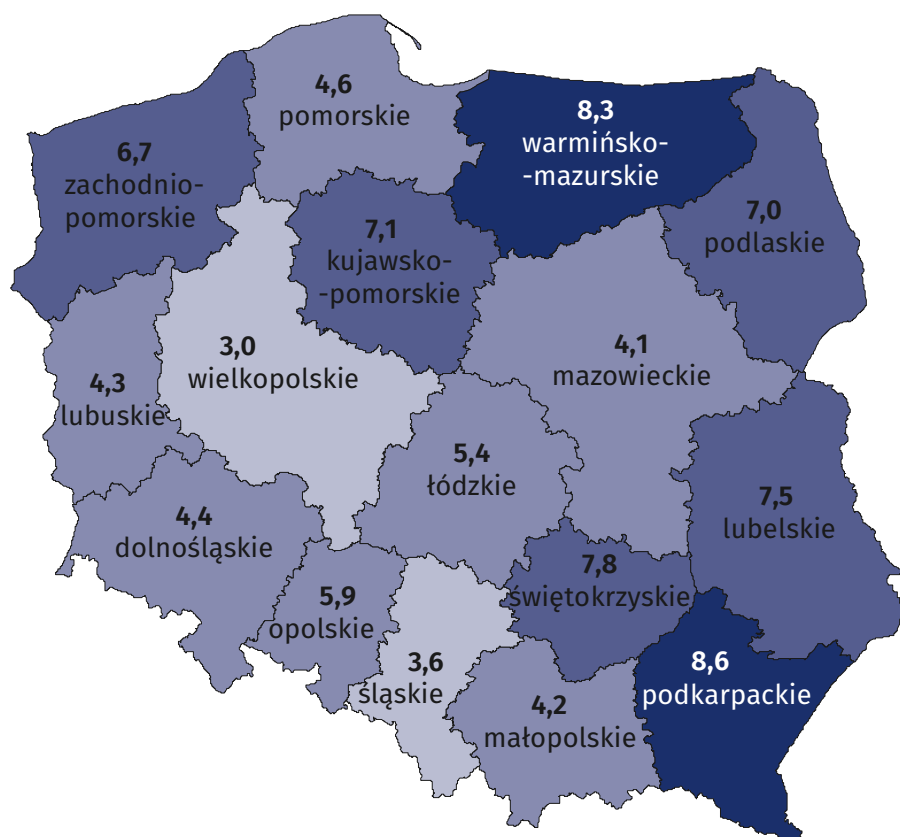

Tradycyjne programy kształcenia wysokiego potencjału, mentoringu i edukacji przywództwa są konieczne, ale niewystarczające. Badania, nauczanie i doradztwo ujawniają trzy dodatkowe działania, które firmy mogą podjąć, aby zwiększyć szanse kobiet na zyskanie poczucia siebie jako liderki, na bycie uznane za takie i na ostateczny sukces.

Zostać liderką

Ludzie stają się liderami poprzez internalizację tożsamości przywódczej i rozwijanie poczucia celu. Kobieta potwierdza przywództwo swoje podejmując celowe działania — na przykład zwołując spotkanie w celu ożywienia uspionego projektu. Inni potwierdzają lub opierają się

Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2023 r.

Na koniec grudnia 2023 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 8,3% i była jedną z najwyższych w kraju.

Najwyższą stopę odnotowano w województwie podkarpackim, najniższą w wielkopolskim.

W porównaniu z 2022 r. stopa bezrobocia w województwie, podobnie jak w kraju, zmniejszyła się.

W %

8,1 – 8,6

6,1 – 8,0

4,1 – 6,0

3,0 – 4,0

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

PARTNER WYDANIA

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Olsztynie

PARTNER MERYTORYCZNY

temu działaniu, zachęcając lub zniechęcając do kolejnych działań. Interakcje te kształtują poczucie własnej wartości kobiety jako lidera i komunikują, jak inni postrzegają jej kompetencje do tej roli.

W miarę wzrostu zdolności przywódczych kobiety i poszerzania się możliwości ich wykazania, coraz większe staje się prawdopodobieństwo otrzymania prestiżowych, wymagających zadań i innych wyróżnień organizacyjnych. Taka afirmacja daje jej siłę do wyjścia ze strefy komfortu i eksperymentowania z nieznanymi zachowaniami i nowymi sposobami sprawowania przywództwa. Brak afirmacji zmniejsza jednak pewność siebie i zniechęca do poszukiwania możliwości rozwoju i eksperymentowania. Tożsamość przywódcza, która zaczyna się jako próba, peryferyjny aspekt siebie, ostatecznie zanika wraz z możliwościami rozwoju dzięki nowym zadaniom i prawdziwym osiągnięciom.

Skuteczne liderki rozwijają poczucie celu, dążąc do celów zgodnych z ich osobistymi wartościami i sprzyjających dobru zbiorowemu. Pozwala im to spojrzeć poza status quo na to, co jest możliwe, i daje im przekonujący powód do podjęcia działań pomimo osobistych obaw i niepewności. Takie liderki są postrzegane jako autentyczne i godne zaufania, ponieważ są gotowe podejmować ryzyko w służbie wspólnych celów. Łącząc innych z większym celem, inspirować zaangażowanie, wzmacniają determinację i pomagają współpracownikom odnaleźć głębszy sens w ich pracy.

Włączenie przywództwa w swoją podstawową tożsamość stanowi szczególne wyzwanie dla kobiet, które muszą zdobyć wiarygodność w kulturze, w której panuje głęboki konflikt dotyczący tego, czy, kiedy i jak powinny sprawować władzę. Praktyki utożsamiające przywództwo z zachowaniami uważanymi za bardziej powszechne u mężczyzn sugerują, że kobiety po prostu nie nadają się na przywódczynię. Co więcej — ludzka tendencja do przyciągania wpływowych mężczyzn do sponsorowania i wspierania innych mężczyzn, gdy pojawiają się możliwości przywództwa. Potencjał przywódczy kobiet czasami objawia się w mniej konwencjonalny sposób — na przykład poprzez reagowanie na potrzeby klientów, zamiast odważne przedstawianie swojego punktu widzenia — i czasami potrzeba potężnych kobiet, aby rozpoznać ten potencjał. Ale potężnych kobiet jest mało.

Pomimo braku intencji dyskryminacyjnych, subtelne formy uprzedzeń ze względu na płeć w

miejsu pracy „drugiej generacji” mogą utrudniać rozwój tożsamości przywódczej całej populacji kobiet w firmie. Wynikająca z tego niedostateczna reprezentacja kobiet na najwyższych stanowiskach wzmacnia utrwalone przekonania, skłania mężczyzn do dążenia do przywództwa i je wspiera, a tym samym utrzymuje status quo.

Uprzedzenia? Wszystkim potrzebna jest edukacja

Ponad 25 lat temu psycholog społeczna Faye Crosby natknęła się na zaskakujące zjawisko: większość kobiet nie zdaje sobie sprawy, że osobiście padła ofiarą dyskryminacji ze względu na płeć i zaprzecza temu, nawet jeśli jest to obiektywnie prawdą i widzi, że kobiety na ogół tego doświadczają.

Wiele kobiet ciężko pracowało, by po prostu zostać docenioną za swoje umiejętności i talenty. Uprzedzenia związane z płcią w polityce i praktykach organizacyjnych może sugerować, że nie mają one mocy determinowania własnego sukcesu. Zapytane, co może powstrzymać kobiety od pracy w ich organizacjach, odpowiadają: „Rozglądałam się i widzę, że moi koledzy ponoszą odpowiedzialność za zyski i straty na stanowiskach kierowniczych. Po urodzeniu drugiego dziecka poradzono mi, abym przeszła na niższe stanowisko. Mówiono mi, że tak będzie łatwiej. Ale teraz zdaję sobie sprawę, że nie ma drogi powrotnej do tamtej ścieżki.”

„Moja firma ma najlepsze intencje, jeśli chodzi o kobiety. Wydaje się jednak, że za każdym razem, gdy pojawia się rola przywódcy,

kobiety nie są uwzględniane. Twierdzą, że po prostu nie mogą znaleźć kobiet z odpowiednimi umiejętnościami i doświadczeniem”.

Stwierdzenia te zaprzeczają pogładowi, że uprzedzenia związane z płcią są nieobecne w życiu zawodowym tych kobiet. Stronniczość nie wymaga zamiaru wykluczenia. Nie musi też koniecznie powodować bezpośredniej, natychmiastowej szkody dla jakiegokolwiek osoby. Tworzy raczej kontekst — coś w rodzaju „czegoś w wodzie” — w którym kobietom nie udaje się prosperować ani osiągać pełnego potencjału. Poczucie mniejszej więzi ze swoimi kolegami, rady, by przyjąć rolę niższego personelu, by pogodzić karierę z rodziną, poczucie wykluczenia z rozważań na kluczowe stanowiska — wszystkie te sytuacje dotyczą struktury i praktyk, które stawiają kobiety w niekorzystnej sytuacji.

Bez zrozumienia uprzedzeń pozostają nam stereotypy wyjaśniające, dlaczego kobietom jako grupie nie udało się osiągnąć równości z mężczyznami: jeśli nie mogą osiągnąć szczytu, dzieje się tak dlatego, że „nie pytają”, są „zbyt miłe” lub po prostu „rezygnują”. Te przesłania mówią kobietom, którym udało się odnieść sukces, że są wyjątkami. Reszcie kobiet pozostaje poczucie, że niepowodzenia, których doświadczają — to ich wina, bo nie były wystarczająco agresywne i nie zaangażowały się w swoją pracę.

Kiedy kobiety dostrzegają subtelne i wszechobecne skutki uprzedzeń, czują się wzmocnione, a nie prześladowane. Mogą wtedy podjąć działania przeciw-

działające tym skutkom. Mogą ubiegać się o role przywódcze, jeśli mają kwalifikacje, ale zostały przeoczone. Mogą szukać sponsorów i innych osób, które będą ich wspierać i rozwijać w tych rolach. Mogą negocjować warunki pracy, które odpowiadają zarówno ich życiu, jak i wymaganiom wydajnościowym ich organizacji. Takie zrozumienie ułatwia kobietom rozwój.

Znaczenie celu przywództwa

W niedawnym wywiadzie udzielonym członkom korpusu prasowego pierwszej damy USA doświadczony reporter zauważył: „Historia nigdy nie jest taka, jak mówi pierwsza dama, choć byśmy tego chcieli. Historia zawsze dotyczy tego, jak wyglądała, kiedy to mówiła. Jill Biden twierdzi, że już z tym nie walczy; ona po prostu skupia się na wykonaniu swojej pracy”.

To, jak kobiety są postrzegane — jak się ubierają, jak mówią, ich „obecność kierownicza”, ich zdolność do „wypełnienia sali” i styl przywództwa — było przedmiotem wielu wysiłków, by jak najwięcej z nich dotarło na szczyt. Trenerzy głosu, konsultanci ds. wizerunku, instruktorzy wystąpień publicznych i eksperci ds. brandingu zauważają, że zapotrzebowanie na ich usługi rośnie. Założenie jest takie, że kobiety nie zostały skutecznie konkurować w męskim świecie — dlatego należy je uczyć umiejętności i stylu, które nabywają ich mężczy odpowiednicy.

By poradzić sobie z kompromisem między kompetencjami a sympatią — pozornym wyborem między byciem szanowanym a lubianym — kobiety uczą się bagatelizować kobiecość, łagodzić styl rzucania nacisków lub próbować znaleźć idealną równowagę między jednym i drugim. Jednak czas i energia poświęcone na zarządzanie tymi spostrzeżeniami mogą ostatecznie przynieść skutek samobójczy. Nadmierne inwestowanie we własny wizerunek zmniejsza zasoby emocjonalne i motywacyjne dostępne dla większych celów. Ludzie, którzy skupiają się na tym, jak postrzegają ich inni, są mniej pewni swoich celów, są mniej otwarci na uczenie się na błędach i mniej zdolni do samoregulacji.

Zafiksowanie na tym celu umożliwia kobietom przekierowanie ich uwagi na wspólne cele i rozważenie, kim muszą być i czego muszą się nauczyć, aby je osiągnąć. Zamiast definiować się w odniesieniu do stereotypów związanych z płcią — niezależnie od tego, czy odrzucają stereotypowo męskie podejścia, ponieważ czują się nieautentyczne, czy

odrzucają stereotypowo kobiece podejścia z obawy, że świadczą o niekompetencji — kobiety-liderki mogą skupić się na byciu w sposób, który sprzyja celom, które reprezentują.

Koncentrowanie się na celu może również skłonić kobiety do podejmowania działań kluczowych dla ich sukcesu, takich jak tworzenie sieci kontaktów. Kobiety rzadko kiedy nawiązują kontakty w sposób naturalny, dlatego muszą wykazywać się proaktywnością w rozwijaniu więzi; ale odkrywamy również, że wiele kobiet unika tworzenia sieci kontaktów, ponieważ postrzegają je jako nieautentyczne — jako rozwijanie relacji, które mają jedynie charakter transakcyjny i wydają się zbyt instrumentalne — lub dlatego, że przywodzą na myśl zajęcia, którymi nie są zainteresowane lub na które nie mają czasu ze względu na swoje obowiązki wykraczające poza pracę. Jednak gdy postrzegają to jako środek do osiągnięcia większego celu, takiego jak rozwój nowego biznesu w celu urzeczywistnienia ich wizji firmy — angażują się chętniej. Uczenie się, jak być skutecznym liderem, jest jak uczenie się jakiegokolwiek złożonej umiejętności: rzadko przychodzi naturalnie i zwykle wymaga dużo praktyki. Pomyślne przejście na stanowiska kierownicze wyższego szczebla wiąże się z porzuceniem wcześniej skutecznej tożsamości zawodowej i opracowaniem nowej, bardziej dopasowanej. Jednak ludzie często mają ambiwalentne uczucia w związku z opuszczeniem wygodnej roli, w której się spisali, ponieważ oznacza to dążenie do niepewnego wyniku.

Uprzedzenia związane z płcią drugiego pokolenia mogą sprawić, że te zmiany będą dla kobiet większym wyzwaniem, a skupianie się wyłącznie na zdobywaniu nowych umiejętności nie wystarczy; uczeniu się musi towarzyszyć rosnące poczucie tożsamości lidera. Dlatego lepsze zrozumienie uprzedzeń drugiego pokolenia, bezpieczne przestrzenie dla rozwoju tożsamości przywódczej i zachęcanie kobiet do zakotwiczenia się w swoim celu przywództwa przyniosą lepsze rezultaty niż ścieżki, którymi obecnie podąża większość organizacji.

Magdalena Maria Bukowiecka
Korzystałam z materiałów
Harvard Business Review.

EUROPE DIRECT
Warmia i Mazury

PARTNER WYDANIA

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Olsztynie

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

CZEMPIONI BIZNESU

PODCZAS KONGRESU PRZYSZŁOŚCI PO RAZ PIERWSZY WRĘCZYLIŚMY STATUETKI - CZEMPIONI BIZNESU. SZEŚĆ NAGRÓD TRAFIŁO DO LAUREATÓW WYBRANYCH PRZEZ KAPITUŁĘ REDAKCJI „GAZETY OLSZTYŃSKIEJ”.

Czempioni Biznesu w kategorii Pracodawca 2023 Roku

**Laureaci - bank Citi
Handlowy oraz Citibank
Europe PLC.**

Grupa Citi zatrudnia ekspertów w wielu dziedzinach oraz umożliwia pracę ludziom rozpoczynającym swoją ścieżkę kariery pod okiem doświadczonych i kompetentnych profesjonalistów, dając szansę wszechstronnego rozwoju w atmosferze wzajemnego szacunku i wsparcia. To jeden z największych pracodawców Warmii i Mazur, który umożliwia rozwój mieszkańcom regionu, oferując bogatą ofertę stanowisk i ścieżki zawodowej.

Czempion Biznesu w kategorii Lider Eksportu 2023 Roku

**Laureat - Huta Stalowa
Wola S.A.**

W związku z dynamicznie rozwijającą się produkcją oraz sukcesywnym wzrostem dostaw na rynek krajowy oraz zagraniczny, m.in. armato-haubic „Krab” oraz podpisaniem wielu przełomowych umów handlowych, kapituła „Gazety Olsztyńskiej” postanowiła przyznać Hucie Stalowa Wola S.A. tytuł – Lidera Eksportu 2023 roku. To docenienie osiągnięć, jakie spółka zdobyła na światowej scenie, dostarczając produkty i usługi najwyższej klasy.

PARTNER WYDANIA

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Olsztynie

PARTNER MERYTORYCZNY

**Czempion Biznesu w kategorii Lider
Sektora Rolniczego 2023 Roku**

Laureat - Krajowa Grupa Spożywczej S.A.

Krajowa Grupa Spożywczej S.A. staje się silną, państwową spółką rolno-spożywczą. Nowy polski holding będzie budować przewagę konkurencyjną na krajowym rynku rolnym oraz przyczyni się do wzmocnienia rozwoju polskiego rolnictwa na rynkach zagranicznych. Nagroda jest wyróżnieniem za nieustanne dążenia do poprawy sytuacji rynku rolno-spożywczego w Polsce.

**Czempion Biznesu
w kategorii Koncern
Roku 2023**

**Laureat - Polska Grupa
Zbrojeniowej S.A.**

Kapituła postanowiła przyznać tę statuetkę w związku z dynamicznie rozwijającą się produkcją Polskiej Grupy Zbrojeniowej oraz sukcesywnym wzrostem dostaw na rynek krajowy oraz zacieśnieniem współpracy z koreańskim przemysłem obronnym oraz podpisaniem wielu przełomowych umów handlowych. 10 lat Polskiej Grupy Zbrojeniowej to dobry czas na podsumowanie osiągnięć, zaangażowania oraz nieustannego dążenia do najwyższej jakości oraz bezpieczeństwa Polski.

**Czempion Biznesu
w kategorii
– Gospodarczy Lider
Roku 2023**

**Laureat - PKO Bank
Polski S.A.**

Za kompleksowość oferty, innowacyjność oraz wyznaczanie trendów sektora bankowego, kapituła „Gazety Olsztyńskiej” postanowiła przyznać PKO Bankowi Polskiemu S.A. tytuł – Gospodarczy Lider Roku 2023. Ta nagroda to też wyróżnienie za osiągnięcia, zaangażowanie oraz nieustanne dążenie do najwyższej jakości standardów pracy oraz obsługi klientów.

DUŻE MIESZKANIE NA OBRZEŻACH MIASTA — ZAMIAST DOMU?

Zastanówmy się nad zaletami posiadania mieszkania o większym metrażu w kontrze do kupna domu. Szybkość i prostota transakcji zarówno kupna, jak i sprzedaży, przejrzysta sytuacja prawna. Sprawny dostęp do infrastruktury i usług miasta w zasięgu ręki, a co za tym idzie — oszczędność czasu związana z dojazdami do miejsca pracy, szkoły, sklepu. Argumentem przemawiającym za kupnem większego mieszkania są również niższe koszty utrzymania, brak często problematycznych obowiązków związanych z utrzymaniem nieruchomości. Pieczę nad administracją takiego budynku sprawuje wspólnota i zarządca.

Nowy i rodzinny początek z Kołobrzeską 36B w Olsztynie!

Często mówi się, że Nowy Początek życia każdego z nas wyznacza moment, kiedy urządzamy się w swoich własnych mieszkaniach. Kołobrzeska 36B to miejsce, w którym zrealizujesz swój wymarzony plan. Na Kołobrzeskiej 36B wszystko jest w zasięgu Twojej ręki: centrum miasta, liczne punkty handlowo-

-usługowe, sklepy, przedszkola, szkoły, przychodnie zdrowia, dogodna komunikacja i przystanki autobusowe. W tej lokalizacji nie tracisz czasu na dojazdy, przeciwnie — korzystasz bez przeszkód z udogodnień życia w mieście.

Gotowe mieszkania o pow. ok 84 m² (od 6990 zł/m²) — na już

W ofercie sprzedaży mamy przestronne mieszkania 4-pokojowe z możliwością obejrzenia przed zakupem. Wchodząc do jednego, z nich wita nas jasny korytarz z możliwością zaaranżowania garderoby. Komunikacja zaprasza nowego właściciela do 3 pokoi o pow. w granicach 10-11 m² oraz do ponad 30-metrowego salonu z aneksem. Ta przestrzeń daje ogromne możliwości aranżacyjne — w końcu to główne miejsce, w którym toczy się nasze życie rodzinne. Salon jest przestronny i doświetlony pięknym szklanym narożnikiem z wyjściem na prawie 8-metrowy balkon od strony wschodniej. Zapraszamy na wizytę, pomożemy w uzyskaniu kredytu.

Osiedle Premium bloki D3 i D4 w budowie (od 8290 zł/m²)

Osiedle Pieczewo w Olsztynie oferuje w sprzedaży również przestronne mieszkania 3- i 4-pokojowe o pow. 65-72 m². Te metraże cieszą się popularnością zarówno wśród młodych osób planujących powiększyć rodzinę, jak i rodzin posiadających już dzieci w wieku szkolnym. Osiedle Premium to miejsce przyjazne dla osób z jednej strony ceniących bliskość natury, z drugiej — dostęp do pełnej infrastruktury miasta. A do tego ceniony przez Klientów

atut lokalizacji: mieszkania od strony wschodniej posiadają widok na las.

Mieszkania małe 2-pokojowe pewną inwestycją na przyszłość. Osiedle Premium oferuje w sprzedaży także mieszkania 2-pokojowe o pow. od 41 m², rozkłady z sypialnią oraz salonem z aneksem lub oddzielną kuchnią. Dostępne są również cieszące się ogromną popularnością mieszkania o pow. 51 m² (niewielki metraż, a 3-pokoje). Skontaktuj się z biurem sprzedaży i umów się na wizytę!

www.premiumdeweloper.pl

Biuro sprzedaży na terenie inwestycji Osiedla Premium: ul. M. Dąbrowskiej 11
mieszkania@piezewopremium.pl

Wioleta Puchalska + 48 530 193 192, Aneta Biegańska + 48 730 196 192

Sprawdź wiosenną ofertę!

2, 3, 4 pokoje — III etap budowy
Osiedla Premium

www.pieczewopremium.pl

Gotowe do odbioru mieszkania na Kołobrzeskiej 36b

www.kolobrzeska36b.pl

BIURO SPRZEDAŻY: ul. Marii Dąbrowskiej 11,
10-689 Olsztyn, e-mail: mieszkania@piezewopremium.pl,
tel. +48 530-193-192, tel. + 48 730-196-192, pn.-pt. od 8:00 do 16:00

Materiał partnerski 38524otbr-a

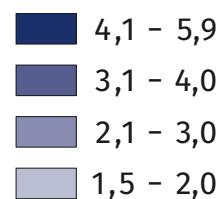
Stopa bezrobocia w 4 kwartale 2023 r. (BAEL)

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) stopa bezrobocia (udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii, wśród osób w wieku 15–89 lat) w 4 kwartale 2023 r. w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 2,9% i była niższa od średniej krajowej.

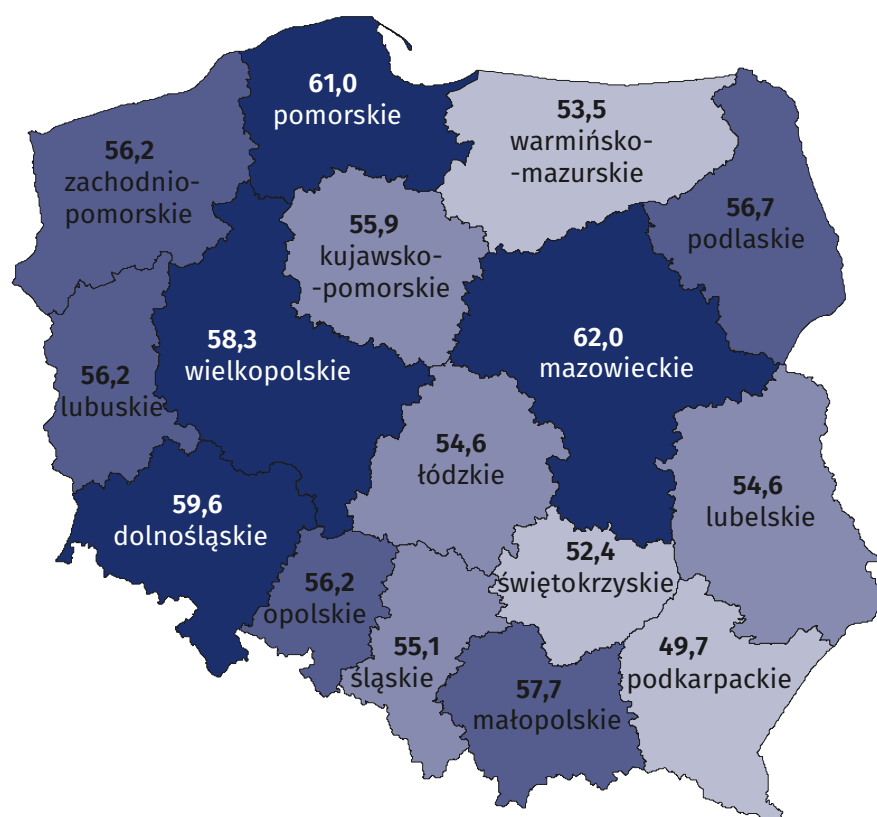
Najwyższa stopa bezrobocia wystąpiła w województwie podkarpackim, a najniższa w lubuskim.

W %

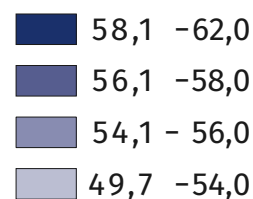
Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Wskaźnik zatrudnienia w 4 kwartale 2023 r. (BAEL)

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) wskaźnik zatrudnienia (udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności tej kategorii, wśród osób w wieku 15–89 lat) w 4 kwartale 2023 r. w województwie warmińsko-mazurskim wyniósł 53,5% i był jednym z najniższych w kraju. Najwyższy wskaźnik wystąpił w województwie mazowieckim, a najniższy w podkarpackim.

W %

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

PARTNER WYDANIA

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Olsztynie

PARTNER MERYTORYCZNY

LICZĄ SIĘ NIE TYLKO PIENIĄDZE

WYPADKI PRZY PRACY ZDARZAJĄ SIĘ CORAZ CZĘŚCIEJ. WARMIA I MAZURY W STATYSTYKACH ZNAJDUJĄ SIĘ TUŻ ZA ŚLĄSKIEM. CZYŻBYŚMY MIELI PROBLEM Z BEZPIECZEŃSTWEM W PRACY? W JAKIEJ BRANŻY JEST NAJGORZEJ?

Czy masz bezpieczną pracę? Nawet jeśli wszystkie zasady bezpieczeństwa są zachowywane, to „nie znasz dnia ani godziny”. Wypadki w pracy się zdarzają. Według GUS najczęściej dochodzi do nich na Śląsku, gdzie statystycznie jest 4,23 poszkodowanych na 1000 pracujących. Wypadkom ulegają najczęściej górnicy. Właściwie nie ma roku, żeby nie słyszało się o tapnięciach czy wybuchach metanu w kopaniach. Już samo zjeżdżanie w głąb kopalni, nieraz na tysiące metrów w dół, jest niepokojące. A co dopiero praca w takich warunkach. Dlatego nie ma się co dziwić, że właśnie górnicy są najbardziej narażeni na wypadki przy pracy. Zastanawiają jednak wysokie statystyki takich zdarzeń na Warmii i Mazurach. Nasz region jest tuż za Śląskiem. U nas wypadki wypadki dotyczą 4,01 pracownika na 1000 zatrudnionych.

— Czy Warmia i Mazury rzeczywiście pod względem wypadków są w krajowej czołówce? Dane GUS odbiegają od metodologii, którą ma przyjęta Państwowa Inspekcja Pracy. Na terenie naszego województwa pracuje najmniej osób w Polsce, co powoduje, że wskaźnik wypadków jest zawsze wysoki. Na szczęście nie wypadamy tak źle na tle kraju, jak pokazuje GUS. Ale nie zmienia to faktu, że do wypadków dochodzi. I martwi mnie każdy, który się zdarza — mówi Jarosław Kowalczyk, okręgowy inspektor pracy w Olsztynie. — A co jest najczęstszą przyczyną wypadków? Niestety ludzka głupota. Jeżeli ktoś podejmuje decyzję, że chce zatrudniać ludzi i nadzorować ich pracę, to oprócz spełniania aspektów prawnych, musi być odpowiedzialny za czyjeś zdrowie i życie. Liczą się przecież nie tylko pieniądze. Niektórym nawet BHP kojarzy się z „głęboką komuną”. A uczenie pracowników dobrych praktyk zawsze się opłaca. Oczywiście nie można wszystkich pracodawców wrzucać do jednego worka. Mamy wzorce na Warmii i Mazurach, na których można się uczyć. Niektórzy pracodawcy nie tylko stosują przepisy, ale budują nawet swoje strategie realizacji „wizji zero”, czyli bez żadnego wypadku. Niestety nie wszędzie tak jest.

Siebie nie odbudujesz

Tylko do września 2023 roku w naszym regionie doszło do 22 wypadków śmiertelnych, 45 ciężkich i 190 wypadków lekkich przy pracy. I choć nie ma u nas górnictwa, to naszą piętą achillesową jest budownictwo.

I tak, w marcu przy budowie ekociepłowni przy ul. Bublewicza w Olsztynie z nieznanых przyczyn doszło do wywrócenia ładowarki teleskopowej, której ramię przygniotło jednego z mężczyzn. Pomimo podjętej reanimacji pracownik nie przeżył.

Inna tragedia wydarzyła się w maju w Szczytnie. Podczas prac ziemnych na placu budowy 59-letni mężczyzna został przyśpany ziemią. Znalazł się ok. 1,5 metra poniżej gruntu. Strażacy przy użyciu łopat i koparki, która była na miejscu, udało się wykonać odpowiedni dostęp do 59-latka i go wyciągnąć. Ratownicy rozpoczęli reanimację, ale nie udało się przywrócić funkcji życiowych.

Do wypadku doszło również w lipcu na placu budowy dworca głównego w Olsztynie. 48-letni mężczyzna zginął tragicznie, spadając z dużej wysokości. Z kolei w listopadzie podczas prac budowlanych w Elku, mężczyzna wypadł z drugiego piętra. Pracował bez zabezpieczeń. Trafił do szpitala. Również w grudniu na budowie w Miłomylinie zginął 21-letni mężczyzna. Przybił z trzema kolegami z brygady izolację na hali produkcyjnej w tartaku w Miłomylinie. Tego dnia padał śnieg, było bardzo ślisko. Goniące terminy nie pozwalały przerwać budowy. 21-latek, jak wspominają świadkowie wypadku, wdrapał się na drewnianą konstrukcję. Podczas przechodzenia z jednej belki na drugą poślizgnął się i spadł z 10 metrów prosto na betonową posadzkę.

— 45 proc. zdarzeń na budowie dzieje się z „przyczyny ludzkiej”. Najczęściej zdarzają się upadki z wysokości, na drugim miejscu jest praca w niezabezpieczonych wykopach. Nie zawsze jednak winny jest

W 2023 roku w Polsce wypłacono 42,6 tys. jednorazowych odszkodowań za wypadek przy pracy lub uszczerbek na zdrowiu z tytułu choroby zawodowej. Średnia kwota świadczenia to 8391 zł. Łącznie to 294 mln zł.

pracownik. Często system szkoleń, jaki pracodawca powinien zapewnić pracownikowi, jest niewydolny. Bywa, że pracownik nie jest dobrze przygotowany do wykonywania swoich zadań. Na przykład pracodawca wyposaża pracownika w środki ochrony indywidualnej — w szelki z linką bezpieczeństwa i kask ochronny — ale nie szkoli go, jak je stosować. Gdy doszło do wypadku w Miłomylinie, okazało się, że pracownik miał szelki, ale nie był przypięty — zauważył Jarosław Kowalczyk. — Za wypadki odpowiada też zła organizacja pracy. Gdy mówimy o placach budowy, często pracownik nie ma zapewnionego bezpiecznego dojścia do stanowiska pracy. To też zły stan techniczny rusztowań czy drabin lub dopuszczenie do operowania urządzeniami technicznymi osób, które nie mają uprawnień. Ale zdarza się też, że pracodawcy podrabiają zaświadczenia lekarskie. Mieliśmy taki przypadek na terenie Wrocławia. Dwie firmy z Olsztyna wykonywały tam prace budowlane, a pracownicy mieli

podrobione zaświadczenia o braku przeciwwskazań do pracy na wysokościach — wyjaśnia Jarosław Kowalczyk.

I dodaje: — Prowadzimy kampanię skierowaną do branży budowlanej „Budowa. STOP wypadkom” z hasłem „Szanuj życie, siebie nie odbudujesz”. Prowadzimy szkolenia dla osób kierujących pracami na budowach, ale również dla samych pracowników. Jeśli pracodawca i chce i widzi potrzebę, znajduje wsparcie. My nie tylko kontrolujemy, ale również stawiamy na prewencję.

Sprawa w sądzie

Do wielu wypadków dochodzi również w zakładach przetwórstwa przemysłowego. Na przykład pod koniec listopada w ławskim zakładzie produkującym meble 36-latek został przygnieciony maszyną i zmarł w wyniku odniesionych obrażeń. Do wypadków dochodzi też przy pozyskaniu drewna w leśnictwie — na przykład przy wyrębie. Ale Warmia i Mazury to też rolnictwo. Tu również zdarzają się upadki z wysokości, obrażenia związane z obsługą

maszyn i przygniecenia. Na początku grudnia w miejscowości Wola koło Budr w powiecie węgorzewskim doszło do tragicznego wypadku. 67-latek został przygnieciony balotem. Mimo reanimacji mężczyzny nie udało się uratować.

— Za naruszenie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy grozi grzywna do 30 tys. zł. Natomiast inspektor w postępowaniu mandatowym może zastosować mandat w wysokości 2 tys. zł. Jeśli jest to recydywa, czyli popełnienie wykroczenia następuje ponownie w ciągu roku, wtedy mandat wynosi do 5 tys. zł — podkreśla okręgowy inspektor pracy w Olsztynie. — Wypadek śmiertelny wiąże się ze skierowaniem wniosku o ukaranie do sądu karnego. Kierowane jest też zawiadomienie do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa. Wówczas prokurator prowadzi swoje dochodzenie. W większości przypadków kończy się to sformułowaniem aktu oskarżenia. Inspektor pracy może wtedy występować w roli świadka i eksperta. Życia jednak się nie odbuduje.

ADA ROMANOWSKA

PARTNER WYDANIA

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Olsztynie

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

5 NAJWAŻNIEJSZYCH BRANŻ WARMII I MAZUR

Turystyka

Z pewnością najbardziej kojarzona z tym regionem. „Na Mazury, Mazury, Mazury popłyniemy tą łajbą z tektury”, a obecnie raczej eleganckim jachtem rodzimej produkcji lub motorówką oraz udamy się do równie eleganckiego SPA, hotelu lub klimatycznego pensjonatu, ale także na pole namiotowe czy kemping. Prawie 3000 – tyle jezior znajduje się na Warmii i Mazurach. Zostały one jako jedyny zakątek Europy zaliczone do 14 najpiękniejszych miejsc na świecie. Piękne lasy i rzeki to kolejne atuty regionu.

Okolica ma wciąż ogromny potencjał do zagospodarowania. Atrakcje dla rodzin z dziećmi, parki rozrywki to inwestycje, które będą tu realizowane. Dynamicznie rozwija się również turystyka medyczna i biznesowa. Nie brakuje też tu turystów

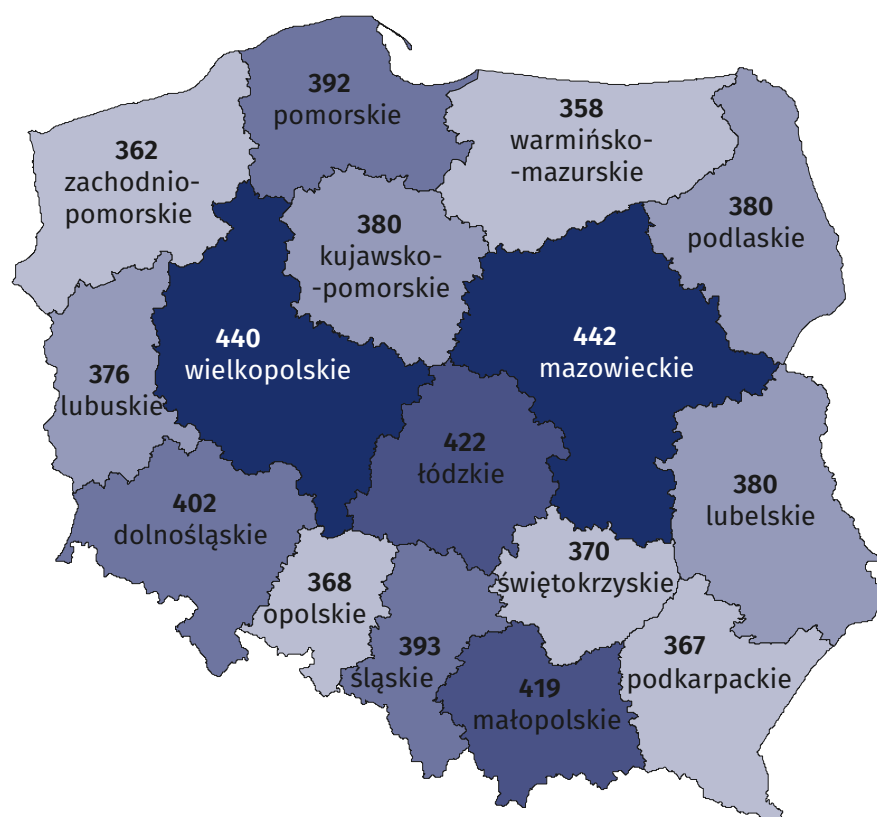
zimą, bowiem chętnie wybierają na aktywny wypoczynek tutejsze ośrodki narciarskie.

Drewno i meblarstwo

Polska jest szóstym eksporterem i czwartym producentem mebli na świecie, a Warmia i Mazury należą do czołówki regionów tej branży. Tu jest największa koncentracja zakładów meblarskich w całej Europie. Meble trafiają aż w 90 procentach na eksport, głównie do Niemiec, Wielkiej Brytanii, Czech, Francji i Holandii, ale także Arabii Saudyjskiej czy Chin. A więc nie jest przesadą powiedzieć, że Warmia i Mazury meblują świat.

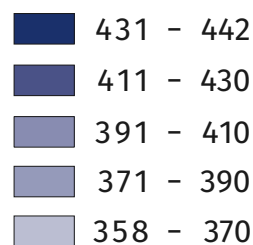
Region zajmuje 3 miejsce w Unii Europejskiej pod względem produkcji arkuszy fanirowanych, sklejek, płyt laminowanych, wiórowych oraz desek i 4 pod względem pozostałych

Pracujący^a w gospodarce narodowej na 1000 ludności w 2022 r.

W województwie warmińsko-mazurskim na koniec 2022 r. na każdy 1000 mieszkańców przypadało 358 osób pracujących, a w Polsce 402. Wskaźnik liczby pracujących na 1000 mieszkańców w warmińsko-mazurskim był najniższy w kraju. Najwyższy poziom wskaźnika zanotowano w województwie mazowieckim, zaraz za nim znalazło się wielkopolskie.

W %

a Według miejsca zamieszkania, bez zagranicy.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

PARTNER WYDANIA

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Olsztynie

PARTNER MERYTORYCZNY

Fot. JlenkoAtaman - stock.adobe.com

wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów do wyplatania.

Zdrowa żywność

Województwo warmińsko-mazurskie zajmuje 3 miejsce spośród wszystkich 270 regionów UE pod względem koncentracji produkcji, przetwórstwa i konserwowania mięsa i produktów mięsnych. Region ma też silne tradycje rolnicze i rybaccie.

Ponieważ produkcja zdrowej żywności należy do tzw. inteligentnych specjalizacji regionu, inwestorzy w tej branży mogą liczyć na szereg ułatwień i szczególne wsparcie. 11 tys. firm na Warmii i Mazurach jest związanych z produkcją rolną, w tym ponad 3 tys. produkuje żywność ekologiczną. 26 tys. małych i średnich gospodarstw dostarcza żywność naturalną, tradycyjną i ekologiczną. Ponad połowę województwa stanowią użytki rolne. To właśnie żywność wiodzie prym wśród eksportowanych z Warmii i Mazur towarów.

Ale w ramach specjalizacji "Żywność wysokiej jakości", rozwija się również przetwórstwo spożywcze, produkcja maszyn dla rolnictwa i linii produkcyjnych dla przetwórstwa rolnospożywczego czy działalność instytucji badawczych.

Ekonomia wody

Trzecia inteligentna specjalizacja Warmii i Mazur, wskazana w strategii rozwoju województwa to ekonomia wody. Obejmuje ona nie tylko turystykę, ale także m. in. produkcję jachtów i łodzi czy też odnawialne źródła energii.

Fot. ŁukaszCzapanski - stock.adobe.com

W zakresie produkcji jachtów i łodzi nasz kraj zajmuje drugie miejsce na świecie po USA, a Warmia i Mazury są jednym z głównych regionów kraju, w jakich koncentruje się ten przemysł. Mamy w tej branży długie przedwojenne tradycje, a po wojnie obok państwowych przedsiębiorstw kołem zamachowym okazały się małe prywatne zakłady szkutnicze, które rosły w siłę, a obecnie często wykupywane są przez zagranicznych gigantów.

Jeśli chodzi o odnawialne źródła energii, to aż ponad 80 proc. energii wyprodukowanej w województwie pochodzi właśnie z OZE. Obok wiatraków, czy farm fotowoltaicznych są tu liczne elektrownie wodne. Niestety, znaczną część energii i tak importuje się z województw, w któ-

Fot. Tippapaatt - stock.adobe.com

rych odbywa się nie tak czysta produkcja energii. Nie zmienia to faktu, że Warmia i Mazury zdobywają pierwsze miejsce w kategorii „Zielone Płuca Polski”. Na kolejnych miejscach uplasowały się województwa: pomorskie i podlaskie.

Branża IT

Na Warmii i Mazurach rozwijają się także inne rodzaje przemysłu: potężnym inwestorem jest Michelin, który produkuje opony. Tworzy się też różnego rodzaju opakowania. A wytwórstwo maszyn do obróbki plastycznej metali stanowi aż 46 proc. krajowej produkcji, co zapewnia Warmii i Mazuram pierwsze miejsce w tej kategorii. Jednak obszarem strategicznym inteligentnych specjalizacji jest sektor IT. Bez niego trudno obecnie o rozwój wielu innych branż. Warmia i Mazury mają duże zaplecze akademickie w tej dziedzinie. W regionie kształcą się ponad 1600 studentów na kierunkach związanych z informatyką.

To w Olsztynie powstały nagradzane na świecie drukarki 3D firmy Zortrax. Zostały one uznane za najlepsze na świecie przez międzynarodową społeczność 3DHubs.com, łączącą producentów tego sprzętu z klientami. Na olsztyńskim sprzęcie drukuje się nawet części do łazików marsjańskich. Trzy parki technologiczne na terenie województwa współpracują z przedsiębiorstwami z całego kraju. Prawie 4 tys. firm tworzących oprogramowanie, zaangażowanych w produkcję komputerów i urządzeń peryferyjnych, zajmujących się doradztwem informatycznym i budową stron internetowych ma w Krainie Tysiąca Jezior swoją siedzibę.

Dominika Kaźmierczyk

Barometr zawodów 2024

województwo warmińsko-mazurskie

www.barometrzwodow.pl

DEFICYT

Brukarze
Cieśle i stolarze budowlani
Dekarze i blacharze budowlani
Elektrycy, elektromechanicy i elektrycy
Fizjoterapeuci i masażyści
Kierowcy autobusów
Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych

Kucharze
Lekarze
Mechanicy pojazdów samochodowych
Monterzy instalacji budowlanych
Murarze i tynkarze
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu
Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących
Nauczyciele przedmiotów zawodowych

Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
Pielęgniarki i położne
Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie
Psycholodzy i psychoterapeuci
Robotnicy budowlani
Samodzielni księgowi
Spawacze
Ślusarze

RÓWNOWAGA

Administratorzy stron internetowych
Agenci ubezpieczeniowi
Akustycy i realizatorzy dźwięku
Analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych
Animatory kultury i organizatorzy imprez
Architekci i urbaniści
Architekci krajobrazu
Archiwiści i muzealnicy
Asystenci w edukacji
Betoniarze i zbrojarze
Bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej
Biolodzy i biotechnolodzy
Blacharze i lakiernicy samochodowi
Ceramicy przemysłowi
Cukiernicy
Dentyści
Diagności laboratoryjni medyczni
Diagności samochodowi
Dziennikarze i redaktorzy
Ekonomiści
Farmaceuci
Filolodzy i tłumacze
Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy
Floryści
Fotografowie
Fryzjerzy
Geodeci i kartografowie
Gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy
Graficy komputerowi
Inspektorzy nadzoru budowlanego
Instruktorzy nauki jazdy
Instruktorzy rekreacji i sportu
Inżynierowie budownictwa
Inżynierowie chemicy i chemicy
Inżynierowie elektrycy i energetycy
Inżynierowie inżynierii środowiska
Inżynierowie mechanicy
Kamieniarze
Kelnerzy i barmani
Kierowcy samochodów osobowych
Kierownicy budowy
Kierownicy ds. logistyki
Kierownicy ds. produkcji
Kierownicy ds. usług
Kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu
Kierownicy sprzedaży
Kierownicy w instytucjach społecznych i kultury
Kosmetyczki
Krawcy i pracownicy produkcji odzieży

Lakiernicy
Listonosze i kurierzy
Logopedzi i audiofonolodzy
Magazynierzy
Maszyniści
Mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń
Monterzy elektroniki
Monterzy konstrukcji metalowych
Monterzy okien i szklarzy
Nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego
Nauczyciele przedszkoli
Nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych
Obuwnicy
Ogrodnicy i sadownicy
Operatorzy aparatury medycznej
Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
Operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych
Operatorzy maszyn włókienniczych
Operatorzy obrabiarek skrawających
Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych
Opiekunki dziecięce
Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej
Optycy i pracownicy wytwarzający protezy
Pedagodzy
Personel sprząający
Piekarze
Plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków
Pomoce kuchenne
Pomoce w gospodarstwie domowym
Pozostali specjaliści edukacji
Pracownicy administracji i biurowi
Pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej
Pracownicy ds. BHP
Pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego
Pracownicy ds. jakości
Pracownicy ds. ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju
Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
Pracownicy ds. techniki dentystycznej
Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych
Pracownicy myjni, pralni i prasowni
Pracownicy obsługi ruchu szynowego
Pracownicy ochrony fizycznej
Pracownicy poczty
Pracownicy poligraficzni

Pracownicy przetwórstwa metali
Pracownicy przetwórstwa spożywczego
Pracownicy służb mundurowych
Pracownicy socjalni
Pracownicy sprzedaży internetowej
Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy
Pracownicy usług pogrzebowych
Pracownicy zajmujący się zwierzętami
Prawnicy
Projektanci i administratorzy baz danych, programiści
Projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD
Przedstawiciele handlowi
Przetwórcy mięsa i ryb
Ratownicy medyczni
Recepcjoniści i rejestratorzy
Robotnicy leśni
Robotnicy obróbki drewna i stolarze
Robotnicy obróbki skóry
Rolnicy i hodowcy
Rybaczy
Rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych
Sekretarki i asystenci
Sociolodzy i specjaliści ds. badań społecznoekonomicznych
Specjaliści ds. administracji
Specjaliści ds. finansowych
Specjaliści ds. organizacji produkcji
Specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży
Specjaliści ds. projektowania, wdrażania i doskonalenia produktów i usług cyfrowych
Specjaliści ds. rynku nieruchomości
Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji
Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki
Specjaliści rolnictwa i leśnictwa
Specjaliści technologii żywności i żywienia
Specjaliści telekomunikacji
Spedytorzy i logistycy
Sprzedawcy i kasjerzy
Szeffowie kuchni
Tapicerzy
Technicy budownictwa
Technicy informatycy
Technicy mechanicy
Weterynarze
Windykatorzy
Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych
Zaopatrzeniowcy i dostawcy

„Barometr zawodów” jest prognozą zapotrzebowania na pracowników w 2024 r. Badanie zostało przeprowadzone wśród ekspertów na przełomie III i IV kwartału 2023 r. Sytuacja w niektórych zawodach może się zmienić w zależności od uwarunkowań rynkowych. Wyniki wojewódzkie uwzględniają zawody ocenione w co najmniej połowie powiatów.

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Olsztynie

INSTYTUCJA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
Wojewódzki Urząd Pracy
w Krakowie

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Koordynator wojewódzki

Koordynator krajowy

Zlecający badanie